STRATEGIE NAȚIONALĂ din 21 august 2025privind gospodărirea integrată a zonei costiere
EMITENT • GUVERNUL
Publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 797 bis din 27 august 2025
Notă
Aprobată prin HOTĂRÂREA nr. 689 din 21 august 2025, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 797 bis din 27 august 2025.

CUPRINS:
STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND GOSPODĂRIREA INTEGRATĂ A ZONEI COSTIERE
Listă de abrevieri
1.1. Introducere
1.2. Prioritățile, politicile și cadrul legal existente
1.3. Analiza contextului și definirea problemelor actuale
1.3.1. Cadrul natural
1.3.2. Situația actuală a mediului, probleme și nevoi identificate
1.3.3. Aspecte socio-demografice
1.3.4. Dezvoltare socio-economică
1.3.5. Principalele presiuni în zona costieră
1.3.6. Cadrul instituțional și legislativ actual. Probleme și nevoi identificate
1.4. Viziunea
1.5. Obiectivele generale și specifice
1.6. Program / Plan de Acțiune
1.7. Rezultatele așteptate
1.8. Indicatori
1.9. Procedurile de monitorizare și evaluare
1.10. Instituțiile responsabile
1.11. Implicațiile bugetare și sursele de finanțare
1.12. Implicațiile asupra cadrului juridic Bibliografie

Anexa nr. 1 la Strategie
Acțiuni
Anexa nr. 2 la Strategie
Anexa nr. 3 la Strategie
Anexa nr. 4 la Strategie
Anexa nr. 5 la Strategie
Anexa nr. 6 la Strategie
Cadrul legislativ actual
Anexa nr. 7 la Strategie
Anexa nr. 8 la Strategie
OBIECTIVE SPECIFICE

Listă de abrevieri
ABADL - Administrația Bazinală de Apă Dobrogea Litoral
AFDJ - Administrația Fluvială a Dunării de Jos
AGRIP - Programul pentru Promovarea Produselor Agricole
AFM - Administrația Fondului pentru Mediu
AJPM - Agenție Județeană de Protecție a Mediului
alin. - Alineat
ANMAP - Agenția Națională pentru Mediu și Arii Protejate
ANAR - Administrația Națională "Apele Române"
ANCPI - Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
ANM - Administrația Națională de Meteorologie
ANPA - Agenția Națională de Pescuit și Acvacultură
ANPM - Agenția Națională de Protecție a Mediului
ANR - Autoritatea Navală Română
ANRMPSG - Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Minier, Petrolier și al Stocării Geologice a Dioxidului de Carbon
ANSVSA - Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
ARBDD - Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării
art. - Articol
As- Arsen
AZA - zonă alocată pentru acvacultură
BSC - Comisia Mării Negre (Black Sea Commission)
BS SAP - Planul strategic de acțiune la Marea Neagră (Black Sea Strategic Action Plan)
°C - grade Celsius
CATUC - Cod al Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Construcțiilor
Cd - Cadmiu
CDI - Cercetare, Dezvoltare și Inovare
CE - Comisia Europeană
cf. - Conform
C_6H_6 - Benzen
CJ - Consiliu Județean
CLU - Combustibil Lichid Ușor
cm. - Centimetru
CN ACN - Compania Națională Administrația Canalelor Navigabile
CN APM - Compania Națională Administrația Porturilor Maritime
CNZC - Comitetul Național al Zonei Costiere
CO - Monoxid de Carbon
com. - Comună
COV - Compuși Organici Volatili
COVNM - Compuși Organici Volatili Nemetanici
Cr - Crom
Cu - Cupru
DCA - Directiva Cadru Ape
DCSMM - Directiva Cadru privind Strategia pentru Mediul Marin
DHM - Direcția Hidrografică Maritimă
EC - Comisia Europeană (European Commission)
EEA - Agenția Europeană de Mediu (European Environmental Agency)
ERL - Interval de Efecte Scăzut (Effects Range Low)
EQS - Standarde de calitate pentru mediu (Environment Quality Standards)
EU - Uniunea Europeană (European Union)
ex. - Exemplu
FAO - Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (Food and Agriculture Organization of United Nations)
FEAMPA - Fondul European pentru Afaceri Maritime, Pescuit și Acvacultură
FEDR - Fondul European de Dezvoltare Rurală
Fig. - Figura
FMSY - Randamentul maxim durabil
GFCM - Comisia Generală de Pescuit la Marea Mediterană (General Fisheries Commission for the Mediterranean)
GNM - Garda Națională de Mediu
GPL - Gaz petrolier lichefiat
GT - Tonaj brut (Gross Tonnage)
GTP - Stație de Tratare a Gazelor (Gas Treatment Plant)
ha - Hectare
HAP - Hidrocarburi Aromatice Policiclice
HCB - Hexaclorbenzen
HDPE - Polietilenă de Înaltă Densitate (High Density Polyethylene)
Hg - Mercur
IA - Inteligență Artificială
ICEM - Institutul de Cercetări Eco-muzeale
ICZM - Managementul Integrat al Zonei Costiere (Integrated Coastal Zone Management)
ICZM AG - Grupul Consultativ pentru Managementul Integrat al Zonei Costiere (Integrated Coastal Zone Management Advisory Group)
IGSU - Inspectoratul General pentru Situații de Urgență
INCDDD - Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare "Delta Dunării"

INCDM Grigore Antipa - Institutul Naţional de Cercetare-Dezvoltare Marină "Grigore Antipa"
INCD GeoEcoMar - Institutul Naţional de Cercetare-Dezvoltare pentru Geologie şi Geoecologie Marină - GeoEcoMar
INHGA - Institutul Naţional de Hidrologie şi Gospodărirea Apelor
IMM - Întreprinderi mici şi mijlocii
IMTA - Aquacultură Multitrofică Integrată (Integrated multitrophic aquaculture)
INP - Institutul Naţional al Patrimoniului
INSSE - Institutul Naţional de Statistică
JRC - Centru Comun de Cercetare (Joint Research Center)
Kg. - Kilogram
Km - Kilometri
kV - Kilovolţi
L - Litru
LDPE - Polietilenă de joasă densitate
LMI - Lista monumentelor istorice
LNG - Gaz Natural Lichefiat (Liquefied natural gas)
loc. - Locuitori
LPG - Gaz petrolier lichefiat
MADR - Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale
MAE - Ministerul Afacerilor Externe
MAI - Ministerul Afacerilor Interne
MAP - Planul Mediteraneean de Acţiune (Mediterranean Action Plan)
MApN - Ministerul Apărării Naţionale
MC - Ministerul Culturii
mc. - Metru cub
MDLPA - Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice şi Administraţiei
MEC - Ministerul Educaţiei şi Cercetării
MEDAT - Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenorialului şi Turismului
mg. - Miligram
mil. - Milioane
MINAC - Muzeul de Istorie Naţională şi Arheologie Constanţa
MIZC - Managementul Integrat al Zonei Costiere
mld. - Miliarde
Mm. - Mile marine
mm. - Milimetru
MMAP - Ministerul Mediului, Apelor şi Pădurilor
M.O. - Monitorul Oficial al României
MS - Ministerul Sănătăţii
MTI - Ministerul Transporturilor şi Infrastructurii
mun. - Municipiu
µg - Microgram
µg/g - Microgram per gram
µM - Micromol
N - Nitrogen (Azot)
NbS - Soluţii Bazate pe Natură
Ni - NichelNMVOC - Compuşi organici volatili nemetanici (Non-methane volatile organic compound)
NO_2 - Dioxid de azot
NO_x - Oxizi de azot
NOAA - Administraţia Naţională pentru Oceane şi Atmosferă (Naţional Ocean and Atmospheric Administration)
nr. - Număr
O.- Obiectiv general - Obiectiv general
Os. - Obiectiv specific
ODD - Obiectiv de dezvoltare durabilă
OECD - Organizaţia pentru Co-operare Economică şi Dezvoltare (Organisation for Economic Co-operation and Development)
O.M - Ordin de ministru
ONG - Organizaţie non guvernamentală
P - Fosfor (Phosphorus - P)
PAC - Politica Agricolă Comună
PAP - Programul de Pescuit şi Acvacultură
PASM - Plan de Amenajare a Spaţiului Maritim
PAT - Programul de Asistenţă Tehnică
PATN - Planul de Amenajare a Teritoriului Naţional
PATZ - Plan de Amenajare a Teritoriului Zonal
Pb - Plumb
PCB - Bifenili policloruraţi
PCP - Politica Comună în domeniul Pescuitului
p.e. - locuitori echivalenţi (person equivalent)
PJDG - Plan Judeţean de Gestionare a Deşeurilor
PDD - Programul Dezvoltare Durabilă
PLI - Indicele Încărcării de Poluare (Pollution Load Index)
PM - Particule în suspensie(Particle matter)
PNCDI - Planul Naţional de Cercetare, Dezvoltare şi Inovare
PNIESC - Planul Naţional Integrat în domeniul Energiei şi Schimbărilor Climatice
PNRR - Planul Naţional de Redresare şi Reziliență
POCA - Programul Operaţional Capacitate Administrativă
POIM - Program Operaţional Infrastructură Mare
PP - Polipropilenă
PUG - Plan urbanistic general
PUZ - Plan urbanistic zonal
PVE - Pactul Verde European
RAJA - Regia Autonomă Judeţeană de Apă
RBDD - Rezervaţia Biosferei Delta Dunării
RGU - Regulament General de Urbanism
RLU - Regulament Local de Urbanism
RPL - Recensământului Populaţiei şi Locuinţelor
RST - Recomandări specifice de ţară
S - Suprafaţă
s - Secundă
s.a. - Substanţă activă
SSB - Biomasa stocurilor de reproducători
SCI - Site de importanţă comunitară (Site of Community Importance)
SDTR - Strategia de Dezvoltare Teritorială a României SEB - Stare ecologică bună
SNASC - Strategia Naţională privind Adaptarea la Schimbările Climatice
SNCISI - Strategiei Naţională de Cercetare, Inovare şi Specializare Inteligentă
SNDDR - Strategia Naţională de Dezvoltare Durabilă a României
SNDU - Strategia Naţională de Dezvoltare Urbană
SNEC - Strategia Naţională pentru Economie Circulară
SNPACB - Strategia Naţională şi Planul de Acţiune pentru conservarea biodiversităţii
SNT - Sistemul Naţional de Transport
SO_2 - Dioxid de sulf
SPA - Zonă de protecţie specială (Special Protection Area)
SRIA - Agenda Strategică de Cercetare şi Inovare
STA-ZC - Secretariat technic administrativ al zonei costiere
STP-CNZC - Secretariat Tehnic Permanent al Comintetului Naţional al Zonei Costiere
t - Tonă
TAC - Capturi Totale Permise (Total Allowable Catch)
tdw - Tone deadweight
TEN-T - Reţea de Transport Trans-Europeană (Trans-European Transport Network)
UAIC- Universitatea Alexandru Ioan Cuza Iaşi
UAT - Unitate administrativ teritorială
UB - Universitatea din Bucureşti
UE - Uniunea Europeană
UNEP - Programul pentru Mediu al Naţiunilor Unite (United Nations Environment Programme)

UNESCO - Organizaţia Naţiunilor Unite pentru Educaţie, Ştiinţă şi Cultură (United Nations Educaţional, Scientific and Cultural Organization)
UOC - Universitatea Ovidius Constanţa
V - Volum
WFD - Directiva Cadru Apă 2000/60/CE (Water Framework Directive 2000/60/CE)
Zn - Zinc
1.1. Introducere
Managementul integrat al zonei costiere (MIZC) este unul dintre cele mai cunoscute şi aplicate instrumente de politici şi legislative pentru zonele costiere, utilizat de factorii de decizie din întreaga lume şi promovat de Comisia Europeană - Recomandarea 2002/413/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 30 mai 2002 privind implementarea managementului integrat al zonelor costiere din Europa, Protocolul Convenţiei de la Barcelona privind Managementul Integrat al Zonelor de Coastă, ratificat de UE în 2010 şi noua iniţiativă a CE privind planificarea spaţiului maritim şi managementul integrat al zonelor costiere din 2013 şi alte organizaţii internaţionale precum Administraţia Naţională pentru Oceane şi Atmosferă (National Ocean andAtmospheric Administration - NOAA), Programul Naţiunilor Unite pentru Mediu (United Nations Environment Programme , UNEP), Organizaţia pentru Cooperare Economică şi Dezvoltare (Organisation for Economic Co-operation and Development , OECD), etc.
Există mai multe definiţii ale managementului integrat al zonei costiere, una dintre cele mai relevante fiind cea din articolului 2 al Protocolului Convenţiei de la Barcelona privind Managementul Integrat al Zonelor de Coastă (MIZC), adoptată şi de Comisia Mării Negre, conform căreia MIZC este "un proces dinamic de gestionare şi utilizare durabilă a zonelor de coastă, ţinând cont în acelaşi timp de fragilitatea ecosistemelor şi a peisajelor costiere, de diversitatea activităţilor şi utilizărilor, de interacţiunile acestora, de orientarea maritimă a anumitor activităţi şi utilizări şi de impactul acestora atât asupra părţii maritime, cât şi celei terestre".
Definirea zonei costiere este de o importanţă deosebită în politicile publice ale MIZC, deşi o definire clară a acesteia este destul de dificilă datorită naturii dinamice a zonelor costiere. Conform Ketchum (1972), zona costieră este interfaţa dintre uscat şi spaţiul marin adiacent în care procesele terestre şi utilizările terenurilor afectează direct procesele şi utilizările maritime şi invers.
Zonele costiere sunt de mare importanţă ecologică, socială, economică şi culturală, dar în acelaşi timp foarte vulnerabile la schimbările climatice şi presiunile antropice tot mai mari. Având în vedere aceste considerente, Comisia Europeană a iniţiat în 1996 un program demonstrativ Programul Demonstrativ al Uniunii Europene privind Managementul Integrat al Zonei Costiere cuprinzând treizeci şi cinci de proiecte demonstrative şi şase studii tematice, cu scopul de a evidenţia problemele care afectează zonele costiere şi identifica posibile măsuri de stopare / limitare a deteriorării acestora.
În 2000, pe baza experienţelor şi a rezultatelor acestui program demonstrativ, Comisia Europeană a adoptat două documente ce au pus bazele politicilor MIZC în Europa, şi anume:
a) o comunicare a Comisiei către Consiliul şi Parlamentul European privind "Gestionarea integrată a zonelor costiere: o strategie pentru Europa" (COM/00/547 din 17.09.2000);
b) o recomandare a Parlamentului European şi a Consiliului European privind implementarea managementului integrat al zonelor costiere în Europa (COM/00/545 din 08.09.2000). Această recomandare (2002/413/CE) a fost adoptată de Consiliul şi Parlamentul European la 30.05.2002.
O etapă deosebit de importantă în evoluţia procesului Managementului Integrat al Zonei Costiere la nivel european, cu implicaţii şi pentru bazinul Mării Negre, începe odată cu semnarea la Madrid, în 2009, a Protocolului privind Managementul Integrat al Zonelor de Coastă la Marea Mediterană (ratificat şi intrat în vigoare în 2011). În 2019, este adoptat un document ce stabileşte Cadrul Comun Regional pentru implementarea MIZC la Marea Mediterană (UNEP/MAP/PAP, 2019), considerat un instrument strategic care facilitează implementarea Protocolului MIZC la Marea Mediterană.
Între timp, statele riverane Mării Negre urmăreau cu mare interes evoluţiile încurajatoare din Marea Mediterană, care a adoptat noul instrument obligatoriu din punct de vedere juridic sub forma Protocolului privind Managementul Integrat al Zonelor de Coastă la Marea Mediterană.
Posibilitatea statelor riverane Mării Negre de a se angaja în adoptarea unui instrument similar din punct de vedere juridic, obligatoriu, într-o zonă marină semi închisă, regională, precum Marea Neagră a fost luată în considerare, identificându-se necesitatea elaborării unui ghid ca o măsură provizorie până când dezvoltarea unui instrument juridic obligatoriu va deveni cu adevărat fezabilă la nivel regional. Această acţiune a fost inclusă în Planul Strategic de Acţiune pentru Protecţia Mediului şi Reabilitarea Mării Negre din 2009 ca obiectiv pe termen scurt (BS SAP, 2009).
Pentru a oferi mijloacele pentru realizarea acestui obiectiv, în 2010, la solicitarea Comisiei Mării Negre, prin intermediul Secretariatului său, Comisia Europeană a fost de acord să introducă în cadrul proiectului european PEGASO dezvoltarea acestui ghid Ghidul privind Managementul Zonei de Coastă a Mării Negre (Guidelines on Integrated Coastal Zone Management in the Black Sea) ca unul dintre rezultatele proiectului. Deoarece Protocolul privind Managementul Integrat al Zonelor de Coastă la Marea Mediterană era singurul exemplu al unui astfel de document legislativ internaţional în vigoare, acest ghid a fost elaborat în jurul tematicilor principale acoperite de către Protocolul MIZC de la Marea Mediterană.
La nivelul Comisiei Mării Negre este constituit Grupul Consultativ pentru Managementul Integrat al Zonei Costiere (ICZM AG), care are rolul de a face recomandări privind managementul zonei costiere şi de a elabora şi implementa strategii, metodologii şi instrumente de management integrat al zonei costiere, coordonate la nivel regional, în contextul dezvoltării durabile (BS SAP, 2009). De asemenea, acest grup este responsabil de elaborarea raportului anual al Comisiei Mării Negre privind managementul integrat al zonei costiere (www.blacksea-commission.org) furnizând totodată, în mod regulat, date/informaţii în statele riverane Mării Negre. Datele raportate anual (la Agenţia Europeană de Mediu) se referă la dezvoltarea de politici, proiecte şi diferiţi indicatori în domenii şi sectoare precum: geografie şi demografie, energie, ape şi ape uzate, biodiversitate, eroziune costieră, economie, turism, transport, managementul deşeurilor solide, agricultură, industrie şi schimbări climatice.
România a fost printre primele ţări din bazinul Mării Negre care a creat cadrul legislativ în vederea implementării managementului integrat al zonei costiere. Prin adoptarea Ordonanţei de urgenţa a Guvernului nr. 202/2002 privind gospodărirea integrată a zonei costiere, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare, România a recunoscut că managementul integrat al zonei costiere reprezintă un instrument valoros care a creat structuri şi un cadru legal pentru a promova implementarea acestuia în consens cu Recomandarea Parlamentului şi a Consiliului European din 30.05.2002 privind implementarea MIZC în Europa (2002/413/EC).
În 2004, a fost înfiinţat în baza Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 202/2002, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare, Comitetul Naţional al Zonei Costiere (CNZC), în scopul asigurării gospodăririi integrate a zonei costiere.
Cu toate acestea, Planul naţional privind gospodărirea integrată a zonei costiere nu a fost elaborat până în prezent din cauza funcţionalităţii necorespunzătoare a cadrului interinstituţional existent. Totodată, nu sunt stabilite zonele funcţionale şi inventarul componentelor de mediu ale zonei costiere, care reprezintă elemente de referinţă pentru respectarea principiilor stipulate în Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 202/2002, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare. Mai mult, integrarea politicilor de mediu în politicile şi planurile sectoriale privind agricultura, energia, resursele minerale, industria, turismul, pescuitul şi acvacultura, transporturile şi dezvoltarea zonelor locuite este realizată doar parţial. De asemenea, în prezent, nu există o bază de date integrată sau un inventar naţional integrat privind zona costieră, iar raportările pe care România, ca stat membru al UE sau ca Parte a Convenţiei Mării Negre împotriva Poluării, are obligaţia să le transmită Comisiei Europene, respectiv Comisiei Mării Negre, sunt realizate prin intermediul punctelor focale naţionale la nivel european sau din cadrul Comisiei Mării Negre.
Argumentarea necesităţii elaborării strategiei
Zona costieră românească oferă o multitudine de utilizări, care sunt de-o importanţă socio-economică considerabilă pentru societate. Cu toate acestea, diferitele interese sectoriale caută, cel mai adesea, accesul şi utilizarea exclusivă a zonei şi resurselor din zona costieră. Abordarea sectorială în planificarea dezvoltării şi managementului a resurselor zonei costiere, amplificată de presiunea populaţiei şi de complexitatea activităţilor umane poate conduce la conflicte de utilizare şi la efecte socio-economice şi de mediu adverse. Astfel, este nevoie de un document de politici intersectorial, care să furnizeze o viziune pe termen mediu şi lung pentru utilizarea şi dezvoltarea durabilă a zonei costiere a României.
Necesitatea elaborării Strategiei Naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere apare ca urmare a problemelor cu care zona costieră încă se confruntă, cele mai importante fiind listate mai jos:
a) dezvoltare costieră planificată şi coordonată inadecvat, ca urmare a unei abordări, de multe ori, sectoriale;
b) parteneriatul şi cooperarea inadecvate între părţile interesate;
c) cadrul instituţional şi cel juridic nu abordează în mod adecvat problemele intersectoriale, în special în ceea ce priveşte mecanismele de coordonare şi punere în aplicare;
d) participarea publicului, comunicarea, educaţia şi conştientizarea încă inadecvate cu privire la problemele legate de managementul zonei costiere;
e) mecanisme şi instrumente insuficiente pentru abordarea problemelor emergente care afectează zona costieră (eroziunea costieră, furtuni extreme, seceta, inundaţii, etc.)
f) mecanisme încă inadecvate pentru conservarea patrimoniului naţional cultural şi natural şi gestionarea activităţilor în siturile de patrimoniu.
Managementul integrat al zonei costiere este cel mai potrivit proces pentru a anticipa şi a răspunde preocupărilor şi nevoilor pe termen lung, abordând în acelaşi timp provocările şi oportunităţile actuale. Prin elaborarea şi implementarea strategiei naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere, respectiv prin realizarea şi implementarea unui plan de acţiune este stimulată şi susţinută creşterea economică durabilă (albastră / verde) a zonei costiere, utilizarea sustenabilă a resurselor, minimizând astfel degradarea sistemelor naturale, dar şi conflictele dintre diverse utilizări ale zonei costiere. Strategia oferă un cadru de referinţă pentru managementul activităţilor multisectoriale, cât şi opţiuni pentru viitoarele utilizări ale resurselor.
Strategia Naţională privind gospodărirea integrată a zonei costiere are un impact pozitiv asupra obiectivelor de dezvoltare durabilă, în mod particular asupra Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 6, Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 11 şi Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 14.
Perioada de implementare
Perioada de implementare a strategiei naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere este din momentul aprobării până în 2040.
Descrierea modului de lucru
Elaborarea strategiei s-a realizat în concordanţă cu legislaţia în vigoare, respectiv Hotărârea Guvernului nr. 379/2022 privind aprobarea metodologiei de elaborare, implementare, monitorizare, evaluare şi actualizare a strategiilor guvernamentale. Astfel, elaborarea acestei strategii este fundamentată pe următoarele principii:
a) principiul participării care se referă la procesele consultative ce implică autorităţi ale administraţiei publice centrale şi/sau locale, organizaţii neguvernamentale, parteneri sociali, asociaţii profesionale, reprezentanţi ai sectorului privat;
b) principiul responsabilităţii se referă la asumarea de către autoritatea iniţiatoare (MMAP) a unui set explicit de rezultate în cadrul unei alocări bugetare definite într-o perioadă de timp specificată;
c) principiul fundamentării ce asigură folosirea unor date/informaţii concrete, reale şi validate în procesele de documentare şi analize care preced elaborarea strategiilor;
d) principiul sustenabilităţii se referă la ansamblul acţiunilor şi deciziilor iniţiatorilor care contribuie la îndeplinirea obiectivelor Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă;
e) principiul predictibilităţii se referă la acţiunile şi deciziile iniţiatorilor privind politicile publice şi alocările bugetare stabilite în cadrul bugetar pe termen mediu şi care contribuie la implementarea obiectivelor strategice şi la obţinerea rezultatelor asumate;
f) principiul transparenţei - respectarea informării publicului, asigurarea accesului la informaţii conform prevederilor legale, precum şi

consultarea societăţii civile în luarea deciziilor privind dezvoltarea de politici de mediu, a legislaţiei şi reglementărilor privind mediul şi emiterea de acorduri, autorizaţii şi avize de mediu.
Elaborarea Strategiei a urmărit asigurarea concordanţei depline între viziune, obiective general şi cele specifice, respectiv furnizarea unui document realist, actual, fundamentat tehnic şi corelat cu alte documente de planificare strategice. Strategia a fost elaborată în mai multe etape distincte, derulate complementar şi succesiv. Au fost elaborate cinci livrabile, primele două constituind suportul pe care a fost elaborată strategia.
Astfel, în Livrabilul 1 au fost prezentate aspecte privind starea actuală a zonei costiere (delimitarea zonei costiere, cadrul natural, starea actuală a calităţii mediului, biodiversităţii, patrimoniului cultural şi peisajului, planificării teritoriale şi a resurselor, starea actuală şi tendinţele referitoare la aspecte socio-demografice şi economice, precum şi principalele presiuni antropice şi naturale din zona costieră şi impactul acestora) şi identificate principalele probleme cheie, vulnerabilităţile şi nevoile în zona costieră. Tot în cadrul Livrabilului 1 au fost definite viziunea şi obiectivele strategice şi, de asemenea, analizate o serie de documente naţionale adoptate sau aflate în curs de actualizare sau aprobare, ale căror principii, obiective şi acţiuni sunt în concordanţă cu Viziunea şi Obiectivele Strategice definite anterior.
Cel de-al doilea document suport, respectiv Livrabilul 2, conţine informaţii referitoare la cadrul instituţional şi legislativ, planul de acţiune al strategiei, cu descrierea acţiunilor propuse grupate în şase direcţii de acţiune, şi monitorizare şi evaluarea implementării strategiei.
În baza celor două documente suport a fost elaborată varianta draft a Strategiei, documentul a fost prezentat în cadrul a două evenimente publice (Ziua Internaţională a Mării Negre 2023, Constanţa, şi Eveniment dedicat Zilei Mondiale a Urbanismului 2023, la Universitatea Ovidius din Constanţa), iar observaţiile şi comentariile factorilor interesaţi au fost analizate şi incluse, după caz, în varianta draft consolidată a Strategiei. Ulterior procesului de evaluare strategică de mediu a fost definitivată forma finală a Strategiei naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere, care va fi supusă avizării interinstituţionale, urmând să fie aprobată prin act normativ de către Guvernul României.
Acţiunile sunt prevăzute în anexa nr. 1 la Strategie.
Prezentarea instituţiilor implicate în elaborarea Strategiei
Livrabilele şi conţinutul strategiei au fost dezvoltate în cadrul proiectului "Îmbunătăţirea capacităţii autorităţii publice centrale în domeniul protecţiei mediului marin în ceea ce priveşte monitorizarea, evaluarea, planificarea, implementarea şi raportarea cerinţelor stabilite în Directiva Cadru privind Strategia Marină pentru Mediul Marin şi pentru gospodărirea integrată a zonei costiere", cod SIPOCA 608 / MYSMIS 127598, implementat de către Ministerul Mediului, Apelor şi Pădurilor (MMAP) în calitate de Lider, având ca partener Administraţia Naţională ,,Apele Române" (ANAR) şi Institutul Naţional de Cercetare şi Dezvoltare Marină "Grigore Antipa", Constanţa.
În cadrul acestui proiect, Ministerul Mediului, Apelor şi Pădurilor a lansat procedura de achiziţie servicii de consultanţă şi expertiză tehnică în vederea Elaborării Strategiei Naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere şi a Planului de Management Integrat al zonei costiere.
Câştigătoarea acestei proceduri de achiziţie a fost declarată asocierea dintre Institutul Naţional de Cercetare-Dezvoltare pentru Geologie şi Geoecologie Marină - GeoEcoMar, Bucureşti (lider al asocierii) şi Universitatea Ovidius Constanţa.
1.2. Priorităţile, politicile şi cadrul legal existente
Priorităţile identificate pentru dezvoltarea sustenabilă a zonei costiere, în concordanţă cu cele generale naţionale, sunt:
a) protecţia mediului costier, pe baza unei abordări ecosistemice, pentru păstrarea integrităţii acestuia şi gestionarea durabilă a resurselor naturale ale zonei de coastă, atât a celor marine, cât şi a celor terestre;
b) recunoaşterea ameninţării schimbărilor climatice asupra zonelor costiere şi a pericolelor pe care le implică acestea, respectiv creşterea nivelului mării şi a frecvenţei şi intensităţii fenomenelor extreme (furtuni, inundaţii, secetă, etc);
c) măsuri adecvate şi responsabile, din punct de vedere ecologic, de protecţie a litoralului, inclusiv protecţia aşezărilor de coastă şi a moştenirii lor culturale;
d) dezvoltarea economică sustenabilă şi creşterea numărului de locuri de muncă;
(i) un sistem social şi cultural funcţional în comunităţile locale;
(ii) crearea de spaţii recreative accesibile publicului, cât şi de peisaje cu valoare estetică;
(iii) în cazul comunităţilor de coastă izolate, trebuie asigurat accesul la serviciile de bază;
(iv) îmbunătăţirea coordonării acţiunilor întreprinse de către toate autorităţile cu atribuţii atât pe mare, cât şi pe uscat, în vederea gestionarii interacţiunii mare-uscat.

Cadrul de politici şi legislativ european ce influenţează strategia naţională privind gospodărirea integrată a zonei costiere:
Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei asigură stabilirea unor norme pentru stoparea deteriorării stării corpurilor de apă din UE şi pentru obţinerea şi / sau menţinerea unei stări bune a corpurilor de apă (ape de suprafaţă: râuri, lacuri, ape tranzitorii şi ape costiere), precum şi a corpurilor de apă subterană din Europa. Directiva se bazează pe o abordare de district (bazin) hidrografic pentru a se asigura că ţările vecine cooperează pentru a gestiona râurile şi alte corpurile de apă subterane cu caracter transfrontalier - aflată în proces de implementare ciclică, începând cu anul 2000;
Directiva 2008/56/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 17 iunie 2008 de instituire a unui cadru de acţiune comunitară în domeniul politicii privind mediul marin (Directiva-cadru Strategia pentru mediul marin) stabileşte o abordare şi obiective comune ale Uniunii Europene (UE) pentru prevenirea, protecţia şi conservarea mediului marin, având în vedere presiunile şi impactul activităţilor umane dăunătoare, permiţând în acelaşi timp utilizarea durabilă a acestuia, prin intermediul unei abordări ecosistemice;
Directiva 2014/89/EU a Parlamentului European şi a Consiliului din 23 iulie 2014 de stabilire a unui cadru pentru amenajarea spaţiului maritim contribuie la managementul eficient al activităţilor maritime şi la utilizarea resurselor marine şi costiere prin crearea unui cadru de luare a deciziilor coerent, transparent, durabil şi bazat pe dovezi. Acest proces de amenajare ia în considerare interacţiunile uscat-mare şi promovează cooperarea dintre Statele Membre.
Directiva 2013/39/UE a Parlamentului European şi a Consiliului din 12 august 2013 de modificare a Directivelor 2000/60/CE şi 2008/105/CE în ceea ce priveşte substanţele prioritare din domeniul politicii apei prin care este extinsă lista de substanţelor prioritare la nivel comunitar;
Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale şi a speciilor de faună şi floră sălbatică are ca scop asigurarea menţinerii sau restabilirii unei stări favorabile de conservare a diversităţii biologice europene, prin stabilirea măsurilor specifice atât habitatelor naturale, cât şi speciilor sălbatice de floră şi faună, ţinând cont de exigenţele economice, sociale şi culturale ale statelor membre;
Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice reglementează protejarea, gestionarea şi controlul asupra tuturor speciilor de păsări care se găsesc în stare sălbatică pe teritoriul european al statelor membre şi stabileşte normele pentru exploatarea acestora, aplicându-se atât păsărilor, precum şi ouălor, cuiburilor şi habitatelor acestora;
Directiva 91/274/CEE a Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale are scopul de a proteja mediul acvatic din Uniunea Europeană de efectele adverse (precum eutrofizarea) ale apelor urbane reziduale;
Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European şi a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea şi controlul integrat al poluării) acoperă ca zonă de reglementare mai multe directive, adunând într-un singur instrument legislativ clar şi coerent un set de norme comune pentru autorizarea şi controlul instalaţiilor industriale. Directiva are drept scop reducerea emisiilor industriale de pe teritoriul Uniunii Europene, cu precădere printr-o mai bună aplicare a celor mai bune tehnici disponibile;
Directiva 91/676/CEE a Consiliului din 12 decembrie 1991 privind protecţia apelor împotriva poluării cu nitraţi proveniţi din surse agricole face parte integrantă din Directiva- cadru privind Apa şi este strâns legată de alte politici ale UE care vizează calitatea aerului, schimbările climatice şi agricultura. Această directivă vizează reducerea poluării apei cu nitraţi utilizaţi în scopuri agricole şi prevenirea oricărei poluări în viitor;
Directiva 2006/7/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 15 februarie 2006 privind gestionarea calităţii apei pentru scăldat şi de abrogare a Directivei 76/160/CEE are ca scop conservarea, protejarea şi îmbunătăţirea calităţii mediului, precum şi protejarea sănătăţii oamenilor, prin completarea Directivei 2000/60/CE. Directiva se aplică oricărui element al apelor de suprafaţă unde autoritatea competentă preconizează un număr mare de oameni la scăldat şi în care nu a impus o interdicţie permanentă sau nu a emis o recomandare permanentă împotriva scăldatului;
Pactul Verde European (intrat în vigoare în decembrie 2019) urmăreşte transformarea UE într-o economie eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor, asigurând: zero emisii nete de gaze cu efect de seră până în 2050 şi o creştere economică sustenabilă în ceea ce priveşte utilizarea resurselor;
Planul de acţiune pentru poluare zero urmăreşte ca poluarea aerului, a apei şi a solului să fie redusă la niveluri care să nu mai fie considerate dăunătoare pentru sănătate şi pentru ecosistemele naturale şi care să respecte limitele la care planeta noastră poate face faţă, creând astfel un mediu fără substanţe toxice. Acest plan a fost adoptat în 2021 şi în cazul componentei apă se doreşte îmbunătăţirea calităţii acesteia prin reducerea deşeurilor, a deşeurilor de plastic în mări (50%) şi a microplasticelor eliberate în mediul înconjurător (30%);
Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 - reprezintă un set de măsuri şi directive, menite să restabilească, protejeze şi promoveze biodiversitatea, ca o condiţie cheie pentru existenţa civilizaţiei umane, reducerea riscurilor climatice, economice etc. Printre obiectivele principale sunt enumerate: protecţia legală a cel puţin 30% din teritoriul UE, în principal a sistemelor terestre şi marine a zonei tropicale şi subtropicale, ca ecosisteme cu grad înalt de biodiversitate; protecţia strictă a cel puţin o treime din teritoriile protejate legal; definirea unor obiective clare de conservare a biodiversităţii. Printre acţiuni, sunt enumerate protejarea apelor, stimularea şi protecţia biodiversităţii în zonele urbane şi periurbane, prevenirea introducerii speciilor invazive, protecţia speciilor cu risc de dispariţie, etc.
Convenţia privind accesul la informaţie, participarea publicului la luarea deciziilor şi accesul la justiţie în probleme de mediu (Convenţia de la Aarhus), în vigoare de la 30 octombrie 2001, garantează accesul la informaţie, participarea publicului la luarea deciziilor şi accesul la justiţie în problemele de mediu;
Directiva 2007/2/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 14 martie 2007 de instituire a unei infrastructuri pentru informaţii spaţiale în Comunitatea Europeană (Inspire) are ca scop crearea unei infrastructuri de date spaţiale ce poate fi folosit la nivelul UE în scopul politicilor de mediu şi de identificare a activităţilor ce pot degrada calitatea mediului;
Politica de coeziune a Uniunii Europene reprezintă un pilon principal al construcţiei europene alături de politica de securitate şi cea pentru cooperare în domeniile justiţiei şi afacerilor interne, după cum este stipulat în Tratatul de la Maastricht din 1992. Politica de coeziune sprijină dezvoltarea armonioasă şi echilibrată a statelor membre şi a regiunilor acestora, prin reducerea disparităţilor. Coeziunea, la nivelul UE, are trei dimensiuni, socială, economică şi teritorială şi este realizată prin intermediul schemelor de sprijin financiar multianual, aferente etapelor de programare. Fondurile nerambursabile alocate perioadei 20212027 depăşesc 390 de mld. euro şi sprijină proiecte din varii, domenii precum protecţia mediului şi reconstrucţia ecologică, dezvoltarea turismului şi valorificarea patrimoniului.
Politica Agricolă Comună (PAC) garantează faptul că agricultorii pot furniza servicii pe termen lung prin promovarea sustenabilităţii economice a agriculturii. La rândul lor, măsurile economice prevăzute de PAC conţin dispoziţii favorabile incluziunii sociale. Acţiunile de protecţie a mediului din cadrul PAC sunt, de asemenea, concepute pentru a fi sustenabile din punct de vedere social. Prin sprijinirea angajamentelor în materie de gestionare şi investiţii care sunt benefice pentru mediu, PAC permite agricultorilor să protejeze resursele naturale şi biodiversitatea. În plus, prin politici şi acţiuni care vizează în mod specific securitatea alimentară şi sprijinirea comunităţilor rurale, PAC garantează că

agricultura poate contribui la sustenabilitate, la toate nivelurile societății;
Politica comună a UE în domeniul pescuitului (PCP) are ca obiectiv garantarea faptului că activitățile de pescuit și acvacultură contribuie la sustenabilitatea ecologică, economică și socială pe termen lung. PCP stabilește normele de gestionare a pescuitului, contribuind astfel la conservarea resurselor biologice marine, la creșterea productivității, la un nivel de trai echitabil pentru sectorul pescuitului, la piețe stabile și la disponibilitatea resurselor alimentare la prețuri rezonabile. În ceea ce privește măsurile de piață și sprijinul financiar, PCP cuprinde, de asemenea, resursele biologice de apă dulce și activitățile de acvacultură, precum și prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură.
Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice evidențiază pericolul și amenințările legate de sănătatea umană, economie și mediu, din cauza schimbărilor climatice continue. Printre acestea se numără decesele și pagubele cauzate de inundații, valuri de căldură sau incendii de pădure. În acest sens, o soluție poate fi refacerea capacității de infiltrație (funcția de burete) a solurilor ce va stimula alimentarea rezervei de apă din acvifere și reducerea riscului la inundații - strategie aprobată pe 24.02.2021.
Agenda Maritimă Comună (CMA) pentru Marea Neagră este un parteneriat între șapte țări, respectiv Bulgaria, Georgia, Moldova, România, Federația Rusă, Turcia și Ucraina. CMA pentru Marea Neagră a fost aprobată la 21 mai 2019 de miniștrii celor șapte țări riverane Mării Negre, ca urmare a angajamentului Declarației ministeriale de la Burgas din 2018 "Către o agendă maritimă comună pentru Marea Neagră".
CMA este un cadru unic de cooperare regională în domeniul economiei albastre și este completat de pilonul său științific, Agenda Strategică de Cercetare și Inovare pentru Marea Neagră (SRIA), susținut de Direcția Generală pentru Cercetare și Inovare a Comisiei Europene (DG RTD) și Direcția Generală MARE. CMA stabilește 3 obiective - 1. Ecosisteme marine sănătoase; 2. Economie albastră inovatoare; 3. Investiții - și 10 priorități și acțiunile aferente acestora.
Pilonul științific al CMA este Agenda Strategică de Cercetare și Inovare pentru Marea neagră (SRIA). SRIA are următorii piloni majori: cunoașterea Mării Negre și a proceselor care o controlează, identificarea și dezvoltarea de oportunități pentru punerea în practică a Economiei Albastre, dezvoltarea unui sistem de supraveghere permanentă a stării ecologice a Mării Negre și, nu în ultimul rând, educarea și instruirea resursei umane și a populațiilor din zonele costiere în legătură cu importanța Mării Negre.
Strategia Națională a zonei costiere urmărește să respecte și să aplice principiile și activitățile SRIA pentru Marea Neagră. Planul de implementarea al acesteia urmărește Planul de implementre SRIA.
DANUBIUS-RI este o infrastructură pan europeană de cercetări avansate în sistemele Fluvii-Deltă-Mare. Hub-ul acestei va fi situat în Murighiol, iar unul dintre Super site-urile acestei rețele va fi Delta Dunării, deci partea nordică a zonei costiere. Contribuția acestei infrastructuri la implementarea acestei strategii va consta în furnizarea de date de mediu din Delta Dunării, ce urmează a fi preluate în Observatorul zonei costiere, precum și rezultate ale cercetărilor diverselor organizații/institute/universități realizate în cadrul proiectelor de cercetare (ex. program Horizon Europe, dar nu numai) ce vor fi găzduite de această infrastructură.

Cadrul de politici și legislativ național
România a adoptat, în perioada recentă, o serie de strategii și planuri naționale integrate care fundamentează cadrul strategic privind conservarea patrimoniului natural și cultural, prevenirea și limitarea / stoparea poluării, planificarea spațială, dezvoltarea durabilă și managementul pericolelor și riscurilor, ale căror prevederi au fost luate în considerare în cadrul prezentei strategii.
Acordul de Parteneriat este un document cu caracter strategic, pentru programarea investițiilor care pot fi susținute prin instrumentele financiare ale Politicii de Coeziune ale UE și prin fondurile destinate sectorului piscicol, pentru perioadele de programare multianuală (de 7 ani) de implementare a Politicii de Coeziune. Actualul Acord de Parteneriat pentru intervalul 2021-2027, a fost semnat în forma sa finală în iulie 2022 și prevede o alocare financiară din partea UE, de circa 31,5 mld. euro, care va fi utilizată în cadrul a 9 Programe Naționale și a 8 Programe Regionale. Obiectivele vizate pentru actuala perioadă de programare sunt: competitivitate economică și digitalizare, economie verde, sistem modern de sănătate publică, transport durabil, piața muncii și sărăcia, pescuitul durabil.
Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), aprobat de Comisia Europeană (CE) în 2021, este documentul strategic al României care fundamentează prioritățile de reformă și domeniile de investiții pentru aplicarea Mecanismului de Redresare și Reziliență la nivel național, având ca scop final accelerarea implementării reformelor sustenabile și a investițiilor publice conexe, respectiv asigurarea ameliorării stării economiei naționale după criza generată de COVID-19, creșterea economică și crearea de locuri de muncă necesare pentru incluziunea forței de muncă, sprijinirea tranziției verzi și a celei digitale pentru promovarea creșterii durabile.
Planul conține 179 de măsuri, dintre care 66 de reforme și 113 investiții, structurate în jurul a 6 piloni și 16 componente. Relevante pentru strategia națională privind managementul zonei costiere sunt Pilonul I - Tranziție verde, cu componentele Managementul apei, Transport sustenabil, Energia, Pădurile și biodiversitatea, Managementul deșeurilor, Pilonul IV - Coeziune socială și teritorială (Componenta 10 - Fondul local și Componenta 11 Turism și cultură) și pilonul VI - Politici pentru noua generație, componenta Educație.
Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 877/2018, cu modificările și completările ulterioare, reprezintă răspunsul României la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și stabilește cadrul național pentru implementarea celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD). Cele mai relevante Obiective de Dezvoltare Durabilă pentru strategia națională privind gospodărirea integrată a zonei costiere sunt:
i) ODD 13 - Acțiune climatică, care vizează consolidarea capacității de adaptare și reziliență a României pentru a combate pericolele legate de schimbările climatice și dezastrele naturale prin integrarea măsurilor de diminuare și de adaptare la schimbările climatice și dezastrele naturale atât în strategiile, cât și în politicile naționale și în planificarea și creșterea nivelului de educație și conștientizare privind schimbările climatice;
Țintele ODD 13, 2030, sunt : Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a României la riscurile legate de climă și dezastre naturale; Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate; Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie;Intensificarea eforturilor României pentru a realiza tranziția la o economie "verde", cu emisii reduse de dioxid de carbon, reziliență la schimbările climatice și pentru integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în sectoarele vulnerabile economice, sociale și de mediu, în conformitate cu politicile UE.
ii) ODD 14 - Viața acvatică, care vizează prevenirea și reducerea poluării marine, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine, conservarea zonelor costiere și asigurarea unui pescuit durabil;
Țintele ODD 14, 2030, sunt: Prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți; Minimizarea și gestionarea impactului acidificării mediului apelor marine, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile; Dezvoltarea responsabilă și sustenabilă a activităților de pescuit la speciile sălbatice și de acvacultură cu respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege și menținerea, în limite rezonabile, a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv și de agrement; Atragerea celorlalte state riverane Mării Negre în actul de management durabil a resurselor acvatice vii.
iii) ODD 15 - Viața terestră, care vizează conservarea și utilizarea durabilă a ecosistemelor terestre, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de secetă și inundații, dezvoltarea infrastructurii verzi, conservarea și protejarea zonelor umede, tranziția către o economie circulară.

Țintele ODD 15, 2030, sunt: Dezvoltarea infrastructurii verzi și folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (în special în luncile Dunării, afluenților acesteia și în Deltă) prin gestionarea integrată a bazinelor hidrografice și zonelor umede;Conservarea și protejarea zonelor umede, între care se află și Rezervația Biosferei Delta Dunării, zonă umedă unicat în Europa, ca parte a patrimoniului natural european și Mondial;Asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă; Susținerea instituțiilor și infrastructurilor de cercetare dezvoltare de interes național și European pentru studierea, gestionarea, protejarea și conservarea diversității patrimoniului natural; Gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea tăierilor ilegale de arbori, dezvoltarea sistemului informatic integrat pentru monitorizarea exploatării și transportului masei lemnoase, inclusiv la punctele de frontieră, asigurarea împăduririi și reîmăduririi terenurilor din fondul forestier și a celor degradate sau supuse deșertificării, desfășurarea plantării programate a perdelelor forestiere pentru protecția culturilor agricole și a elementelor de infrastructură în scopul limitării impactului schimbărilor climatice; Tranziția către o economie circulară prin abordări complementare ce implică metode tradiționale și tehnologii de ultimă generație pentru restabilirea/refacerea capitalului natural și reducerea dependenței de fertilizatorii sintetici și de pesticide, pentru combaterea degradării solului; Combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații.
Pe lângă aceste obiective referitoare la protejarea și conservarea mediului, precum și la adaptarea la schimbările climatice, SNDDR vizează și: i) dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții, promovarea producției autohtone și ecologice și valorificarea produselor tradiționale (ODD 2 Foamete zero), ii) creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare și a serviciilor publice (ODD 6) - Apă curată și sanitație), iii) dezvoltarea infrastructurii calitative, sigure și durabile, reabilitarea durabilă a industriilor pentru utilizarea eficientă a resurselor, prin adoptarea tehnologiilor și proceselor industriale ecologice (ODD 9 Industrie, Inovație și Infrastructură), iv) promovarea conceptului de oraș inteligent consolidarea eforturilor de protecție și salvgardare a patrimoniului cultural, reducerea impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și mediului în general (ODD 11 Orașe și comunități durabile).
Strategia națională pentru economie circulară (SNEC), adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 1172/2022 oferă o imagine de ansamblu pentru 14 sectoare economice din România din punct de vedere al potențialului lor de circularitate. Sectoarele energie, apă și deșeuri sunt abordate în toate cele 14 sectoare într-o manieră transversală. Apa și deșeurile sunt, de asemenea, prezentate separat pentru a evidenția provocările și potențialul lor de circularitate, având în vedere infrastructura încă slab dezvoltată din România în aceste domenii.
Obiectivul general al SNEC este strâns legat de ODD ale Agendei ONU 2030 și de obiectivele globale privind clima, precum și de noile obiective ale UE din PAEC, în conformitate cu principiile și acțiunile promovate în cadrul PactuluiVerde al UE și constă în oferirea cadrului pentru tranziția către EC, prin implementarea unui Plan de Acțiune
Pentru a atinge obiectivul general al SNEC sunt urmărite următoarele direcții: I. reducerea consumului de materii prime virgine prin activități durabile de extracție, reciclare și recuperare; II. reducerea consumului de bunuri de consum prin prelungirea duratei de viață a produselor; III. reducerea impactului activităților de producție asupra mediului; IV. reducerea impactului activităților de gestionare și de eliminare a deșeurilor și a apei reziduale asupra mediului; V. îmbunătățirea coerenței politicilor și guvernanței, comunicarea și colaborarea dintre autoritățile locale, regionale și naționale.
Planul de acțiune pentru Strategia națională privind economia circulară (PAEC) a fost adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 927/2023 pentru completarea Strategiei naționale privind economia circulară. Acesta propune și descrie acțiuni concrete pentru promovarea tranziției către economia circulară în România.
PAEC prezintă acțiuni specifice sectoarelor economice care au fost identificate prin intermediul SNEC ca fiind domeniile cu cel mai mare potențial

de circularitate din economia românească. Sectoarele au fost selectate pe baza importanței lor din punct de vedere economic, a impactului pentru mediu și sănătate și pe baza problemelor și oportunităților legate de economia circulară. Astfel, sectoarele selectate sunt: agricultură și silvicultură; auto; construcții; alimente și băuturi; ambalaje (sticlă, hârtie, materiale plastice, lemn și materiale metalice); textile; deșeuri echipamente electrice și electronice, inclusiv baterii; precum și două sectoare relevante pentru întreaga economie și societate, anume: apă și ape uzate.
Strategia națională privind adaptarea la schimbările climatice pentru perioada 2024-2030 cu perspectiva anului 2050, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1010/2024 (SNASC) și Planul național de acțiune pentru implementarea acesteia urmăresc îmbunătățirea capacității de adaptare și creșterea rezilienței sistemelor socio-economice și naturale la impactul variabilității și schimbărilor climatice pe diferite areale și intervale de timp.
Hotărârea Guvernului nr. 1566/2024 privind actualizarea Strategiei naționale de management al riscului la inundații pe termen mediu și lung, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 846/2010 cuprinde un ansamblu de acțiuni la nivel național și bazinal, care include: planificare, programe, politici cadru, coordonare, facilitare, sporirea conștientizării și consolidarea socială, reziliența. Obiectivele acestei strategii sunt: i) obiective economice, ce urmăresc protecția infrastructurii economice existente împotriva inundațiilor și garantarea satisfacerii oportunităților economice ale generațiilor viitoare, ii) obiectivele sociale, ce au în vedere protecția populației și a comunităților umane împotriva inundațiilor prin asigurarea unui nivel acceptabil de protecție a populației și creșterea capacității societății de a se dezvolta în condițiile riscului asumat de producere a viiturilor (creșterea rezilienței) și iii) obiective de mediu, care urmăresc ca prin realizarea acestei strategii să se atingă obiectivele socio- economice cu păstrarea unui echilibru între dezvoltarea economico-socială și obiectivele de mediu.
Strategia pentru transport durabil pe perioada 2007-2013 și 2020, 2030 are ca obiectiv general dezvoltarea echilibrată a sistemului național de transport care să asigure o infrastructură și servicii de transport moderne și durabile, dezvoltarea sustenabilă a economiei și îmbunătățirea calității vieții. Acțiunile prevăzute în această strategie pentru perioada 20212030 vor urmări și relansarea transportului naval și consolidarea progresivă a serviciilor intermodale de transport. Dezvoltarea rețelei de căi navigabile trebuie să fie considerată un element esențial al dezvoltării unui sistem intermodal de transport pe plan intraeuropean.
Strategia de dezvoltare a infrastructurii feroviare 2021-2025, aprobată prin Hotărârea Guvenului nr. 985/2020, prevede proiecte de dezvoltare/modernizare/reabilitare/electrificare a liniilor de cale ferată.
Programul de acțiune pentru dezvoltarea infrastructurii feroviare și transferul modal către calea ferată al fluxurilor de transport de călători și marfă, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1302/2021, cu modificările și completările ulterioare.
Master Planul General de Transport al României, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 666/2016, cu modificările și completările ulterioare, este un act normativ prin care este aprobat Programul investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2021-2030 și care are ca scop dezvoltarea sustenabilă a infrastructurii de transport, interoperabilitatea acestora precum și creșterea conectivității naționale și transeuropene pentru societate și mediul de afaceri precum și implementarea unui sistem de transport eficient economic, sustenabil, sigur, cu impact redus asupra mediului.
Strategia Națională a României pentru Dezvoltarea Turismului 2023-2035 se concentrează pe trei niveluri, pentru a servi drept ghid pentru dezvoltarea sustenabilă a turismului în România, astfel încât: i) să consolideze în continuare România ca destinație turistică bine cunoscută, pe tot parcursul anului; ii) să prețuiască oamenii, tradiția, locurile, patrimoniul natural și cultural al României; iii) să crească vizibilitatea României pe piețele internaționale de turism de prim rang. Obiectivele avute în vedere pentru dezvoltarea turismului, relevante și pentru prezenta strategie sunt legate de: i) dezvoltarea destinațiilor turistice cu implicarea tuturor actorilor din turism prin încurajarea parteneriatelor dintre mediul privat și cel public la nivel de destinație, în vederea creșterii calității și performanței managementului destinațiilor turistice din România; ii) creșterea notorietății destinației turistice România; iii) reducerea sezonalității și creșterea duratei medii a sejurului; iii) identificarea de noi oportunități de dezvoltare și stimularea creșterii circulației turistice interne și internaționale și iv) sprijinirea mediului antreprenorial în domeniul turismului.
Strategia Națională de Dezvoltare Urbană Integrată pentru Orașe Reziliente, Verzi, Incluzive și Competitive 2022 - 2035, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1575/2022 - Politica Urbană a României (SNDU) reprezintă un instrument de planificare care să răspundă nevoilor de dezvoltare locală și să asigure continuitatea pe termen lung a viziunii de dezvoltare. Strategia ajută administrațiile locale să ia cunoștință de problemele/aspectele principale ale comunității, să formuleze priorități de viitor și, în special, să identifice investițiile pe care trebuie să le efectueze pentru accesarea finanțării externe și pentru dezvoltare.
Strategia de dezvoltare teritorială a României 2035 reprezintă instrumentul de implementare a sistemului de amenajare a teritoriului național - incluzând planurile de dezvoltare regională și planurile urbanistice generale - și sprijină operaționalizarea programelor de investiție sectorială până în 2035. Este documentul programatic pe termen lung prin care este conturată viziunea de dezvoltare a teritoriului național pentru orizontul de timp 2035 și sunt stabilite obiective de dezvoltare, măsuri, acțiuni și proiecte concrete la nivel teritorial. Obiectivele generale relevante pentru strategia națională privind gospodărirea zonei costiere sunt: creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive; protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială și creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială.
Strategia integrată de dezvoltare durabilă a Deltei Dunării 2016-2030 are ca principal obiectiv trasarea cadrului pentru o dezvoltarea planificată și sensibilă din punct de vedere al mediului în regiunea Delta Dunării. Zona vizată de această strategie acoperă o parte însemnată din zona costieră astfel încât obiectivele acestei strategii și direcțiile de acțiune sunt relevante, în mare măsură, și pentru strategia privind gospodărirea zonei costiere.
Strategia Națională și Planul de Acțiune pentru conservarea biodiversității 2014-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1081/2013 (SNPACB 2014-2020) (în curs de actualizare) concentrează, într-o manieră armonizată, obiectivele generale de conservare și utilizare durabilă a diversității biologice prevăzute și de alte instrumente internaționale de mediu, asigurând, în același timp, integrarea politicilor naționale la nivel regional și global. Cu alte cuvinte, SNPACB constituie un punct de referință esențial pentru dezvoltarea durabilă a României și, implicit, a zonei costiere.
Programul pentru Acvacultură și Pescuit 2021-2027 (PAP) asigură principalul sprijin financiar pentru dezvoltarea sectorului pescăresc din România în perioada de programare 2021-2027. Obiectivele strategice ale PAP urmăresc asigurarea condițiilor pentru implementarea Politicii Comune de Pescuit în România, cu luarea în considerare a angajamentelor Comisiei
Generale pentru Pescuit la Marea Mediterană (GFCM). Implementarea PAP urmărește să contribuie la: i) dezvoltarea unui pescuit comercial durabil în mare și în apele interioare; ii) o acvacultură durabilă și competitivă, care să folosească eficient resursele disponibile; iii) organizarea pieței pescărești, inclusiv consolidarea organizațiilor pescărești și sprijinirea lanțului scurt de comercializare; iv) dezvoltarea zonelor pescărești, punând în valoarea oportunitățile oferite de economia albastră durabilă.
Planul de amenajare a spațiului maritim (PASM), aprobat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2023, aprobată prin Legea nr. 152/2024. Are ca obiectiv principal promovarea unui proces decizional coordonat și integrat privind dezvoltarea durabilă a regiunii Mării Negre, prin politici coerente privind domeniul marin. Viziunea Planului pe termen lung este ca utilizările viitoare ale apelor marine din sectorul românesc al Mării Negre să fie dezvoltate durabil prin sinergiile create la nivelul politicilor sectoriale și prin mobilizarea autorităților competente și a actorilor-cheie ai economiei albastre, astfel încât să fie atinsă starea ecologică bună prin care se susține reziliența, competitivitatea și incluziunea.
Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1076/2021 2021-2030 stabilește obiectivele și contribuțiile naționale la realizarea obiectivelor UE privind schimbările climatice asumate în urma aderării UE la Acordul de la Paris. Obiectivele naționale stabilite în acest Plan sunt structurate pe cele cinci dimensiuni, respectiv decarbonatarea, eficiență energetică, securitate energetică, piața internă a energiei și cercetare, inovare și competitivitate. Relevante pentru strategia națională privind gospodărirea integrată a zonei costiere sunt: i) promovarea tranziției către o economie circulară, prin politici și măsuri de gestionare a deșeurilor; ii) creșterea ponderii energiei din surse alternative; iii) creșterea gradului de diversificare a surselor de energie și iv) promovarea tehnologiilor pentru energie curată, implementarea tehnologiilor cu emisii reduse de dioxid de carbon.
Strategia Energetică a României 2025-2035, cu perspectiva anului 2050, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1491/2024 este un document programatic care definește viziunea și stabilește obiectivele fundamentale ale procesului de dezvoltare a sectorului energetic. De asemenea, documentul indică reperele naționale, europene și globale care influențează și determină politicile și deciziile din domeniul energetic. Viziunea Strategiei Energetice a României este de creștere a sectorului energetic în condiții de securitate, sustenabilitate, creștere economică și accesibilitate, dezvoltarea sectorului energetic ca parte a procesului de dezvoltare a României. Sectorul energetic trebuie să asigure disponibilitatea fizică neîntreruptă a produselor și serviciilor energetice, la un preț accesibil pentru consumatori. România dispune de resursele naturale, financiare și umane necesare modernizării sectorului energetic, în linie cu obiectivele comunitare privind atingerea neutralității climatice în orizontul anului 2050, iar acesta trebuie să fie pregătit să susțină transformarea economiei în ansamblul său, precum și îmbunătățirea calității vieții. Ca stat membru al Uniunii Europene, România este ferm angajată în îndeplinirea țintelor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a eficienței energetice în toate sectoarele.
Strategia Energetică este elaborată în acord cu cadrul legislativ de la nivelul UE în domeniul energiei și schimbărilor climatice, precum și cu documentele programatice din domeniu adoptate la nivel național, precum Strategia pe termen lung a României pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră - România Neutră în 2050 (STL), sau cele în curs de actualizare, precum PNIESC, care trasează traiectoria pentru dezvoltarea sectorului energetic la orizontul anului 2030, cu perspectiva anului 2050.

1.3. Analiza contextului și definirea problemelor actuale

În documentele Comisiei Mării Negre, respectiv în Orientările privind managementul integrat al zonelor de coastă în Marea Neagră (Guideline on Integrated Coastal Zone Management in the Black Sea), a cărui elaborare a avut la bază Protocolul ICZM de la Marea Mediterană, limitele geografice ale zonei costiere se recomandă a se stabili astfel:- limita dinspre mare - limita exterioară a apelor teritoriale ale țărilor riverane Mării Negre;- limita dinspre uscat - limita unităților de coastă competente astfel cum sunt definite de țările riverane Mării Negre.
În cadrul prezentei strategii, limita dinspre mare este considerată limita a 12 mile marine de la linia de bază, respectiv apele teritoriale ale României, în timp ce stabilirea limitei dinspre uscat s-a realizat pe baza a trei criterii, respectiv:- criteriul proximității;- criteriul legăturilor funcționale;- criteriul administrativ-teritorial.
Astfel, zona costieră românească cuprinde un număr de 19 UAT-uri, din județele Tulcea și Constanța (Tabel 1.3.1 și Fig. 1.3.1), dintre care 2 municipii (Constanța și Mangalia), 4 orașe (Sulina, Năvodari, Eforie, Techirghiol și) și 13 comune (C.A Rosetti, Sfântu Gheorghe, Murighiol, Jurilovca, în județul Tulcea și Mihai Viteazu, Istria, Săcele, Corbu, Agigea, Tuzla, Costinești, 23 August și Limanu, în județul Constanța). În total, zona costieră cuprinde un număr de 48 de localități dintre care 10 sunt localități componente ale municipiilor și orașelor și alte 38 sunt sate componente ale celor 13 comune (16 în județul Tulcea și 22 în județul Constanța).

Tabel 1.3.1 Structura administrativă a zonei costiere

Nr. crt	Denumire UAT	Statut administrativ	Populaţie UAT		Suprafaţa UAT		Localităţi/Sate componente	Rang (cf. L351/
			nr. loc.	%	ha	%		
1	C.A Rosetti	Comună	636	0,16	26.638	7,49	C.A. Rosetti Cardon Letea Periprava Sfiştofca	IV V V V V
2	Sulina	Oraş	3.118	0,78	32.835	9,24	Sulina	III
3	Sfântu Gheorghe	Comună	639	0,16	60.576	17,04	Sfântu Gheorghe	IV
4	Murighiol	Comună	2.959	0,74	80.449	22,63	Murighiol Colina Dunavăţu de Jos Dunavăţu de Sus Plopul Sarinasuf Uzlina	IV V V V V V V
5	Jurilovca	Comună	3.694	0,92	29.949	8,43	Jurilovca Sălcioara Vişina	IV V V
Total în judeţ Tulcea			11.046	2,76	230.447	64,83		
6	Mihai Viteazul	Comună	3.155	0,79	20.607	5,80	Mihai Viteazu	
7	Istria	Comună	2.321	0,58	18.044	5,08	Istria Nuntaşi	IV V
8	Săcele	Comună	1.987	0,50	11.636	3,27	Săcele Traian	
9	Corbu	Comună	5.727	1,43	18.171	5,11	Corbu Luminiţa Vadu	IV V V
10	Năvodari	Oraş/staţiune	34.398	8,58	6.448	1,81	Năvodari Mamaia Sat	III
11	Constanţa	Municipiu	263.688	65,79	12.507	3,52	Constanţa Mamaia / staţiune Palazu Mare	I
12	Agigea	Comună	8.722	2,18	5.245	1,48	Agigea, Lazu, Sanatoriul Agigea, Staţiunea Zoologică Marină	IV V V V
13	Techirghiol	Oraş/staţiune	8.061	2,01	3.838	1,08	Techirghiol	III
14	Eforie	Oraş/staţiune	8.630	2,15	467	0,13	Eforie Sud Eforie Nord	III
15	Tuzla	Comună	6.494	1,62	4.895	1,38	Tuzla	IV
16	Costineşti	Comună/ staţiune	3.121	0,78	2.028	0,57	Costineşti Schitu	IV V
17	23 August	Comună	5.178	1,29	7.313	2,06	23 August Dulceşti Moşneni	IV V V
18	Mangalia	Municipiu/ staţiune	31.950	7,97	6.230	1,75	Mangalia	II
19	Limanu	Comună	6.350	1,58	7.571	2,13	Limanu Hagieni 2 Mai Vama Veche	IV V V V
Total în judeţ Constanţa			389.782	97,24	125.000	35,17		
Total zonă costieră			400.828	100,0	355.447	100,0		

Surse: date RPL 2021, Tempo on-line, Lege nr. 290/2018 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului României şi Lege nr. 351 din 6 iulie 2001 privind aprobarea PATN - Secţiunea a IV-a Reţeaua de localităţi.

Fig. 1.3.1 Harta zonei costiere

Utilizarea terenurilor este prevăzută după cum urmează:

a) în UAT-urile limitrofe zonei costiere în anexa nr. 2 la Strategie;

b) în UAT-urile limitrofe zonei costiere din sectorul Nordic în anexa nr. 3 la Strategie;

c) în UAT-urile limitrofe zonei costiere din sectorul sudic în anexa nr. 4 la Strategie.

1.3.1. Cadrul natural

Relief şi Climă

Morfologia şi relieful zonei costiere sunt diferite de-a lungul celor aproximativ 245 km dintre Golful Musura şi Vama Veche şi sunt rezultatul unei geneze şi a unei evoluţii diferite, materializate în procese şi o dinamică diferite. Astfel, Unitatea Nordică, situată între Golful Musura şi Capul Midia şi având o lungime de circa 165 km, este preponderent naturală şi înglobează ţărmul Deltei Dunării, caracterizat prin prezenţa plajelor nisipoase, pe alocuri a dunelor litorale şi a conurilor de rever, a barierelor litorale, a spiturilor şi insulelor barieră, a gurilor de vărsare ale Dunării (cu morfologia specifică), a câmpurilor de ţărm formate din grinduri maritime despărţite de suprafeţe lacustre, japşe, canale sau suprafeţe mlăştinoase acoperite cu stuf, precum şi a sistemelor de bare şi şanţuri în domeniul submers.

Unitatea Sudică, întinsă între Capul Midia şi Vama Veche, pe o lungime de circa 80 km, este puternic antropizată, morfologia coastei fiind influenţată de prezenţa diferitelor tipuri de infrastructuri socio-economice sau structuri de protecţie costieră. Relieful este reprezentat prin plaje artificiale şi, pe alocuri, naturale, faleze tăiate în loess, platforme de ţărm tăiate în calcar, bariere litorale şi uneori sisteme de bare şi şanţuri nisipoase sau platforme calcaroase submerse.

Clima zonei studiate este temperat-continentală, cu influenţe cauzate de situarea acesteia la interfaţa dintre suprafaţa continentală a Dobrogei şi Marea Neagră. Conform datelor furnizate de ANM pentru perioada 1961 - 2021, temperaturile medii anuale în zona costieră (cuprinse între 11,8°C la Sulina şi 12,1°C la Constanţa) sunt superioare mediei pe ţară. Mediile lunare multianuale sunt cuprinse între 20,1°C şi 23,0°C, în sezonul cald (iunie - august), şi între 0,6°C şi 3,6°C, în sezonul rece (decembrie - februarie). Cantităţile medii anuale de precipitaţii înregistrate în perioada 1991-2020 sunt cuprinse între 240-494 mm (sursa: ANM).

Zona costieră este caracterizată prin viteze mari ale vântului datorită conexiunilor complexe stabilite între traiectoriile furtunilor venite din Atlantic, activitatea de ciclogeneza din bazinul Mării Mediterane şi circulaţia atmosferică din bazinul Mării Negre. Un alt motiv al acestor valori mari ale vitezei vântului îl reprezintă şi rugozitatea foarte scăzută a suprafeţei apei. Cele mai puternice vânturi se înregistrează iarna (decembrie - februarie), preponderent din sector N şi NE (Sulina) şi N şi V (Constanţa şi Mangalia).

Geologia şi dinamica ţărmului

Litoralul românesc al Mării Negre este împărţit în două unităţi cu caracteristici geomorfologice, geologice şi sedimentologice distincte (Stănică şi colab., 2013). În sectorul nordic, zona litorală românească reprezintă frontul Deltei Dunării şi a complexului Razim-Sinoe. Depozitele din zona litorală, ca şi cele deltaice şi lacustre din vecinătatea ţărmului aparţin Cuaternarului. Geomorfologia actuală a Deltei Dunării este rezultatul interacţiunii permanente dintre fluviu şi mare, din Holocen până în prezent (Panin, 1996). De la Capul Midia spre sud, până în Bulgaria, zona litorală este alcătuită din faleze (loess, argila, calcar) separate de cordoane litorale nisipoase. Falezele pot avea la bază mici plaje buzunar.

Din punct de vedere al dinamicii costiere cele mai erozive sectoare din cadrul Deltei Dunării sunt reprezentate de partea centrală a ţărmului Sulina-Sfântu Gheorghe şi de ţărmul Zătoane (Perişor Nord). Cele mai acumulative sectoare din cadrul Deltei Dunării sunt reprezentate de plaja Sulina şi de sectoarele Periteaşca şi Cap Midia. Dinamica recentă (20112022) a sectorului sudic al ţărmului românesc al Mării Negre este marcată de lucrările de combatere a eroziunii costiere care constau în construcţia diferitelor diguri de protecţie şi în alimentarea cu sediment a plajelor.

Condiţii hidrografice
Apele curgătoare sunt reprezentate în zona deltei de braţele principale ale Dunării, canale cu circulaţie activă a apei, canale şi gârle din zone naturale cu regim liber şi canale şi gârle din interiorul incintelor amenajate cu circulaţia apei controlată sau fără circulaţie a apei (ex. incinta Murighiol).
Braţul Chilia este cel mai tânăr şi mai lung (120 km) şi transportă cea mai mare cantitate de apă. În zona costieră, braţul Chilia este localizat începând din dreptul localităţii Periprava, până la gura de vărsare a braţului Musura. Braţul Sulina, localizat în zona de studiu începând de la Mila 10 până la vărsarea în mare, este deversorul central al Dunării şi este singurul braţ navigabil, cu o lungime de 83,8 km. Braţul Sfântul Gheorghe, localizat în zona de studiu începând, aproximativ, din dreptul localităţii Murighiol până la vărsare, este cel mai sudic şi mai vechi braţ din Delta Dunării, cu o lungime de 108 km, suferind şi el, de-a lungul timpului, modificări prin rectificarea meandrelor sale (Tiron, 2010). Înainte de vărsare, din braţul Sfântu Gheorghe se desprinde un alt braţ, pe partea dreaptă, care, la rândul său, se bifurcă în Gârla de Mijloc şi Gârla Turcească, ambele debuşând într-un golf - Meleaua Sacalin.
Canalele cu circulaţie activă a apei, sunt reprezentate de Dunavăţ, Dranov, Lipoveni, etc., în timp ce canalele şi gârlele din zone naturale cu regim liber sunt reprezentate, printre altele, de Ivancea, Crasnicol, Tărâţă-Belciug, Lejai, Palade, Buhaz-Zăton, Vătafu-Împuţita, canalul Japşa Vătafu, Gârla Macovei, Perişor, centura Lipoveni-Dranov, canal între canalele Dunavăţ şi Dranov paralel cu braţul Sfântul Gheorghe.
În ceea ce priveşte râurile, marea lor majoritate au văi înguste şi caracter intermitent şi se termină în lacuri de tip liman. Cursurile de apă mai importante din zona de studiu sunt: râul Casimcea care se varsă în lacul Taşaul şi canalul Carasu în lungul căruia s-a realizat cea mai mare parte a canalului Dunăre - Marea Neagră.
Apele stagnante includ lacurile, apele costiere, lagune conectate la mare şi golfurile parţial închise. În zona deltei şi a complexului Razim-Sinoe cele mai importante sunt complexul acvatic Roşu-Puiu, complexul acvatic Gorgova-Uzlina; Complexul acvatic Dunavăţ-Dranov; lacul Răducului şi complexul acvatic Razim-Sinoe cu lacurile Razim, Sinoe, Goloviţa, Zmeica Istria, Tuzla şi Nuntaşi. Cele mai importante sisteme hidrografice din sudul zonei costiere sunt Taşaul, Corbu, Siutghiol, Tăbăcăriei, Agigea, Techirghiol, Tatlageac şi limanul Mangalia.
Apele marine, exceptând Golful Musura şi Meleaua Sacalin (golfuri parţial închise) corespund platformei continentale româneşti. Partea marină a zonei costiere cuprinde apele teritoriale, de la linia de bază până la 12 mile marine în larg.
1.3.2. Situaţia actuală a mediului, probleme şi nevoi identificate

Calitatea aerului, apei şi solurilor

Aer
Datele furnizate de AJPM Tulcea şi Constanţa arată valori medii anuale ale poluanţilor atmosferici monitorizaţi, prevăzuţi în legislaţia română (CO, NO_2, SO_2, C_6H_6, ozon troposferic, metale grele), sub valorile limită impuse prin Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, cu modificările ulterioare. Deşi din punct de vedere al obligaţiilor de monitorizare a calităţii aerului asumate de România, amplasamente şi numărul punctelor de prelevare sunt conforme cu cerinţele prevăzute de legislaţia naţională (Legea nr. 104/2011, cu modificările ulterioare) şi cea europeană (Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător şi un aer mai curat pentru Europa) trebuie remarcat faptul că, spre deosebire de zona sudică (unde există 6 staţii de monitorizare), în partea nordică a zonei costiere, aferentă judeţului Tulcea, nu există nicio staţie de monitorizare a calităţii aerului. Mai mult, din raportările Agenţiilor Judeţene de Protecţie a Mediului reiese, în unele cazuri, o lipsă de continuitate a măsurătorilor ceea ce alterează valorile medii anuale calculate, precum şi modele de prognoză a dispersiei poluanţilor în atmosferă.

Ape subterane
În zona costieră sunt prezente 6 corpuri de ape subterane din totalul celor 10 de la nivelul Dobrogei. Din punct de vedere calitativ, măsurătorile periodice realizate de către ABADL arată frecvente depăşiri ale valorilor standard pentru azotaţi în ceea ce priveşte corpurile de apă subterană RODL04 (Cobadin-Mangalia), RODL05 (Dobrogea Centrală) şi RODL10 (Dobrogea Sud), ceea ce face ca aceste corpuri de apă să fie la risc de neatingere a stării chimice bune.

Ape de suprafaţă
Măsurătorile fizico-chimice realizate de către ANAR pe braţele Dunării arată o tendinţă de scădere a nivelului nutrienţilor şi metalelor grele, dar şi o uşoară creştere a nivelului hidrocarburilor observată în ultimii 2 ani, în special la Sulina, cel mai probabil datorită intensificării traficului naval pe canalul Sulina, în contextul conflictului armat declanşat de invazia Rusiei în Ucraina.
Măsurătorile realizate de către INCD GeoEcoMar în lacurile din partea nordică a zonei costiere indică o stare ecologică bună şi foarte bună pentru oxigenul dizolvat şi nutrienţi. Totuşi, referitor la oxigenul dizolvat, în unele lacuri, canale, gârle, s-au observat frecvent fenomene hipoxice, sau chiar anoxice, cu consecinţe grave asupra faunei acvatice (inclusiv resursa piscicolă). În partea de sud a zonei costiere, măsurătorile realizate de către INCD GeoEcoMar indică o stare ecologică moderată pentru indicatorul fosfaţi şi o stare ecologică foarte bună pentru compuşii anorganici cu azot.
În ceea ce priveşte nivelul poluării în sistemele acvatice dulcicole, au fost luate în considerare determinările poluanţilor în sedimente realizate de către INCD GeoEcoMar. În cea mai mare parte a probelor de sedimente prelevate din braţele Sulina şi Sfântu Gheorghe, precum şi din lacurile din Delta Dunării nu au fost determinate concentraţii ale metalelor grele care să depăşească într-un procent mai mare de 15% concentraţiile caracteristice fondului natural, cu excepţia nichelului.
În lacurile litorale din sudul zonei costiere datele furnizate de INCD GeoEcoMar au arătat sedimente poluate în toate lacurile litorale analizate (cel mai ridicat nivel al poluării fiind determinat în lacul Tăbăcărie).

Ape marine
Măsurătorile realizate în ultimii ani de către INCDM Grigore Antipa privind nivelul concentraţiilor nutrienţilor şi clorofilei indică medii anuale situate cu mult sub valorile prag stabilite pentru definirea stării ecologice bune (SEB) a apelor costiere şi a celor cu salinitate variabilă, în conformitate cu cerinţele DCSMM (Boicenco şi colab., 2018).
Similar, în cazul metalelor grele şi poluanţilor organici, concentraţiile acestora prezintă o distribuţie spaţială heterogenă, existând diferenţe semnificative între diferite sectoare ale litoralului românesc. Conform INCDM (2022), starea chimică a apelor marine din punct de vedere al indicatorului metale grele în apă, în vara anului 2021, a fost una bună în raport cu standardele de calitate pentru metale grele (WFD-EQS Directive 2013/39/EU). Depăşiri frecvente ale valorilor standard de calitate propuse pentru apă, în vederea definirii stării chimice bune conform Directivei 2013/39/EU, au fost observate, în 2021, pentru o serie de pesticide organoclorurate (suma de ciclodiene, suma de DDT şi p,p' DDT), indicând în cazul acestora o stare chimică proastă (INCDM, 2022).
Mai relevante pentru aprecierea nivelului poluării sunt măsurătorile concentraţiilor poluanţilor în sedimentele marine. În cazul metalelor grele, starea sedimentelor marine, în raport cu standardele de calitate pentru sedimente marine (ERL), este considerată bună (INCDM, 2022). Referitor la poluanţii organici, majoritatea concentraţiilor hidrocarburilor totale s-au situat în 2021, sub limita maxim admisibilă impusă de Ordinul MAPPM nr. 756/1997, indicând o stare ecologică bună. Conţinutul total de hidrocarburi aromatice polinucleare (HAP) a depăşit, în 2021, valoarea prag de 1,00 µg/g în 1,3 % din probele analizate (INCDM, 2022), ceea ce indică o stare ecologică bună şi pentru HAP. Atât în cazul hidrocarburilor totale, cât şi a HAP, cele mai ridicate valori s-au determinat în zonele de deversare a apelor epurate din staţiile Constanţa-Sud şi Eforie (INCDM, 2022). Concentraţiile cele mai ridicate ale pesticidelor organoclorurate în sedimente au fost măsurate în zona de influenţă directă a Dunării, dar şi în partea sudică (zona porturilor Constanţa şi Mangalia, zone de deversare a apelor epurate din staţia Eforie) (INCDM, 2022). Depăşiri frecvente ale valorilor limită propuse pentru definirea stării ecologice bune s-au observat în special pentru HCB şi lindan sugerând o stare chimică proastă pentru aceşti compuşi.

Ape de îmbăiere
Conform Raportului anual privind calitatea apelor de îmbăiere elaborat la nivel european, în anul 2022 au fost identificate 50 de zone de îmbăiere (de la Gura Portiţei la Vama Veche). Dintre acestea, 46 s-au încadrat în valorile corespunzătoare ale calităţii excelente, iar 4 zone de îmbăiere au fost de calitate bună.

Soluri
Cea mai mare parte din solurile din zona costieră sunt încadrate în categoria solurilor foarte productive, fiind reprezentate de cernoziomuri şi kastanoziomuri, incluse în clasa Cernisoluri. În Dobrogea, cernoziomurile sunt caracterizate printr-un conţinut mediu de humus (3,5-4%), sunt bine asigurate în săruri solubile şi au un conţinut mediu de elemente nutritive, pH-ul poate varia între 7 la cernoziomuri tipice şi 8,4 la cernoziomuri calcarice şi la kastanoziomuri. Aceste caracteristici oferă condiţii medii de fertilitate, fiind favorabile pentru majoritatea culturilor agricole. Principalii indicatori fizici de caracterizare a solurilor sunt alcătuirea granulometrică (textura), structura şi gradul de tasare. Solurile din zona costieră sunt în cea mai mare parte soluri lutoase sau cu un conţinut mai ridicat în fracţiuni granulometrice grosiere (soluri nisipoase) ceea ce oferă un regim aerohidric favorabil dezvoltării plantelor. În condiţii naturale solurile sunt bine structurate, prezinta agregate structurale stabile, de regulă cu structură poliedrică bine dezvoltată.
Din punct de vedere al riscurilor de degradare sunt de menţionat eroziunea hidrică şi eoliană, poluare urbană şi industrială, aridizare, pierderea stratului de turbă din Delta Dunării sau salinizarea solurilor.

Biodiversitate şi habitate
În zona costieră, biodiversitatea se poate cuantifica în număr de specii, tipuri de habitate şi arii protejate. Numărul total de specii din zona litorală nu poate fi stabilit cu precizie, existând, pe de o parte, grupe taxonomice insuficient cunoscute, iar pe de altă parte există specii străine şi invazive care apar în permanenţă în habitatele acvatice (marine şi dulcicole) şi terestre datorită diverselor activităţi umane, de la transporturi la turism şi de la activităţile agricole la industria pet-shopurilor.
În ceea ce priveşte diversitatea habitatelor, în zona costieră se regăsesc două regiuni biogeografice europene, respectiv pontică şi stepică. Bioregiunea pontică include zona de litoral maritim până la circa 10 km în interiorul uscatului, malurile lacurilor paramarine şi întreg sistemul de grinduri care separă complexul lagunar Razim - Sinoe de mare, iar in zona Deltei Dunării include toată zona situată la circa 20 km de ţărmul mării. Bioregiunea stepică se întinde în toată partea continentală a zonei costiere, până la limita UAT-urilor componente. În cadrul bioregiunii

pontice au fost identificate 16 tipuri de habitate costiere, marine şi de dune (7 dintre ele fiind exclusiv marine), 5 tipuri de habitate de apă dulce, 7 tipuri de habitate de pajişti şi tufărişuri, 1 tip de habitat prioritar de mlaştină şi 2 tipuri de habitate de pădure. În aceste habitate se întâlnesc 79 de specii de animale şi 6 specii de plante aflate pe listele Directivei Habitate şi peste o treime din numărul total de specii de păsări incluse în Directiva Păsări (dintre acestea, 12 sunt ameninţate la nivel global). Bioregiunea stepică este mai puţin bogată în habitate în zona costieră fiind menţionate doar 2 tipuri de habitate de dune, unul dintre acestea fiind prioritar, 6 tipuri de habitate de ape dulci, 1 tip de habitat de tufărişuri, 6 tipuri de habitate de pajişti, 1 tip de habitat de stâncărie şi 8 tipuri de habitate de pădure. Bioregiunea se caracterizează printr-un impact deosebit de ridicat al activităţilor antropice care a condus la fragmentarea habitatelor naturale datorită defrişărilor, extinderii agriculturii, suprapăşunatului, desecărilor şi extinderii localităţilor.
Habitatele de tip pelagic prezintă o componentă specifică de microalge care formează fitoplanctonul şi o serie de nevertebrate de talie mică sau medie la care se adaugă stadii larvare ale organismelor care trăiesc pe fundul mării şi care formează zooplanctonul. La acestea se adaugă speciile care înoată activ şi care sunt reprezentate de peşti - nectonul şi mamiferele marine (Tursiops truncatus ssp. ponticus, Delphinus delphis ssp. ponticus şi Phocoena phocoena ssp. relicta). În ultimii 20 de ani, vidra - Lutra lutra - a devenit de asemenea o prezenţă constantă în zona litorală, nu numai în lacurile paramarine.
Cele 20 de tipuri principale de habitate marine bentale sunt caracterizate fiecare printr-o faună caracteristică formată din alge microfite şi macrofite - fitobentos - şi de o faună specifică - zoobentosul. Cele mai bogate în ce priveşte biodiversitatea sunt habitatele de zone stâncoase din sudul litoralului, habitatele de nisipuri sau mâluri din zona centrală şi de nord fiind mai sărace în specii dar prezentând de asemenea o serie de endemisme care definesc Marea Neagră. De asemenea, diferitele habitate bentale sunt diferenţiate şi prin modul care sunt afectate de impactul antropic.
Dezvoltarea infrastructurii urbane, industriale, agricole, turistice şi de transport din zona costieră reprezintă cauza principală a pierderii biodiversităţii, ducând la degradarea, distrugerea şi fragmentarea habitatelor şi implicit la declinul populaţiilor naturale. Dezvoltarea urbană necontrolată, însoţită de diminuarea spaţiilor verzi, a zonelor naturale şi de măsuri insuficiente pentru colectarea şi tratarea corespunzătoare a deşeurilor şi a apelor uzate, au, de asemenea, efecte negative considerabile asupra biodiversităţii. Pierderi majore de biodiversitate sunt datorate şi supraexploatării resurselor naturale, poluării şi speciilor alogene invazive.

Arii protejate (marine /terestre)
În zona costieră se găsesc 24 de arii protejate incluse în Reţeaua Ecologică Natura 2000, plus Rezervaţia Biosferei Delta Dunării care se suprapune în mare măsură cu ROSCI0065 şi ROSCI0066. Aceste arii protejate sunt atât arii protejate desemnate ca situri de importanţă comunitară, respectiv SCI-uri, cât şi arii de protecţie specială, respectiv SPA-uri.
În conformitate cu prevederile Ordinului nr. 46/2016 al Ministrului mediului, apelor şi pădurilor privind instituirea regimului de arie naturală protejată şi declararea siturilor de importanţă comunitară ca parte integrantă a reţelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările ulterioare, reţeaua de arii protejate din zona costieră este constituită din SCI-uri şi SPA-uri. SCI-urile din zona costieră se suprapun parţial cu SPA-urile, ocupând o suprafaţă totală de 12.986,88 kmp, dintre care SPA-urile reprezintă 51,17%, iar SCI-urile 48,83%.
Din cele 24 de arii protejate doar 13 au Plan de Management.

Elemente de peisaj
Peisajul zonei costiere reprezintă o resursă esenţială pentru derularea activităţilor economice şi creşterea atractivităţii teritoriale, astfel încât stă la baza bunăstării individuale şi sociale, prin asigurarea calităţii mediului de locuire şi a dezvoltării de tip durabil.
Peisajul constituie un subiect al activităţii de planificare spaţială a teritoriului, păstrarea calităţii caracteristicilor majore ale acestuia făcând obiectul analizelor complexe de fundamentare a planurilor de amenajare a teritoriului la nivel zonal precum şi a planurilor de urbanism (PUG, PUZ) şi al regulamentelor aferente acestora.
Utilizând metodologia pentru "Atlasul peisajelor" (MDLAP, 2014), în zona costieră românească s-au delimitat patru unităţi de peisaj, după cum urmează:- Unitatea de peisaj Dunărea maritimă (C.A Rosetti - Jurilovca);- Unitatea de peisaj Sinoe (Mihai Viteazu - Corbu);- Unitatea de peisaj Constanţa (Năvodari - Agigea);- Unitatea de peisaj Litoral (Eforie - Limanu).
Principalele probleme privind gestionarea peisajului în zona costieră sunt:- cadrul de reglementări actuale privind amenajarea teritoriului şi urbanism nu asigură abordarea integrată a teritoriului zonei costiere, inclusiv a peisajului costier;- lipsa unei metodologii de inventariere şi evaluare specifică peisajului costier, care să susţină procesele de elaborare a instrumentelor de planificare spaţială a teritoriului zonei costiere;- lipsa unui sistem de monitorizare pentru gestionarea integrată a elementele constitutive ale peisajului costier;- nivel slab de conştientizare privind valoarea şi rolul peisajelor pentru asigurarea dezvoltării economice şi creşterea calităţii vieţii în zona costieră.

Patrimoniu Cultural
În zona costieră au fost identificate şi clasate în Lista Monumentelor Istorice (LMI) din România un număr de 426 monumente, ansambluri şi situri terestre, dintre care 297 în judeţul Constanţa şi 129 în judeţul Tulcea. Alături de acestea este clasat în LMI Situl arheologic subacvatic situat pe platforma continentală a litoralului românesc al Mării Negre. Astfel, întreaga zonă costieră este situată în zona de protecţie a monumentului istoric Situl arheologic subacvatic clasat în Lista Monumentelor Istorice cu codurile CT-I-s-A-02561 şi TL-I-s-A- 05721. Din categoriile tipologice se observă că cea mai mare pondere o au monumentele şi siturile arheologice, în număr de 214, urmate de cele de arhitectură în număr de 167, apoi 39 de for public şi 6 memorial-funerare. Din punct de vedere al grupei valorice, 126 monumente, ansambluri şi situri sunt înscrise în categoria A (valoare naţională, universală) şi 300 în categoria B (valoare locală). Din perspectiva repartizării spaţiale a patrimoniului, numărul cel mai mare de monumente se regăseşte în mediul urban, în municipiile Constanţa şi Mangalia, precum şi în oraşul Sulina, tot aici înregistrându-se şi cea mai mare pondere a patrimoniului arhitectural, de for public şi memorial-funerar. În ceea ce priveşte patrimoniul arheologic, acesta predomină în mediul rural, în judeţul Constanţa fiind o concentrare de circa 70%.
Patrimoniul arheologic din zona costieră este, din păcate, în mare parte neglijat, lipsind măsurile de pază, întreţinere, conservare şi restaurare, fiind afectat de construcţii, uneori necontrolate sau neautorizate şi de nerespectarea regulamentelor de urbanism. În ceea ce priveşte patrimoniul arhitectural şi zonele istorice ale localităţilor, lipsa regulamentelor de urbanism care să integreze conservarea patrimoniului în dezvoltarea comunităţilor, în acord cu nevoile de modernizare şi adaptare la cerinţele actuale, a condus la o degradare continuă reflectată în demolări şi transformări excesive ale construcţiilor istorice şi modificări ale vechilor ţesuturi urbane.
Referitor la patrimoniul cultural subacvatic, cele mai importante iniţiative în domeniu au fost proiectele HERAS -"Submarine Archaeological Heritage in the Western Black Sea Shelf" ' (Moştenirea Arheologică Submarina din Zona Vestică a Marii Negre) şi "Western Black Sea Underwater Cultural Touristic Routes" (Rutele Cultural Turistice Subacvatice ale Zonei Vestice a Mării Negre), coordonate de INCD GeoEcoMar. Prin aceste proiecte s-a început dezvoltarea unei baze de date care cuprinde epavele din vestul Mării Negre şi a fost realizată o hartă preliminară a posibilelor situri subacvatice, precum şi posibile rute turistice subacvatice.

Resurse biotice şi abiotice

Resursa piscicolă
Resursele marine sunt materii prime importante ale industriilor alimentare, farmaceutice, cosmetice, zootehnice, etc. O importanţă deosebită se acordă în prezent utilizării raţionale a resursei piscicole, atât în scop economic, cât şi ecologic, stopării suprapescuitului, a poluării, precum şi menţinerii echilibrului ecosistemic referitor la biodiversitate, integritate populaţională, lanţuri trofice şi stocuri.
În ultimele decenii s-a observat o tendinţă de reducere a numărului de specii înregistrate, în special datorită pescuitului excesiv şi poluării, acestea numărându-se printre principalele ameninţări pentru stabilitatea stocurilor. Totuşi, conform INCDM (2022), diversitatea speciilor de peşti a crescut în ultimii ani cu aproximativ 51%. Această creştere se datorează însă speciilor auxiliare (în număr redus de exemplare) şi folosirii de unelte şi tehnici de colectare diverse. Cele mai numeroase specii identificate aparţin familiei Gobiidae, urmată de speciile din Familia Mugilidae. Structura populaţională a ultimilor ani, indică prezenţa în capturi a unui număr mare de specii (24), cele mai importante fiind hamsia, stavridul, guvidele, lufarul (specii de talie mică), calcanul şi alosele (specii de talie mai mare). Dominanţa în capturi a revenit, speciei Scophthalmus maximus - calcan (30,00-28,52%), urmată de: Engraulis encrasicolus - hamsia (15,60-11,41%), Trachurus mediterraneus ponticus - stavrid (11,20-7,60%), Sprattus sprattus - şprot (18,60 - 23,57%), Gobiidae - guvizi (2,80-3,04%), Pomatomus saltatrix - lufar (3,6012,17%), Mullus barbatus - barbun (5,36-9,89%), Alosae - alose (1,60-2,28%) şi 1% alte specii (INCDM, 2022).
Principalele moluşte valorificabile de la ţărmul românesc sunt midia (Mytilus galloprovincialis) şi rapana (Rapana venosa). Datorită valorii nutriţionale ridicate şi capacităţii de formare de populaţii foarte extinse, midia din Marea Neagră este o componentă de bază în lanţul trofic marin, cu valoare ecologică (în procese de biofiltrare) şi economică (resursă marină exploatabilă prin valorificare directă şi acvacultură). Rapana venosa, cel mai cunoscut reprezentant al malacofaunei din Marea Neagră, intrat accidental cu apa de balast a navelor, are caracteristici adaptative de excepţie (nu există specii concurente, nici prădători) şi s-a instalat pe arii extinse în noile condiţii. În prezent domină capturile pescăreşti de la ţărmul românesc, consumând major stocurile de midie.

Resursa stuficolă
Suprafaţa acoperită de stuf în Delta Dunării este de circa 173.000 ha, din care doar circa 10-20 % este exploatată în scop economic. Valorificarea resursei stuficole se poate face atât în scop comercial, cât şi gospodăresc, ARBDD stabilind anual cote admisibile de exploatare pe baza studiilor de evaluare a resurselor stuficole. Astfel, recoltarea stufului este bine reglementată, pericolul exploatării nesustenabile a acestei resurse regenerabile fiind foarte redus.
Una din problemele legate de exploatarea stufului o constituie nivelul scăzut de valorificare a resursei stuficole în special în zonele centrale ale Deltei Dunării, unde se constată fenomenul de "îmbătrânire" a stufariilor ca urmare a dezvoltării mai multor generaţii de stuf în aceeaşi zonă cu consecinţe negative asupra habitatelor naturale, problemă care ar putea fi diminuată prin promovarea unor metode variate de valorificare a biomasei, inclusiv pentru producerea peleţilor combustibili. Utilizarea acestei resurse poate stopa declinul industriei de celuloză şi hârtie.

Apa subterană
Conform Planului de Management actualizat al fluviului Dunărea, Deltei Dunării, spaţiului hidrografic Dobrogea şi apelor costiere (2022-2027), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 392/2023, în prezent, niciunul dintre corpurile de apă subterane din zona corpurilor de apă subterane nu a fost identificat, din punct de vedere cantitativ, la risc de neatingere a stării bune. Totuşi, presiunea pe exploatarea apelor subterane pentru diverse folosinţe (populaţie, industrie, zootehnie, etc.) este în creştere, volumele de apă subterană captate în ultimii ani fiind tot mai mari. Această problemă, a creşterii volumului de ape subterane exploatat, este amplificată şi de factori naturali, în particular seceta, afectând astfel reîncărcarea acviferelor.

Ape mezotermale sulfuroase

Activitatea de exploatare a acestei resurse este reglementată prin acordarea de licenţe de exploatare. Fiind o resursă regenerabilă, nu se pune, în prezent, problema nesustenabilităţii exploatării acesteia.

Nămol sapropelic
Nămolul sapropelic este principala resursă naturală din lacul Techirghiol. Principalele probleme referitoare la resursa de nămol din lacul Techirghiol sunt legate, pe de o parte, de pericolul contaminării microbiologice, din cauza proximităţii activităţii turistice, modificărilor hidrologice şi a deficienţelor în colectarea apelor uzate şi a celor meteorice, iar pe de altă parte, de pierderea diversităţii şi afectarea principalelor specii ce contribuie la formarea sapropelului, amplificată de efectele schimbărilor climatice. În aceste condiţii, exploatarea nămolului, concesionată în prezent mai multor firme, trebuie monitorizată cu atenţie pentru evitarea riscurilor de supraexploatare şi/sau scădere a calităţii acestuia.

Călcare şi şisturi verzi
Activitatea de extracţie a calcarului industrial şi pentru construcţii este reglementată de ANRMPSG prin acordarea de licenţe de exploatare, în zona lacului Taşaul.

Nisip din mare
În cazul acestei resurse nu se pune problema nesustenabilităţii exploatării, deoarece extragerea nisipului se face, în prezent, doar în scopul protecţiei contra eroziunii, prin lărgirea plajelor prin înnisipare, activitate realizată doar ocazional.
1.3.3. Aspecte socio-demografice
Conform datelor Recensământului Populaţiei şi Locuinţelor (RPL) 2021 populaţia zonei costiere - mai sus definite - era în decembrie 2021, de 400.828 de locuitori (populaţie rezidentă), în scădere cu 15% faţă de RPL 2011. Din totalul populaţiei, 87,28% dintre locuitori trăiesc în mediul urban (dintre care 73,76% în cele două municipii), iar 12,72% în mediul rural. Ponderea populaţiei din mediul rural a sporit cu 0,8% faţă de RPL 2011. Se poate observa că populaţia este concentrată cu precădere, în mediul urban şi în judeţul Constanţa (97,24% din total). Pe de altă parte, cea mai mare parte a suprafeţei zonei costiere, se află în judeţul Tulcea (64,83%) şi în mediul rural, în cele 13 comune ale acesteia (82,47%).
Această distribuţie teritorială a populaţiei determină valori foarte diferite ale densităţii, respectiv 4,79 locuitori / kmp în judeţul Tulcea şi 311,83 locuitori / kmp în judeţul Constanţa, valoarea medie a densităţii la nivelul zonei costiere fiind de 112,77 locuitori /kmp.
Valorile cele mai mari ale ratei natalităţii populaţiei se înregistrează în mediul rural. Prin valorile peste media naţională (8,6 la mie) se remarcă partea centrală a zonei, localităţile din nordul judeţului Constanţa (Corbu, Săcele, Istria şi Mihai Viteazu), precum şi Sf. Gheorghe, Agigea şi Limanu. În acelaşi timp, în cazul localităţilor urbane, doar la Mangalia şi Sulina valorile acestui indicator sunt mai mici decât media naţională (de 7,1 la mie în 2022).
Dinamica ratei mortalităţii a cunoscut o evoluţie diferenţiată în ultimul timp. În cazul localităţilor urbane valorile acestui indicator se află pe un trend constant ascendent de la începutul anilor 1990, accelerat în anii 2020-2021 de efectele cauzate de COVID19. Cu excepţia oraşului Năvodari, toate localităţile urbane au înregistrat rata mortalităţii peste media naţională pentru mediul urban (de 13,6 la mie în 2021). Localităţile rurale au înregistrat o dinamică diferenţiată a ratei mortalităţii, arătând un trend ascendent abia în a doua jumătate deceniului al doilea. COVID19 a avut un impact mai mic în mediul rural, majoritatea comunelor situându-se sub media naţională de 17,4 la mie în 2021 (excepţie face comuna C.A. Rosetti, cu o rată a mortalităţii a depăşit de două ori media naţională pentru zonele rurale).
Rata sporului natural în anul 2021 este negativă în toate localităţile din zona de coastă fără excepţie. Prin valorile peste media naţională (-5,2 la mie pentru mediul urban şi -7,8 pentru mediul rural) se remarcă doar oraşul Năvodari, pentru mediul urban, şi 8 din 13 localităţi din mediul rural. Comuna C.A. Rosetti iese în evidenţă printr-o valoare extremă a ratei sporului (34 la mie în 2021).
Gradul de îmbătrânire a populaţiei este într-o continuă creştere începând cu anii 1990. Zona Deltei Dunării se remarcă printr-o îmbătrânire avansată atât mediul urban, cât şi în mediul rural. Dintre localităţile urbane se remarcă Techirghiol şi Năvodari unde valorile acestui indicator se află sub 100%. În acelaşi timp în mediul rural doar 4 localităţi au depăşit valoarea de 100% (Sf. Gheorghe, C.A. Rosetti, Jurilovca şi Tuzla). În distribuţia spaţială a indicatorului se remarcă contrastul dintre zona Deltei, în care se înregistrează valorile cele mai mari şi zona centrală (Mihai Viteazu, Istria, Săcele, Corbu şi Năvodari) cu valorile cele mai mici: Mihai Viteazu este singura localitate cu gradul de îmbătrânire de sub 50%.
În ceea ce priveşte tendinţele migraţioniste de lungă durată, estimate pe baza recensământului populaţiei din 2021, zona de coastă se divizează în două părţi distincte: (i) jumătatea nordică (la nord de Năvodari), puţin atractivă, în care ponderea celor născuţi în alte localităţi oscilează între 30 şi 40% şi (ii) localităţile din jumătatea sudică, conduse detaşat de oraşul Năvodari (cu circa 70% născuţi în alte localităţi), printre care doar Constanţa şi Tuzla au valori mai mici, apropiate celor din nordul zonei.
1.3.4. Dezvoltare socio-economică

Pescuit şi Acvacultură
Pescuitul marin se desfăşoară de la ţărm până la izobata de 60 metri (adâncimi mai mari pentru pescuitul specializat de calcan, scrumbie şi rechin), acoperind aşadar, o mare suprafaţă a părţii marine a zonei costiere. Activitatea de pescuit industrial se realizează folosindu-se unelte active şi unelte fixe. Pescuitul cu unelte active se efectuează la adâncimi mai mari de 20 m, cu nave trauler, folosindu-se ca unelte traulul pelagic, beam traulul şi năvodul. Pescuitul cu unelte fixe este practicat în lungul litoralului românesc, la adâncimi mici, de 2-11 m, cu taliene, dar şi la adâncimi de 20-60 m, când sunt folosite instalaţii, plase şi capcane destinate capturării speciilor de peşti care migrează în ape puţin adânci, precum şi alte unelte cum ar fi talianul, setca, volte, ţaparine şi paragate.
Nivelul capturii şi eficienţa pescuitului, depind de efortul de pescuit (numărul de nave, numărul de taliene, numărul de zile efective de pescuit, etc), evoluţia condiţiilor hidroclimatice, starea stocurilor principalelor specii şi factorii antropici. Conform ANPA, principalele specii înregistrate în capturi, în 2022, au fost: rapana (2453 t); midiile (446 t); hamsia (30 t); şprot (62 t); stavridul (20 t); lufarul (32 t); calcanul (75 t) şi barbunul (26 t). Pe lângă acestea au mai fost semnalate şi (2 t); guvizii (8 t) şi alosele (6 t).
Pescuitul în Delta Dunării a cunoscut în ultimii ani tendinţă descendentă semnificativă, de la 3600 t/an în 2017, până la 1610 t/an în 2022.
Principalele probleme cu care se confruntă sectorul pescăresc în zona costieră sunt:
● infrastructura specifică (porturi, puncte de debarcare, puncte de primă vânzare) este, în prezent, slab dezvoltată. Infrastructura de porturi pescăreşti cu dane specializate şi spaţii de depozitare, precum şi locaţiile pentru organizarea primei vânzări a peştelui sunt insuficiente şi necesită îmbunătăţirea facilităţilor existente;
● flota de pescuit este învechită, poluantă;
● în ciuda numeroaselor reglementări, încă există practici sau comportamente nesustenabile care duc la impact nedorit al pescuitului asupra ecosistemelor acvatice;
● starea precară a stocurilor de sturioni din Dunăre şi Marea Neagră şi supraexploatarea stocurilor de calcan din Marea Neagră;
● modificarea habitatelor de reproducere sau hrănire a speciilor de peşti ca urmare a lucrările hidrotehnice;
● schimbarea folosinţei iazurilor, prin transformarea lor în poldere agricole a afectat semnificativ acvacultura. Pe de altă parte, eutrofizarea, poluarea şi unele fenomene naturale (seceta), precum şi lipsa tehnologiilor moderne au dus la scăderea productivităţii amenajărilor piscicole din Delta Dunării.
Acvacultura în zona costieră se bazează preponderent pe activitatea de piscicultură de apă dulce (în lacuri deltaice şi litorale) şi salmastră (în lagune), în timp ce acvacultura marină pontică are o dezvoltare relativ recentă (Zaharia şi colab., 2017). Pe baza programelor şi recomandărilor UE au fost reluate activităţile de cercetare pentru dezvoltarea domeniului pe organisme acvatice cu mare plasticitate care suportă variaţii mari de temperatură, salinitate, densitate, hrană, precum şi condiţii de creştere în condiţii dirijate, de captivitate (http://msp-platform.rmri.ro/marsplan.html). Un factor promotor pentru dezvoltarea acvaculturii marine îl constituie delimitarea zonelor alocate pentru acvacultură (AZA). La nivel naţional s-a realizat clasificarea apelor pentru calitatea moluştelor (clasa A) pentru trei zone, după cum urmează:
a) zona 1, cuprinsă între Perişor şi Chituc (Tulcea), cu o suprafaţă de circa 215 Mmp;
b) zona 2, cuprinsă între Năvodari şi portul Constanţa (Baia Mamaia), circa 109 Mmp; zona 3, cuprinsă între Agigea şi Mangalia, cu o suprafaţă de circa 10 Mmp.

Turism
Turismul, deşi cu un pronunţat caracter sezonier, rămâne cel mai important sector economic din zona costieră. Zona turistică a litoralului românesc la Marea Neagră cuprinde 12 staţiuni turistice de interes naţional, plus alte localităţi turistice litorale situate în judeţul Constanţa şi în judeţul Tulcea.
Concentrarea activităţii turistice în perioada de vară (2-3 luni), respectiv sezonalitatea ridicată a acestei activităţi, determină o presiune considerabilă exercitată asupra ecosistemului costier, prin introducerea, în primul rând de deşeuri, poluanţi atmosferici (intensificarea traficului rutier şi fluvial), zgomot, agenţi patogeni, prin degradarea peisajului, a capitalului cultural, etc. Dacă în Delta Dunării presiunea nu este atât de ridicată, pe de o parte datorită numărului semnificativ mai scăzut de vizitatori, iar pe de altă parte datorită reglementărilor impuse de către ARBDD cu privire la activităţile din Delta Dunării, în partea sudică a zonei costiere turismul de masă are efecte negative semnificative asupra mediului. Pe plan social, caracterul strict sezonier al locurilor de muncă din industria turismului în zona costieră face ca cererea de locuri de muncă să fie redusă, sub ofertă, ceea ce determină în cele din urmă scăderea calităţii serviciilor oferite.
Problema sezonalităţii ridicate a turismului poate fi contracarată printr-o diversificare a ofertei turistice, prin promovarea turismului de evenimente, a turismului cultural, a pesca-turismului, turismului rural şi gastronomic în partea nordică a zonei costiere (Delta Dunării) şi turismul de aventură, cel balneo-medical, de organizare a unor manifestări expoziţionale, precum şi cel de evenimente culturale şi de reuniuni în sudul litoralului.
Printre cele mai grave probleme cu care s-a confruntat în ultima perioadă turismul în zona costieră, în special în partea sa sudică unde se practică un turism de masă, sunt, pe de-o parte, scăderea aproape continuă a duratei medii a sejurului petrecut de turişti, iar pe de altă parte reducerea drastică a sosirilor turiştilor străini. Slaba promovare turistică constituie principala cauză a reducerii semnificative a numărului de turişti străini, fiind necesare, în mod evident, îmbunătăţirea ofertei turistice a litoralului românesc, dar şi reluarea campaniilor de promovare turistică a acestei oferte pe pieţe ţintă europene.
Alte probleme legate de dezvoltarea turismului în zona costieră sunt legate de alte sectoare economice, precum transportul. Îmbunătăţirea infrastructurii de transport feroviar, oferirea de alternative la transportul rutier, organizarea de curse aeriene charter pentru turişti, care să opereze pe Aeroportul M. Kogălniceanu Constanţa şi pe cel din Tulcea, precum şi creşterea numărului de nave de pasageri cu escale mai lungi în portul Constanţa pot contribui la sporirea atractivităţii şi extinderea duratei sezonului turistic şi, implicit, creşterea veniturilor.
Pentru accesibilitatea în partea sudică a zonei costiere (judeţul Constanţa) se află în curs de implementare realizarea unui drum de mare viteză în regim de autostradă "Alternativa Techirghiol" ce va tranzita teritoriile administrative ale oraşelor Techirghiol şi Eforie şi ale comunelor

Cumpăna, Agigea, Topraisar, Tuzla şi 23 August, cu o lungime totală de 30,590 Km, având ca principal scop fluidizarea traficului spre sudul litoralului, care să reducă timpul de călătorie, riscurile de accidentări şi să implementeze proiecte economice şi de mediu durabile.

Transport
Reţeaua de transport care conectează unităţile administrativ-teritoriale din zona costieră include transportul naval şi terestru (rutier şi feroviar) servind fluxurile de mărfuri şi pasageri aferentei acestora.
Pe teritoriul zonei costiere, în partea nordică, aferentă judeţului Tulcea, reţeaua de drumuri publice cuprinde doar drumuri judeţene şi comunale, în timp ce în partea sudică, aferentă judeţului Constanţa, reţeaua de drumuri publice este mult mai complexă, incluzând toate categoriile de drumuri (autostradă, drumuri de interes naţional, drumuri judeţene şi drumuri comunale). Principalele probleme referitoare la transportul terestru se referă atât la infrastructură, cât şi la mijloacele de transport. Infrastructura de transport terestru este departe de a fi una optimă din punct de vedere al teritoriilor şi funcţionalităţilor deservite, în special în partea de nord a zonei costiere. Deşi mai bine dezvoltată în sudul zonei costiere, infrastructura actuală nu acoperă adecvat fluxul de trafic rutier în sezonul turistic. Aceasta, corelată cu numărul ridicat de mijloace de transport ce folosesc combustibili fosili şi care în mare parte sunt vechi, poluante, conduc la o intensificare semnificativă a poluării atmosferice şi fonice.
Referitor la transportul feroviar, reţeaua acestuia în partea nordică a zonei costiere este asigurat de linia 812 de la Medgidia la Tulcea (transport de pasageri şi marfă). În partea sudică, transportul feroviar se desfăşoară pe o magistrală CFR (magistrala 800 Bucureşti Nord-Constanţa-Mangalia) şi căi ferate secundare, dedicate atât transportului de pasageri, cât şi celui de marfă. Transportul feroviar în sudul zonei costiere nu oferă încă o alternativă viabilă la transportul rutier. Mai mult, numărul redus de kilometri de cale ferată electrificată determină ca folosirea combustibililor fosili să contribuie la creşterea emisiilor poluante în atmosferă.
Traficul maritim este concentrat în zona portului maritim Constanţa, dar şi în zona porturilor situate pe sectorul maritim al Dunării. În general, traficul maritim se concentrează în zona litoralului sudic şi gurile Dunării, rutele fiind spre principalele porturi din Marea Neagră, în special spre Bosfor, şi este reprezentat în general de nave tip vrachier, tanc şi portcontainer.
Îmbunătăţirea infrastructurii feroviare din port şi a conexiunilor feroviare cu acesta este unul dintre proiectele importante de care depinde dezvoltarea transportului naval în zonă. De asemenea, portul trebuie să asigure în timp relativ scurt capacitatea de aprovizionare a navelor şi să ia în considerare în dezvoltările sale schimbările din sectorul energetic din regiune.
În ceea ce priveşte traficul naval pe braţele Dunării, se observă o creştere semnificativă în 2022 a numărului de nave ce au tranzitat Canalul Sulina, în special pentru nave cu tonaj peste 3000 tdw, în strânsă legătură cu conflictul armat generat de agresiunea Rusiei asupra Ucrainei. Spre deosebire de traficul de mărfuri, dinamica numărului de pasageri pe cele trei braţe ale Dunării, către localităţile Sulina, Periprava şi Sfântu Gheorghe, este într-o scădere continuă în ultimii 10 ani, iar cauzele sunt numărul în creştere a celor care aleg să meargă cu ambarcaţiuni private, contextul pandemic, etc.

Activităţi portuare
Portul Constanţa include zonele Constanţa, Midia, Mangalia şi Basarabi (aceasta situată în afara zonei de studiu), împreună constituind complexul portuar maritim românesc aflat în administrarea CN APM S.A.
Portul Constanţa - zona Constanţa acoperă o suprafaţă totală de 3.926 ha, din care 1.313 ha uscat şi 2.613 ha apă şi dispune de 140 dane operaţionale, dintr-un total de 156. Lungimea totală a cheurilor este de 32 km, iar adâncimile variază între 7 şi 19 m (https://www.portofconstantza.com/pn/page/np prezentare port). Aceste caracteristici sunt comparabile cu cele oferite de către cele mai importante porturi europene şi internaţionale, permiţând accesul navelor tanc cu capacitatea de 165.000 dwt şi a vrachierelor cu capacitatea de 220.000 dwt.
Portul Constanţa este atât port maritim, cât şi port fluvial, facilităţile permiţând acostarea oricărui tip de navă fluvială. Legătura Portului Constanţa cu Dunărea se realizează prin Canalul Dunăre - Marea Neagră şi reprezintă unul dintre principalele avantaje ale Portului Constanţa.
Portul dispune terminale specializate.
Portul Constanţa - zona Midia pune la dispoziţie facilităţile pentru centrul industrial şi petrochimic adiacent. Portul, cu o suprafaţă totală de 834 ha, dispune de 14 dane (11 sunt dane operaţionale, iar 3 dane sunt destinate întreţinerii şi reparaţiilor de nave). Principalele categorii de mărfuri operate sunt: petrol brut şi produse derivate, GPL, mărfuri generale şi animale vii. În zona Midia se află şi o bază de operaţiuni pentru forările off-shore care se realizează în sectorul românesc al Mării Negre.
Portul Constanţa - zona Mangalia are o suprafaţă de 142,19 ha şi dispune de 4 dane (2 fiind dane operaţionale). Principalele categorii de mărfuri operate sunt bitum, mărfuri generale şi GPL.
Traficul de mărfuri în porturile maritime a cunoscut în ultima perioadă o creştere semnificativă datorită preluării a unei mari părţi din traficul porturilor din Ucraina, situaţie generată de conflictul militar din zonă. Structura mărfurilor operate în porturile maritime acoperă toate categoriile de mărfuri având în vedere diversitatea terminalelor disponibile. Totuşi, trebuie remarcată evoluţia clar ascendentă din ultima perioadă a operării mărfurilor solide în vrac, cu predilecţie a cerealelor, precum şi a produselor vrac lichid, mai precis petrol brut şi produse petroliere. Această evoluţie a fost accelerată de situaţia din Ucraina, însă ea se manifestase cu pregnanţă şi înainte de izbucnirea conflictului.
Portul Sulina este amplasat pe malul drept al Canalului Sulina, în zona oraşului. În ultima perioada, în contextul conflictului dintre Ucraina şi Federaţia Rusă, importanţa portului a crescut semnificativ, construcţiile portuare asigură cu greu, în prezent, condiţii pentru acostarea navelor maritime care intră şi ies de pe Canalul Sulina, precum şi a navelor care deservesc traficul local de mărfuri şi pasageri.

Agricultura
Agricultura este unul dintre cele mai importante sectoare economice din zona costieră, terenurile cultivate cu culturi agricole însumând o suprafaţă totală de 134.000 ha (37,55% din terenurile zonei costiere) conform datelor furnizate de JRC pentru anul 2018 (D'Andrimont şi colab., 2021). Dintre acestea, suprafaţa cea mai mare o ocupă terenurilor ocupate cu culturi cerealiere, 42,8% din totalul terenurilor agricole, după care urmează terenurile acoperite cu vegetaţie ierboasă (24,6%), culturile oleaginoase (16,9 %) şi plantaţiile multianuale de pomi şi arbuşti fructiferi (13,8 %).
Repartiţia geografică a terenurilor cultivate nu este uniformă, cea mai mare parte a terenurilor cultivate fiind concentrate în partea sudică şi centrală a zonei de studiu (peste 60 %). Suprafeţele totale agricole la nivelul celor două judeţe din zona costieră au rămas relativ constante în ultimii ani. Totuşi, referitor la categoriile de folosinţă, dacă în judeţul Constanţa suprafeţele au rămas constante pe categoriile de folosinţă cu destinaţie agricolă, respectiv arabil, păşuni, fâneţe, vii şi livezi, pentru judeţul Tulcea este observată o uşoară tendinţă de creştere la arabil, creştere realizată în detrimentul suprafeţelor cu vii şi livezi.
Având în vedere, ponderea mare a acestui sector în economia UAT-urilor din zona costieră, agricultura reprezintă una dintre cele mai importante surse difuze de introducere a materiei organice, compuşilor cu azot şi fosfor, contaminanţi în sol, subsol şi ape, în special în partea sudică a zonei de studiu. Practicile agricole defectuoase, monocultura fiind pe primul loc, influenţează negativ atât calitatea solurilor, cât şi calitatea apelor de suprafaţa şi subterane prin utilizarea excesivă de substanţe chimice (fertilizanţi şi pesticide).
Principalele ameninţări pentru agricultură în Dobrogea sunt seceta şi aridizarea, prin urmare, obţinerea unor producţii satisfăcătoare este dependentă în primul rând de irigaţii. Deşi, statistic, peste 70 % din suprafaţa agricolă este amenajată pentru irigaţii, doar 10 % din aceasta se poate iriga efectiv, astfel încât se ajunge la o suprafaţă mare de terenuri agricole calamitată din cauza secetei. Aşadar, este imperios necesară extinderea urgentă a sistemului de irigaţii funcţional, asigurarea necesarului de apă fiind una dintre măsurile de primă importanţă. Totuşi, în condiţiile secetei tot mai accentuate, extinderea şi îmbunătăţirea sistemului de irigaţii reprezintă o soluţie parţială şi destul de costisitoare.
Dezvoltarea unei "agriculturi inteligente" este o necesitate pentru dezvoltarea în continuare a acestui sector. Creşterea capacităţii de monitorizare a condiţiilor meteo la o scară cât mai redusă (local) şi integrarea datelor în diverse sisteme de modelare, prognoză poate oferi fermierilor recomandări de irigare şi fertilizare până la recoltare. Aplicarea pe scară mai largă a diversificării producţiei agricole este de asemenea necesară pentru a combate efectele secetei, permiţând anumitor culturi să evite perioadele de vreme caldă sau uscată în fazele lor cele mai sensibile.

Industrie
Activitatea industrială în zona costieră se focalizează în partea sa sudică. În partea nordică, aferentă judeţului Tulcea activitatea industrială este nesemnificativă. Principalele ramuri industriale, potenţial generatoare de impact asupra componentelor mediului şi bunăstării comunităţii costiere sunt industria petrochimică, industria extractivă, construcţii şi întreţinere de nave şi industria materialelor de construcţii.
Industria petrochimică în zona costieră este reprezentată de Rompetrol Rafinare SA (membră a KMG Internaţional) care realizează operaţiuni de producţie produse petroliere şi petrochimice în următoarele unităţi: Rafinăria Petromidia (benzină, motorină, combustibil pentru avioane) şi Uzina Petrochimică (HDPE, LDPE, PP). Industria de construcţii şi întreţinere de nave este reprezentată de Şantierul Naval Constanţa (principalul şantier de reparaţii şi proiecte conversie din Marea Mediterană şi Marea Neagră), Şantierul Naval Damen Mangalia şi, Şantierul Naval Mangalia S.A. În ceea ce priveşte industria extractivă în zona costieră, aceasta se rezumă la exploatarea calcarului industrial şi de construcţii (în zona lacului Taşaul - Luminiţa) şi la extragerea nisipului, care totuşi nu este o activitate cu caracter permanent în zona costieră. Industria materialelor de construcţii a luat o oarecare amploare în ultima perioadă în zona costieră, în contextul expansiunii urbane semnificative.
Aceste activităţi industriale, în condiţiile nerespectării legislaţiei în vigoare privind prevenirea şi controlul integrat al poluării asupra mediului, inclusiv managementul deşeurilor, pot genera un impact negativ considerabil asupra calităţii aerului, apei şi solurilor, biodiversităţii, precum şi sănătăţii populaţiei.

Producerea de energie
În prezent, la nivelul zonei costiere, generarea de energie din surse regenerabile este aproape inexistentă. Energia termică este produsă fie la nivel centralizat, folosind combustibili fosili (Constanţa, Mangalia şi Năvodari), fie individual, preponderent, folosind centrale individuale pe gaz. Toate acestea determină o creştere a emisiilor de gaze poluante în atmosferă. Referitor la energia electrică, aceasta este produsă doar la nivel individual (folosind energia solară), parcurile eoliene şi centrala nucleară de la Cernavodă, principale producătoare de energie din Dobrogea, fiind situate în afara zonei costiere.
Potenţialul de producere a energiei alternative (eoliană, solară, valuri, etc.) este unul foarte ridicat în zona costieră, dar din păcate nu este utilizat. Prezenta strategie se aliniază celorlalte strategii şi planuri în scopul promovării generării de energie alternativă folosind resursele regenerabile ale zonei costiere.

Planificare spaţială şi dezvoltare urbană
Instrumentele de planificare spaţială a teritoriului sunt de importanţă majoră pentru managementul integrat al zonei costiere.

Planuri urbanistice generale
În zona costieră sunt prevăzute zone de extindere a intravilanelor în vederea dezvoltării activităţilor deja existente şi în unele cazuri chiar

pentru activităţi noi legate de proximitatea liniei ţărmului şi a resurselor zonei costiere în principal cele turistice.
Cu toate că numărul de locuitori şi numărul de unităţi de primire turistică sunt într-o continuă scădere, extinderile de intravilan s-au realizat aproape exclusiv pentru locuire şi turism. Extinderea rapidă a zonelor de locuit nu a fost însoţită în acelaşi ritm de investiţiile necesare în infrastructuri şi servicii publice (străzi, alimentare cu apă şi canalizare, educaţie, etc.) ceea ce afectează calitatea locuirii şi atractivitatea localităţilor. Dezvoltarea excesivă şi necontrolată a locuirii în staţiuni poate conduce la conflicte de utilizare a terenurilor, scăderea confortului turiştilor şi, în final, scăderea atractivităţii acestor staţiuni.
În lipsa unei viziuni elaborate într-un context strategic al întregii zone costiere, tendinţele dezvoltării urbane excesive şi necontrolate vor continua, astfel încât activitatea de planificare spaţială şi dezvoltarea urbană vor constitui o sursa importantă de presiuni şi riscuri în sectorul sudic al zonei costiere româneşti.

Infrastructura de utilităţi

Infrastructura de alimentare cu gaze naturale
În cadrul reţelei naţionale de distribuţie de gaze naturale judeţele Constanţa şi Tulcea se află în culoarul 7 de transport internaţional: ZB0100-Isaccea-Şendreni şi ZB1500-Tranzit- Dobrogea. De asemenea, este menţionat proiectul "Extindere Sistem Naţional de Transmisie a gazelor " prin realizarea conductei de transport gaze naturale de la punct preluare gaze Marea Neagră (zona Vadu) - la conducta Tranzit 1 (zona Grădina)". Conducta are o lungime total[de aproximativ 24,37 km.

Infrastructura de alimentare cu energie electrică
În judeţul Constanţa, infrastructura majoră de alimentare cu energie electrică este reprezentată de liniile electrice aeriene de 750 kV şi 400 kV, 4 staţii de transformare 400/110 kV, dintre care una, Constanţa Nord, este localizată în zona costieră. În judeţul Tulcea, staţiile de transformare (Isaccea şi Tulcea Vest) sunt situate în afara zonei costiere

Infrastructura de alimentare cu apă
În prezent, la nivelul zonei costiere, serviciile de alimentare cu apă şi canalizare sunt asigurate de operatorii regionali AQUASERV SA, în judeţul Tulcea şi RAJA S.A, în judeţul Constanţa.
În partea zonei costiere aferentă judeţului Tulcea, sursele de alimentare sunt atât subterane, cât şi de suprafaţă (Sulina, Sf. Gheorghe).
În judeţul Constanţa sunt exploatate un număr de 94 de surse de apă subterană, formată din 349 foraje şi 2 surse de apă de suprafaţă (Galeşu şi Dealul Vifor). Apa brută este tratată în cele două staţii de tratare, respectiv staţia de tratare Palas-Constanţa (situată în zona de studiu) şi staţia de tratare Dealul Vifor-Cernavodă.

Infrastructura de canalizare şi epurare a apelor uzate
La nivelul judeţului Tulcea, infrastructura de canalizare a cunoscut o uşoară tendinţă de dezvoltare în ultimii ani. Cu toate acestea însă, infrastructura de canalizare prezintă încă deficienţe de dezvoltare, fiind nevoie investiţii majore pentru extinderea reţelei de canalizare în mediul rural.
În partea nordică a zonei costiere există patru staţii de epurare a apelor uzate, la Sulina, Sf. Gheorghe, Murighiol şi Jurilovca. În toate cele patru staţii apele uzate sunt epurate mecanic şi biologic.
Din punct de vedere al colectării şi epurării apelor uzate, situaţia stă mult mai bine în judeţul Constanţa. Gradul de conectare al populaţiei la sistemul de canalizare este semnificativ mai ridicat, în unele UAT-uri fiind asigurat în procente cuprinse între 90 şi 100 % (Năvodari, Constanţa, Mangalia şi Costineşti).
În partea sudică a zonei costiere există 6 staţii de epurare a apelor uzate (Năvodari, Constanţa Nord, Constanţa Sud, Constanţa CN APM, Eforie şi Mangalia), în fiecare dintre acestea realizându-se epurarea avansată, terţiară. Rata de colectare şi epurare variază foarte mult între UAT-uri. Apele colectate şi epurate în toate cele cinci staţii de epurare sunt deversate în Marea Neagră.

Dragare şi construcţii hidrotehnice
În cazul porturilor maritime, lucrările de dragare sunt necesare pentru eliminarea limitărilor de pescaj în interiorul porturilor, îmbunătăţirea manevrelor sigure şi a condiţiilor de navigaţie, creşterea eficienţei operatorilor prin evitarea operaţiunilor de umplere şi manipulare dublă, şi consolidarea poziţiei actuale a porturilor în regiunea Mării Negre şi a sistemului european de transport.
În porturile Midia şi Mangalia, adâncimea apei la dane şi accesul în acvatoriul porturilor sunt principalii factori restrictivi pentru operare. Această situaţie a apărut din cauza întârzierii investiţiilor pentru lucrările de dragare şi a dus la o scădere semnificativă a eficienţei operaţiunilor determinate de dificultăţile de primire/intrare a navelor mai mari. De asemenea, este limitată şi capacitatea operaţională a şantierului naval DAMEN Mangalia, intrarea navelor mai mari fiind împiedicată.
Modificările hidrotehnice din partea nordică a zonei costiere, aferentă Deltei Dunării, au avut ca scop îmbunătăţirea condiţiilor de navigaţie pe Dunăre, accesului navelor din mare spre teritoriu, precum şi asigurarea unor condiţii hidrologice optime pentru habitate acvatice naturale, precum şi pentru exploatarea resurselor naturale din interiorul deltei.
Tipurile de activităţi în funcţie de modul de utilizare a terenurilor aflate la limita de contact cu zona costieră din sectorul sudic sunt prevăzute în anexa nr.5 la Strategie.
1.3.5. Principalele presiuni în zona costieră

Naturale

Inundaţii
Conform variantei actualizate a Planului de Management al Riscului la Inundaţii - A.B.A. Dobrogea-Litoral, ciclul II de implementare a Directivei 2007/60/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 23 octombrie 2007, zonele cu risc semnificativ de inundaţii din zona costieră, cu sursă fluvială, sunt: sector litoral localitatea Mamaia-lacul Razim, sector litoral localitatea Costineşti-localitatea Mangalia, râul Casimcea şi râul Valea Albeşti. Aceste inundaţii se formează datorită depăşirii capacităţii de transport a albiei, iar în cazul sectorului litoral localitatea Mamaia - lacul Razim şi depăşirii infrastructurii de apărare. De asemenea, în acelaşi plan sunt incluse şi zonele de risc semnificativ la inundaţii, cu sursă pluvială, în localităţile Corbu, Constanţa, Eforie şi Costineşti.
Pe de altă parte, există şi riscul inundaţiilor costiere în condiţiile unor furtuni şi vânturi puternice dinspre mare, mai ales în arealele joase din cadrul ţărmului Deltei Dunării. Realizarea lucrărilor de protecţie costieră din ultimii ani pe ţărmul sudic reduce semnificativ riscul unor astfel de inundaţii în arealele respective.
Principala problemă în ceea ce priveşte protecţia populaţiei şi infrastructurii din localităţi o constituie inexistenţa (în unele localităţi rurale) sau subdimensionarea reţelei de colectare a apelor, a sistemelor de canale de desecare, precum şi a staţiilor de pompare. De asemenea, o altă problemă ar putea deriva din nerealizarea periodică a lucrărilor de mentenanţă a infrastructurilor existente de protecţie împotriva inundaţiilor, a lucrărilor de întreţinere a albiilor cursurilor de apă şi eliminarea blocajelor, obstacolelor pe cursurile de apă.

Seceta
În "Studiul pentru elaborarea Strategiei Naţionale privind Prevenirea şi Combaterea Deşertificării şi Degradării Terenurilor 2019-2030", elaborat la cererea MMAP, au fost identificate zonele susceptibile la procesele de degradare a terenurilor şi deşertificare. Conform acestui studiu, în zona costieră, UAT-urile din Delta Dunării aparţin zonei cu o susceptibilitate extrem de mare la deşertificare, cu un climat arid de stepă, în timp ce sudul zonei costiere este încadrat la categoria zone cu susceptibilitate mare, cu un climat temperat cu veri fierbinţi. Proiecţiile climatice pentru perioadele 2021-2050 şi 2071-2100 estimează o menţinere a condiţiilor actuale de aridizare în sud-estul României.
Principalele ameninţări legate de gestionarea inadecvată a secetei şi tendinţei de deşertificare a zonei de studiu sunt legate atât de reducerea resurselor de sol, cât şi modificarea însuşirilor fizice, chimice, mineralogice şi biologice ale acestuia. O altă ameninţare legată de secetă, şi în special de deşertificare, se referă la apele de suprafaţă şi cele subterane al căror nivel poate fi serios afectat. Din cauza secetei hidrologice, acviferele de mică adâncime în Dobrogea de Nord pot suferi scăderi temporare sau permanente ale suprafeţelor piezometrice sub minimele istorice, ca urmare a variaţiilor sezoniere, semnificative pentru acviferele freatice.

Fenomene meteorologice extreme
În contextul încălzirii globale, schimbările prognozate ale regimului climatic la nivel naţional sunt determinate de condiţiile regionale. Datele furnizate de ANM arată că schimbările referitoare la regimul termic atmosferic, precum şi la precipitaţiile medii şi regimul eolian, apar împreună cu modificări ale statisticilor fenomenelor meteorologice extreme. Frecvenţa şi intensitatea acestor fenomene meteorologice extreme (furtuni, vânturi, etc.) au crescut semnificativ la nivel naţional.

Creşterea nivelului mării
Una dintre consecinţele majore ale încălzirii globale este creşterea nivelului mării. Variaţiile de nivel ale mării în cadrul litoralului românesc sunt determinate în cea mai mare măsură de condiţiile eustatice din bazinul Mării Negre, sub influenţa expansiunii termale şi a creşterii nivelului Oceanului Planetar. Acestora li se adaugă factorii meteorologici şi hidrologici regionali şi locali, precum şi mişcările izostatice regionale. Variaţia nivelului mării la Constanţa pe termen lung este de 1,9 mm/an, înregistrând o tendinţă de creştere accelerată în ultimele 3 decenii, similară cu tendinţa globală (INCDM, 2022).
Riscurile determinate de creşterea nivelului mării sunt asociate cu procesul de eroziune costieră, inundaţii şi pierderea unor zone umede, care afectează flora şi fauna, provocând pierderea habitatului pentru peşti, păsări, plante şi multe alte specii. Mai mult decât atât, creşterea accelerată a nivelului mării poate avea consecinţe nefaste asupra infrastructurii din zona de coastă şi poate constitui o ameninţare reală pentru comunităţile costiere, mai ales pentru cele situate în Delta Dunării.

Eroziunea costieră
În ciuda recentelor lucrări de protecţie contra eroziunii, eroziunea costieră încă reprezintă o problemă importantă de-a lungul litoralului românesc al Mării Negre.
Unitatea nordică a zonei costiere, care se suprapune ţărmului Deltei Dunării, este caracterizată prin predominanţa proceselor erozive. Zonele cu risc major la eroziune sunt Canalul Sondei-Câşla Vădanei, la sud de Câşla Vădanei, Insula Sacalin, Zătoane-Perişor Nord şi Portiţa-Periboina (procesele erozive afectând cordonul litoral care mărgineşte Complexul Lagunar Razim-Sinoie).
Sectorul sudic al ţărmului românesc al Mării Negre este, în prezent, marcat de lucrările de combatere a eroziunii costiere care constau în

construcţia diferitelor diguri de protecţie şi în alimentarea cu sediment a plajelor. În acest sector, riscul major de eroziune este întâlnit în perimetrul Costineşti-2 Mai-Vama Veche, unde eroziunea costieră poate declanşa procese de prăbuşire a falezei. Toate aceste sectoare cu risc de eroziune nu au fost încă supuse lucrărilor de protecţie şi reabilitare.

Alunecări de teren şi prăbuşire de faleze
Conform Legii nr. 575/14.11.2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului naţional - Secţiunea a V-a - "Zone de risc natural", potenţialul de producere a alunecărilor de teren în UAT-urile din zona costieră este scăzut.
Prăbuşirile de faleze se manifestă în sectorul sudic al zonei costiere, caracterizat de faleze înalte. Zonele cu potenţial de manifestare a fenomenului de prăbuşiri de faleze, stabilite pe baza istoricului evenimentelor şi a observaţiilor din teren sunt sectorul Eforie-Tuzla şi sectorul Costineşti Sud-2 Mai-Vama Veche. Prin lucrările de protecţie împotriva eroziunii costiere, în special lărgirea plajelor, zonele cu risc de produce a prăbuşirii falezelor s-au redus la sectoarele în care aceste lucrări nu au fost încă realizate. De asemenea, mai ales ca urmare a unor căderi de precipitaţii abundente, zona cuprinsă între Poarta 1 şi Poarta 6 Port Constanţa este supusă riscului producerii unor alunecări-prăbuşiri de teren cu implicaţii majore, în mod special asupra construcţiilor dispuse în imediata apropiere a incintei portului Constanţa (Inspectoratul pentru Situaţii de Urgenţă "DOBROGEA", 2018).

Antropice

Introducerea de contaminanţi în atmosferă, ape şi soluri
Poluarea atmosferică este generată atât din surse fixe (staţionare), reprezentate de procese industriale, procese de combustie, etc. cât şi din surse mobile, reprezentate prin mijloacele de transport rutiere, feroviare şi navale. Cele mai semnificative sunt sursele mobile prin arderea diferitelor tipuri de combustibili generează emisii directe de gaze cu efect de seră, precum şi mai mulţi alţi poluanţi cum ar fi CO, COVNM, SO_2, NO_2, particule în suspensie, etc.
În partea nordică a zonei costiere, transportul rutier nu este atât de intens, sursa majoră de poluare atmosferică fiind activitatea de transport naval. În partea sudică, aferentă judeţului Constanţa, sectorul transporturi este mult mai dezvoltat, atât în ceea ce priveşte transportul rutier, feroviar, cât şi naval. La nivelul municipiului Constanţa, contribuţia sectorului transportului la totalul emisiilor de NOx, CO şi COVNM este de peste 75 %, 85 % şi, respectiv 65 %, în condiţiile în care emisiile din traficul rutier pentru municipiul Constanţa reprezintă circa 52% din emisiile din trafic de la nivelul judeţului (conform Agenţiei Naţionale de Protecţie a Mediului - Inventar local de emisii 2018).
Dintre sursele staţionare, cele mai relevante sunt activităţile portuare generatoare de emisii de poluanţi atmosferici (generarea energiei electrice şi termice şi a apei calde menajere în centralele termice; traficul rutier, feroviar şi maritim în incintele portuare; activitatea operatorilor portuari ce desfăşoară activităţi cu impact asupra aerului şi depozitarea şi eliminarea deşeurilor), industriile petrochimică şi extractivă şi producerea de energie termică (folosind combustibili fosili).

Poluarea apei
Valorile contaminanţilor anorganici (metale grele), organici (hidrocarburi, detergenţi, fenoli) şi fertilizanţi înregistraţi în apele marine costiere şi lacurile litorale, în ultimii ani, indică o îmbunătăţire uşoară, dar şi deficienţe ale sistemelor de control a surselor de poluare difuze - surse atmosferice, agricultură, şi lipsa colectării apelor uzate sau ineficienţa tehnologiilor de epurare a apelor uzate.

Ape de suprafaţă
Sursele de introducere a contaminanţilor în mediul acvatic din Delta Dunării, pe lângă aportul semnificativ al Dunării, sunt activităţile agricole gestionate defectuos, apele uzate urbane necolectate, deloc sau insuficient epurate, practicile neadecvate şi, uneori ilegale, de colectare şi depozitare a deşeurilor. În partea de sud a zonei costiere, calitatea apei lacurile litorale este afectată de activităţile agricole din proximitatea lor (lacurile Techirghiol, Taşaul, Corbu, Siutghiol, Mangalia, etc.), activităţile industriale din vecinătate (în cazul lacurilor Taşaul şi Corbu), dezvoltare urbană şi turism (lacurile Siutghiol, Mangalia, Tăbăcărie, etc.). De asemenea, lipsa sistemelor de colectare a apelor uzate şi meteorice de la gospodării sau comunităţi mici din jurul lacurilor, precum şi depozitarea ilegală a deşeurilor în proximitatea lor, constituie, de asemenea probleme a căror rezolvare necesită o creştere a gradului de conştientizare a populaţiei, precum şi o implicare mai mare a autorităţilor locale.

Ape marine
Având în vedere că principalul poluator al apelor costiere este fluviul Dunărea, principala problemă este gestionarea poluării la nivelul bazinului hidrografic al acestuia. De asemenea, o altă problemă este legată de insuficienta cunoaştere a nivelului poluării din surse difuze, în special depuneri atmosferice, dar şi de pe terenuri agricole. Apare astfel necesitatea, pe de-o parte a consolidării capacităţii de monitorizare a depunerilor atmosferice, şi în special de modelare a mecanismului de transport al poluanţilor, precum şi prognozare a impactului asupra calităţii apelor costiere şi marine.
Referitor la sursele punctiforme, în ciuda măsurilor luate de România pentru îmbunătăţirea colectării şi tratării apelor uzate şi meteorice, încă mai sunt probleme, în special deficienţe în funcţionarea staţiilor de epurare (exemplu - Eforie, Constanţa Sud, Mangalia), efectele fiind vizibile în special prin nivelurile mai ridicate ale contaminanţilor din sedimentele localizate în aceste zone.
În fine, o altă ameninţare pentru calitatea apelor costiere, dar nu numai, apărută cu ocazia conflictului declanşat de invazia Rusiei în Ucraina, o reprezintă intensificarea traficului naval în porturile româneşti, precum şi creşterea activităţilor portuare, generatoare de emisii în mare. Momentan, nu sunt disponibile date care să arate dimensiunea acestei probleme, dar apare necesară adaptarea infrastructurii portuare la noile realităţi.

Ape subterane
Având în vedere că cea mai mare parte a suprafeţelor corpurilor de apă subterană este acoperită de terenuri agricole, principala problemă referitoare la calitatea acestor ape este legată de utilizarea necorespunzătoare a îngrăşămintelor şi pesticidelor (folosirea în exces, depozitarea defectuoasă, neconformă), precum şi lipsa unor sisteme corespunzătoare de colectare şi stocare a dejecţiilor în cazul unor ferme zootehnice constituie ameninţări semnificative pentru calitatea apelor subterane. La acestea se adaugă şi altele: depozite neconforme şi/sau ilegale de deşeuri, inclusiv industriale, aglomerări umane fără sisteme de colectare şi staţii de epurare a apelor uzate, ale căror efect pot fi amplificate de factori naturali, precum inundaţiile, viiturile. O altă problemă este riscul de poluare a pânzei freatice cu hidrocarburi din conductele îngropate, uzate fizic sau distruse intenţionate.

Poluarea accidentală
Riscul producerii unor poluări majore, accidentale, cu produse petroliere, ce conduc la afectarea masivă a diversităţii şi calităţii factorilor de mediu (aer, apă, sol) în zona costieră este ridicat, determinat de activităţile de rafinare şi prelucrare a produselor petroliere, de transportul petrolului şi produselor petroliere, cât şi de riscul producerii unui accident naval major, precum coliziune şi/sau scufundare. Planurile de contingenţă de intervenţie în caz de poluare accidentală cu hidrocarburi în vigoare pentru mediul marin şi fluviul Dunărea (Hotărârea Guvernului nr. 893/2006 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1.593/2002 privind aprobarea Planului naţional de pregătire, răspuns şi cooperare în caz de poluare marină cu hidrocarburi), pot fi inoperabile, în anumite condiţii, din cauza lipsei unui sistem de avertizare în timp real şi a dotărilor tehnice, uneori insuficiente.
Poluarea solurilor este accentuată de multitudinea de activităţi desfăşurate în acest areal, de la agricultură, care se desfăşoară pe o suprafaţă considerabilă în majoritatea UAT-urilor, trecând prin dezvoltare urbană, turism şi până la activităţi industriale.
Terenurile agricole pot fi contaminate de poluanţi caracteristici acestei activităţi, respectiv pesticide, îngrăşăminte minerale şi naturale, reziduuri de materiale plastice de la activităţi agricole şi deşeuri de la comunităţile din zona rurală.
Alţi potenţiali contaminanţi pentru sol provin din zonele urbane, sursele putând fi de natură domestică, din activităţi agricole/horticole urbane sau periurbane, utilizarea de pesticide în zona urbană (ex. pentru gestionarea spaţiilor verzi), scurgeri accidentale de substanţe toxice, deşeuri municipale, deşeuri medicale, deşeuri de la echipamente electronice, etc.

Introducerea de nutrienţi în apă şi soluri
Introducerea de nutrienţi şi materie organică în mediul acvatic (atât dulcicol, cât şi marin) conduce la fenomenul de eutrofizare, cu consecinţe negative, uneori dramatice, asupra ecosistemelor acvatice, respectiv înfloriri algale, uneori toxice şi dezoxigenare, în unele cazuri până la anoxie (fenomen întâlnit din ce în ce mai des în lacurile, canalele şi gârlele din Delta Dunării .
Sursele de introducere a compuşilor cu N şi P în mediul acvatic sunt, în general aceleaşi, ca şi în cazul compuşilor sintetici şi nesintetici.
Pentru solurile din zona costieră introducerea de materie organică şi substanţe cu P şi N, ca şi presiune antropică, se realizează tot prin intermediul agriculturii, aportul cel mai important având-l în acest caz substanţele fertilizante utilizate pentru susţinerea şi creşterea producţiei agricole.

Introducerea de deşeuri
În ciuda existenţei a numeroase reglementări legislative (Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 92/2021 privind regimul deşeurilor, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 17/2023, cu modificările şi completările ulterioare, Legea nr. 181/2020 privind gestionarea deşeurilor nepericuloase compostabile, Ordonanţa Guvernului nr. 2/2021 privind depozitarea deşeurilor, cu modificările şi completările ulterioare etc.), strategii şi planuri de management a deşeurilor la nivel naţional (Planul Naţional privind gestionarea deşeurilor) şi local (Plan Judeţean de Gestionare a Deşeurilor Judeţul Constanţa 2020-2025, Plan Judeţean de gestionare a Deşeurilor Judeţul Tulcea), problema introducerii deşeurilor în mediu încă persistă în zona costieră. Deşi gradul de conectare al populaţiei la serviciile de salubrizare în zona costieră este ridicat, există 3 UAT-uri (Istria, Mihai Viteazu şi Săcele) neconectate încă la serviciile de colectare şi transport a deşeurilor municipale (conform PJDG Constanţa 20202025). În ciuda unui procent relativ ridicat de colectare şi transfer a deşeurilor municipale la nivelul zonei costiere, există încă problema depozitării ilegale a deşeurilor, fapt "încurajat" şi de lipsa unui control strict şi de aplicare a sancţiunilor din partea autorităţilor competente.
De asemenea, problema deşeurile marine, atât a celor plutitoare, cât şi a celor scufundate, este insuficient abordată în cadrul implementării Directivei 2008/56/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 17 iunie 2008, fiind necesare creşterea capabilităţilor de monitorizare a acestora, precum şi acţiuni vizând colectarea şi tratarea / reciclarea lor.
O altă problemă legată de managementul deşeurilor se referă la procentul ridicat de deşeuri eliminate prin depozitare, relevând astfel necesitatea extinderii infrastructurii de tratare a deşeurilor.

Introducerea de zgomot
Deşi managementul zgomotului ambiant este reglementat prin Legea nr. 121/2019 privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiant, cu modificările şi completările ulterioare, puţine activităţi economice sau urbanistice aplică prevederile acesteia care, printre altele, stipulează obligaţiile de planificare acustică. Deşi această lege impune obligativitatea realizării hărţilor de zgomot pentru toate aglomerările, drumurile principale, căile ferate principale, până la 30.06.2022, nu toate UAT-urile din zona costieră au realizat aceste cartare acustică. De asemenea, această lege prevede obligativitatea ca până în iulie 2023 să fie elaborate planurile de acţiune destinate gestionării zgomotului şi a efectelor acestuia, incluzând măsuri de reducere a zgomotului, dacă este necesar. La nivelul zonei costiere, UAT Constanţa are un Plan de acţiune pe zgomot pentru aglomerarea Constanţa, elaborat în 2021, care cuprinde evaluarea nivelurilor de presiune acustică rezultate în urma realizării hărţii strategice de zgomot pentru municipiul Constanţa şi măsurile propuse pentru gestionarea poluării fonice.
Totuşi această lege nu abordează/reglementează problema zgomotului introdus prin activităţi desfăşurate pe mare, cu excepţia transportului naval în interiorul acvatoriilor portuare, ceea ce poate reprezenta o problemă pentru ecosistemul marin, dat fiind efectul negativ pe care zgomotul subacvatic îl are, în special, asupra mamiferelor marine, dar nu numai.

Introducerea de specii invazive
În zona costieră sunt prezente o serie de specii străine invazive, reprezentând un real factor de risc pentru asociaţiile de specii native. Dintre aceste specii, 54 sunt marine, între ele regăsindu-se unele care au dus la reconfigurarea profundă a asociaţiilor de specii planctonice - Oithona davisae, Acartia tonsa, Mnemiopsis leidyi, Beroe ovata - şi bentale - Mya arenaria, Anadara kagoshimensis, Rapana venosa. De menţionat că Marea Neagră s-a confruntat cu colapsul total al stocurilor de peşti native datorită pătrunderii specie invazive Mnemiopsis leidyi, devenind un studiu de caz în cee ace priveşte falimentarea industriei piscicole din statele riverane bazate pe speciile de peşti din marea Neagră. În habitatele terestre un inventar al speciilor invazive include peste 150 de taxoni, cea mai mare parte nevertebrate dar şi specii de peşti, atât marini cât şi de apă dulce (crapii chinezeşti fitofagi - Aristichthys nobilis, Hypophthalichthys molitrix, Ctenopharyngodon idella, speciile de somn pitic - Ameirus melas, Ameirus nebulosus) sau mamifere - (bizamul Ondathra zibethica, câinele enot Nyctereutes procyonoides). Unele din aceste specii, cum sunt speciile de crapi fitofagi, au produs de asemenea reconfigurări majore ale habitatelor dulcicole în Delta Dunării, având un impact puternic asupra comunităţilor de specii native.

Degradarea /pierderea habitatelor terestre şi acvatice
Pentru zona costieră, degradarea şi pierderea suprafeţelor cu habitate naturale se referă mai puţin la zona terestră şi mai mult la zona marină. Dacă în mediul terestru situaţia este cât de cât sub control, existenţa reţelei de arii protejate Natura 2000 asigurând păstrarea stării de conservare a habitatelor terestre, în cazul mediului marin situaţia este diferită.
În cazul habitatelor terestre, singura zonă protejată în care se poate vorbi despre degradarea habitatelor naturale este cea din sudul RBDD, de la Corbu-Vadu, unde un turism scăpat de sub control şi care nu respectă normele şi regulamentele pentru o Rezervaţie a Biosferei produce an de an o degradare a habitatelor costiere din zona litorală, toate foarte sensibile la impactul antropic. Alte zone unde dezvoltarea proiectelor imobiliare s-a realizat fără respectarea normelor de protecţie a habitatelor sunt zona cordonului litoral dintre Eforie Nord şi Eforie Sud şi zona situată la nord de staţiunea Mamaia, unde practic nu mai există decât petice din habitatele naturale, însă aceste zone nu sunt incluse în arii protejate Natura 2000
Habitatele marine suferă în prezent consecinţele proiectului de înnisipare a plajelor de la litoralul românesc. Lărgirea plajelor din sudul litoralului şi din zona Constanţa cu circa 100 de m, afectează toate ariile incluse în reţeaua Natura 2000, arii protejate care au limita la zona de spargere a valurilor.
Activităţile de pescuit cu unelte active exercită, de asemenea, o presiune semnificativă asupra stării habitatelor bentale. Utilizarea beam-traulelor afectează semnificativ habitatele şi comunităţile bentale prin perturbarea fizică a fundului mării în perimetrul delimitat de izobatele de 5-7 m şi 30 m adâncime, de la Constanţa până la Peninsula Sacalin din zona ARBDD, suprafaţa totală afectată fiind de aproximativ 1326 kmp (INCDM, 2022).

Pescuitul ilegal şi excesiv
Pescuitul ilegal, nedeclarat şi nereglementat epuizează stocurile de peşte (mărimea relativă a populaţiilor de peşti ierbivori şi prădători), reprezentând una dintre cele mai mari ameninţări pentru ecosistemele marine, cu risc de colaps biologic şi ecologic de durată incertă. Astfel se explică: a) dispariţia din capturi a peştilor pelagici (pălămida, scrumbia albastră, etc.) în favoarea speciilor de talie mică (hamsia şi şprotul); b) impactul indirect asupra populaţiilor de delfini, prin diminuarea surselor de hrană preferată de aceştia, c) necesitatea adaptării peştilor la noi surse de hrană şi a sistemelor de pescuit; d) reducerea biodiversităţii speciilor din Delta Dunării.
În România, Programul pentru Acvacultură şi Pescuit 2021-2027 prevede abordări specifice pentru contracararea pescuitului excesiv şi ilegal. În prezent, stabilirea şi aplicarea măsurilor tehnice de reglementare a pescuitului (zone, perioade, mărimi ale speciilor, tipuri de unelte, dimensiunea ochiului de plasă, etc.), precum şi controlul efortului de pescuit şi capturii total admisibile (TAC-ului) a redus semnificativ această presiune.

Dezvoltarea urbană excesivă şi necontrolată
În timp ce în partea nordică a zonei costiere, aferentă Deltei Dunării, se înregistrează un proces de restrângere a funcţiunii teritoriale de locuire care urmează procesul de depopulare a comunităţilor, în partea sudică a zonei costiere se înregistrează un model de "Expansiune urbană necontrolată" descris în Strategia naţională de dezvoltare integrată pentru oraşe reziliente, verzi, incluzive şi competitive 2022- 2035.
Expansiunea urbană necontrolată (excesivă) constituie una dintre cele mai importante presiuni asupra zonei costiere, în special în sectorul său sudic, şi este caracterizată prin creşterea populaţiei stabile şi a celei sezoniere ca urmare a extinderii necontrolate a zonelor construite pentru rezidenţă şi turism pe seama terenurilor agricole, extinderi de tip "ribbon", metropolizare şi densificare, în multe cazuri fără asigurarea prealabilă, sau măcar concomitentă cu investiţiile în locuinţe şi unităţi de primire turistică, a infrastructurilor şi serviciilor publice tehnico-edilitare. Problema rezidă din lipsa capacităţii autorităţilor publice locale de a restricţiona extinderea teritoriilor intravilane pentru noi dezvoltări, din cauza sistemului de reglementări foarte permisiv, coroborat cu imposibilitatea bugetelor locale de a asigura finanţare sau accesul la finanţare pentru infrastructurile tehnico-edilitare în acelaşi ritm cu investiţiile imobiliare.
De asemenea, în multe cazuri expansiunea urbană are loc şi fără a se asigura infrastructuri şi servicii sociale (educaţie, sănătate, agrement, inclusiv spaţii verzi). Investiţiile total insuficiente pentru infrastructuri sociale cheie în zona dezvoltărilor imobiliare, coroborat cu lipsa de interes a dezvoltatorilor de a suporta astfel de cheltuieli, a comportamentului speculativ-imobiliar al acestora, constituie de asemenea o problemă atât din punct de vedere al bunăstării populaţiei, cât şi de mediu.
O altă consecinţă a dezvoltării urbane necontrolate este şi consumul de teren, în special cel agricol, prin extinderile de tip "câmpuri verzi-green fields".

Modificarea condiţiilor hidrologice
Dacă în partea de nord a zonei costiere modificările hidrologice nu induc efecte negative, ci dimpotrivă contribuie la restaurarea/reconstrucţia ecologică a zonelor umede deteriorate, în partea sudică lucrările de protecţie contra eroziunii costiere, pe lângă beneficii majore (reducerea eroziunii, creşterea turismului) conduc la modificări ale regimului curenţilor marini din zona de ţărm (ex. curenţi de tip rip) afectând, în sens negativ, habitatele bentale, biodiversitatea, dar şi activitatea de turism (implicaţii asupra siguranţei plajelor).
1.3.6. Cadrul instituţional şi legislativ actual. Probleme şi nevoi identificate
În prezent, pe lângă autoritatea publică centrală pentru protecţia mediului şi gospodărirea apelor (Ministerul Mediului, Apelor şi Pădurilor) funcţionează Comitetul Naţional al Zonei Costiere (CNZC), înfiinţat în baza Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 202/2002 aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare, cu următoarele atribuţii:
● avizarea planurilor de gospodărire integrată a zonei costiere şi a planurilor de urbanism locale şi zonale;
● avizarea studiilor de impact pentru activităţi cu impact semnificativ ce urmează a se desfăşura în zona costieră, precum şi a bilanţurilor de mediu ale lucrărilor existente;
● avizarea proiectelor de creare de parcuri şi rezervaţii naturale marine/aferente zonei costiere.
Conform art. 68 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului 202/2002, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare, din componenţa CNZC fac parte peste 40 de reprezentanţi ai autorităţilor centrale, locale şi regionale, instituţiilor, factorilor interesaţi şi organizaţiilor non-guvernamentale.
În conformitate cu art. 10 al Regulamentului de organizare şi funcţionare a Comitetului naţional al zonei costiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1015/2004, cu modificările şi completările ulterioare, pentru desfăşurarea activităţii curente, CNZC are, în prezent, un Secretariat Tehnic Permanent al CNZC (STP-CNZC) care este asigurat de către autoritatea publică centrală pentru protecţia mediului şi gospodărirea apelor şi are următoarele atribuţii:- pune la dispoziţia CNZC documentele necesare acestuia în vederea adoptării deciziilor;- asigură pregătirea şi organizarea şedinţelor de lucru ale CNZC, a dezbaterilor publice şi a altor acţiuni iniţiate de acesta;- pregăteşte corespondenţa legată de activitatea curentă a CNZC, în conformitate cu deciziile luate de acesta şi transmise de preşedintele CNZC;- răspunde întrebărilor şi/sau solicitărilor persoanelor interesate în orice problemă care face obiectul atribuţiilor CNZC, cu excepţia celor în legătură cu care CNZC nu a adoptat încă o decizie;- asigură întocmirea proceselor-verbale ale fiecărei şedinţe de lucru şi ale dezbaterilor publice;- elaborează proiectele programului de lucru anual în vederea desfăşurării activităţilor CNZC şi le supune aprobării acestuia.
În cadrul CNZC sunt constituite, în prezent, şase Grupuri de Lucru, după cum urmează:- Grupul de lucru pentru delimitarea zonei costiere, urbanism şi amenajarea teritoriului;- Grupul de lucru pentru combaterea degradării Zonei Costiere prin eroziune marină, alunecări de teren şi alte accidente;- Grupul de lucru pentru elaborarea documentelor juridice, tehnice la nivel naţional, regional şi intersectorial referitoare la gestionarea integrată a Zonei Costiere;- Grupul de lucru pentru elaborarea de politici, strategii şi planuri de acţiune pentru gestionarea integrată a Zonei Costiere;- Grupul de lucru pentru monitorizarea şi controlul integrat al patrimoniului, calităţii mediului şi activităţilor umane din Zona Costieră;- Grupul de lucru pentru informare şi comunicare.
Conform art. 6 alin. (8) din anexa la Regulamentului de organizare şi funcţionare a CNZC, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1015/2004, cu modificările şi completările ulterioare, deciziile CNZC au caracter consultativ şi sunt luate în considerare de autoritatea publică centrală pentru protecţia mediului şi gospodărirea apelor, dar fără a avea un caracter obligatoriu.
Pe de altă parte, Cadrul legal privind managementul integrat al zonei costiere în România este format din principalele documente legislative enumerate mai jos:- Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 202/2002, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare;- Hotărârea Guvernului nr. 1015/2004 privind aprobarea Regulamentului de organizare şi funcţionare a Comitetului Naţional al Zonei Costiere, cu modificările şi completările ulterioare;- Hotărârea Guvernului nr. 749/2004 privind stabilirea responsabilităţilor, criteriilor şi modului de delimitare a fâşiei de teren aflate în imediata apropiere a zonei costiere, în scopul conservării condiţiilor ambientale

şi valorii patrimoniale şi peisagistice din zonele situate în apropierea ţărmului;- Hotărârea Guvernului nr. 546/2004 privind aprobarea Metodologiei pentru delimitarea domeniului public al statului în zona costieră;- Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 19/2006 privind utilizarea plajei Mării Negre şi controlul activităţilor desfăşurate pe plajă, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 274/2006, cu modificările şi completările ulterioare;- Ordonanţa Guvernului nr. 18/2016 privind amenajarea spaţiului maritim, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 88/2017, cu modificările ulterioare.- Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 97/2023 pentru aprobarea Planului de amenajare a spaţiului maritim, aprobată prin Legea nr. 152/2024.

Probleme şi nevoi identificate
În complexitatea cadrului instituţional pentru managementul integrat al zonei costiere, caracterizat prin diversitatea de acte normative şi structuri instituţionale cu responsabilităţi şi atribuţii directe şi/sau conexe, CNZC funcţionează în prezent destul de greoi şi de multe ori ineficient, fiind astfel necesară întărirea autorităţii comitetului, precum şi revizuirea componenţei şi, în special, a atribuţiilor acestuia, astfel încât să funcţioneze continuu, să devină mai consistent, mai eficient şi cu un rol mai important şi mai bine definit.
Faptul că preşedinţia CNZC este, în prezent, asigurată de către MMAP, nu conferă suficientă autoritate comitetului pentru asigurarea coordonării inter-ministeriale. În ceea ce priveşte componenţa CNZC se remarcă absenţa reprezentanţilor mediului de afaceri, astfel, interesele comunităţii de afaceri din zona costieră nu sunt adecvat reprezentate, protejate şi susţinute în raport cu autorităţile publice şi locale. Acest lucru poate duce la decizii care nu iau în considerare perspectivele şi preocupările mediului de afaceri, ceea ce poate afecta negativ dezvoltarea economică sustenabilă în zona costieră. În plus, având în vedere potenţialul foarte mare al activităţilor de planificare spaţială a teritoriului şi urbanism de a induce riscuri în zona costieră, este surprinzătoare absenţa organizaţiilor profesionale de profil din componenţa CNZC.
Tot referitor la funcţionarea CNZC, o problemă importantă pentru asigurarea eficienţei CNZC este şi lipsa (cel puţin parţială) de resurse (financiare, logistice). Dacă activitatea membrilor CNZC delegaţi de instituţiile publice nominalizate se asigură din bugetele instituţiilor respective, participarea altor reprezentanţi, precum şi a experţilor în grupurile nominalizate, depinde de resursele limitate sau chiar inexistente ale acestora, bazându-se pe caracterul voluntar, ceea ce în practică nu s-a dovedit că poate asigura continuitatea şi calitatea activităţilor.
Administraţiile locale, membre ale CNZC, sunt destul de puţin motivate şi implicate în procesul de management integrat al zonei costiere (cel mai elocvent exemplu este neincluderea delimitării zonei costiere în PUG-uri, de altfel stipulată în Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 202/2002, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare), astfel încât atribuţiile şi consistenţa acţiunilor lor în cadrul CNZC necesită o îmbunătăţire majoră, inclusiv în ceea ce priveşte implicarea şi expertiza funcţionarilor publici.
Referitor la coordonarea orizontală intersectorială, se poate spune că în trecut au existat exemple de competenţe neclare şi suprapuse şi de funcţionare ineficientă. Pe lângă slăbiciunile în coordonarea şi integrarea intersectorială, probleme majore se înregistrează în coordonarea verticală (de la nivel local la nivel naţional). Capacităţile scăzute, precum şi lipsa de experienţă şi cunoştinţe pentru aplicarea unei abordări de management integrat sunt, de asemenea, caracteristice sistemului instituţional existent, iar acest lucru este deosebit de evident la nivel local. Delimitarea clară a responsabilităţilor din cadrul ministerelor sub jurisdicţia cărora intră cele mai importante aspecte referitoare la managementul zonei de costiere este necesară pentru o coordonare mai bună la nivel local a reprezentanţilor în teritoriu, evitându-se suprapunerea anumitor reglementări, astfel încât acţiunile să fie concertate şi eficiente. Totodată, analiza cadrului instituţional şi legal actual relevă faptul că există decalaje care pot fi estompate prin adresare punctuală, ţinând cont de specificul regional şi local respectiv condiţiile interne şi externe - un exemplu poate fi cel referitor la recunoaşterea schimbărilor climatice şi măsurile necesare.
Cooperarea şi coordonarea CNZC cu Comitetul Naţional pentru Amenajarea Spaţiului Maritim este, în prezent, parţial funcţională, în ciuda faptului că nu există nici o piedică legislativă sau instituţională care să restricţioneze cooperarea, multe dintre organizaţiile componente fiind reprezentate în ambele comitete. Având în vedere că apele teritoriale ale României reprezintă un spaţiu comun ambelor instrumente, cooperarea şi coordonarea dintre cele două este obligatorie.
Analizând cadrul juridic actual pentru managementul integrat al zonei costiere, prevăzut în anexa nr. 6 la Strategie, se remarcă următoarele aspecte:
● Actualul cadru legislativ are un domeniu de aplicare foarte/prea larg. Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 202/ 2002, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare, este un act normativ care încearcă să reglementeze prea mult. Deoarece MIZC se referă la gestionarea zonei costiere şi implică probleme multiple, rezultate multiple dorite şi instituţii multiple, cu mandate diferite, ar trebui să fie mai degrabă un act legislativ care "facilitează" alte acte legislative şi reglementări existente să fie aplicate şi să fie respectate, în loc să încerce să se reglementeze prin aplicare independentă;
● Actualul cadru legislativ este destul de dificil de aplicat. Aplicarea prevederilor Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 202/2002, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare, este destul de dificilă, deoarece proclamă că se bazează pe o serie de principii, dar mecanismele de aplicare a acestor principii sunt destul de greoaie (exemplu - în cazul principiului "poluatorul plăteşte", dificultăţi practice apar deseori, încă din faza de identificarea a poluatorilor);
● Actualul cadru legislativ nu este întrutotul coerent. Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 202/2002, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare, prezintă câteva exemple de incoerenţă: i) deşi în acest act normativ se aderă la principiul "poluatorul plăteşte", nu este specificat modalitatea de aplicare a acestui principiu; ii) Ordonanţa de urgenţă a Guvernului invocată anterior atribuie sarcini, responsabilităţi şi competenţe specifice unor organisme specifice care sunt incompatibile cu alte acte legislative/reglementări existente;
● Actualul cadru legislativ ignoră, deseori, legislaţia şi definiţiile din legislaţia specifică domeniilor conexe;
● Actualul cadru legislativ, referitor la delimitări, nu este actualizat în conformitate cu lucrările de protecţie şi amenajare costieră recente sau în curs de desfăşurare.
Tot referitor la cadrul legislativ, trebuie menţionate problemele legate de neclarităţile şi ambiguităţile în definirea unor termeni de delimitare, precum domeniul public al statului din zona costieră şi neconcordanţele între termenii folosiţi de MDLPA şi MMAP în diverse reglementări privind delimitarea şi managementul zonei costiere.
În plus, se constată aplicarea necorespunzătoare a legislaţiei în domeniu, care cuprinde două aspecte principale, respectiv i) nerespectarea obligaţiilor UAT-urilor (stipulată în legislaţia actuală, Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 202/2002, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare) de delimitare a zonei costiere, ceea ce poate genera confuzie şi incertitudine cu privire la limitele şi statutul juridic al zonei costiere, precum şi ii) ilegalităţi asupra domeniului public al statului.
1.4. Viziunea
În vederea definirii Viziunii pe termen mediu şi lung a Strategiei, au fost identificate, luând în considerare provocările uriaşe cu care se confruntă zona costieră, astfel cum este definită în prezentul document, următoarele elemente de viziune:- patrimoniul cultural şi cel natural, precum şi peisajul sunt protejate;- mediul este sănătos şi păstrat pentru generaţiile viitoare;- serviciile ecosistemice sunt recunoscute şi utilizate într-un mod durabil.- biodiversitatea părţii nordice a zonei costiere (Delta Dunării) este menţinută şi protejată în cadrul ARBDD;- elementele unice ale patrimoniului cultural dobrogean sunt protejate şi puse în valoare astfel încât să contribuie la dezvoltarea durabilă a zonei costiere;- activităţile şi obiceiurile tradiţionale locale sunt recunoscute şi protejate;- comunităţile costiere sunt protejate de impactul pericolelor naturale şi antropice, luând în considerare modificările climatice prognozate pentru secolul XXI;- dezvoltarea zonei costiere este adaptată la nevoile de protecţie a resurselor sale naturale.- activităţile economice din zona costieră respectă principiile neutralităţii climatice (0 emisii de carbon) şi cele ale economiei verzi - creştere albastră (Green Economy, Blue Growth);- zona costieră din Delta Dunării are o ofertă turistică sustenabilă, cu dezvoltarea componentei eco-culturale şi promovarea activităţilor tradiţionale;- litoralul sudic are o ofertă diversificată (turism cultural, de aventură, pesca- turism, balneo-medical şi gastronomic) ce contribuie la creşterea atractivităţii turistice şi extinderea sezonului turistic;- zona costieră românească a atins o poziţie satisfăcătoare ca destinaţie turistică pe piaţa globală;- stocurile exploatabile de peşti şi moluşte sunt sustenabile pe termen mediu şi lung;- spaţiul terestru, precum şi cel marin, sunt folosite în comun de diverse activităţi sinergice;- sectoarele economice transport naval şi activităţi portuare reprezintă poli de dezvoltare economică sustenabilă, aliniate la strategiile Europene privind politicile comune de transport;- potenţialul zonei costiere de generare a energiilor regenerabile din surse eoliene, solare şi valuri este valorificat la maximum, fără a intra în conflict pentru spaţiu cu alte sectoare;- conceptul Oraş Inteligent este implementat în majoritatea UAT-urilor, integrând aspectele de energie verde regenerabilă, consum sustenabil, poluare zero în toate activităţile socio-economice şi contribuind la atingerea ţintelor asumate de România prin Strategia de valorificare a resurselor regenerabile de energie, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1535/2003 şi a ţintelor climatice propuse de EU pentru 2050, prin Pactul Verde European.- se aplică cele mai bune cunoştinţe şi standarde disponibile în beneficiul generaţiilor actuale şi viitoare;- integrare, co-creare şi coeziune socială;- este asigurată egalitatea de şanse într-un mediu socio-economic competitiv şi sănătos;- sunt garantate drepturile cetăţenilor ce decurg din obligaţiile autorităţilor de a asigura un mediu natural sănătos, în conformitate cu prevederile naţionale şi europene;- sunt monitorizate starea şi procesele din zona costieră pentru a evalua progresul în atingerea rezultatelor dorite;- participarea populaţiei locale la realizarea şi implementarea unor decizii socio- economice importante este îmbunătăţită.
Integrarea tuturor acestor elemente de viziune conduce la stabilirea Viziunii pe termen mediu şi lung pentru dezvoltarea sustenabilă a zonei costiere româneşti. Astfel:
În 2040, zona costieră a României este sănătoasă, productivă şi rezilientă, cu identitate şi autenticitate recunoscute. Indicatorii de calitate arată o stare ecologică bună a întregului mediu costier. Resursele zonei costiere sunt utilizate sustenabil asigurând beneficii pentru generaţiile actuale şi viitoare.
1.5 Obiectivele generale şi specifice
Obiectivele generale ale strategiei sunt definite ca răspuns la problemele şi punctele slabe identificate şi cu scopul principal de a îndeplini viziunea definită pentru orizontul de timp 2040. Obiectivele generale sunt prevăzute în anexa nr. 7 la Strategie, iar obiectivele specifice sunt prevăzute în anexa nr. 8 la Strategie.
O1. Conservarea valorilor naturale, peisagistice şi culturale
Aspectele referitoare la conservarea valorilor naturale, peisagistice şi culturale sunt printre cele mai importante aspecte strategice pentru managementul integrat al zonei costiere româneşti. Valorile naturale, peisagistice şi culturale ale zonei costiere reprezintă fundaţia de care depind păstrarea identităţii spaţiale şi a modului de viaţă al populaţiei din zona costieră. Astfel, conservarea lor devine un element cheie al politicilor de dezvoltare pentru a asigura stabilitatea ecosistemelor şi a serviciilor furnizate de către acestea, păstrarea atractivităţii zonei costiere, bunăstarea comunităţilor costiere, precum şi în ceea ce priveşte conservarea abilităţilor societăţii şi naturii de a se adapta la schimbările climatice.
Obiectivele specifice urmărite pentru atingerea acestui obiectiv general sunt:
Osl.a Protejarea eficientă a valorilor naturale, peisagistice şi culturale
Atingerea acestui obiectiv este esenţială pentru întreaga zonă costieră care, cu puţine excepţii, prezintă o stare precară de conservare şi valorificare eficientă a patrimoniului natural şi cultural existent. Cauzele acestui deficit sunt multiple, iar rezolvarea acestora impune mobilizarea şi cooperarea a autorităţilor, experţilor, societăţii civile, precum şi alocarea resurselor financiare necesare.
Oslb. îmbunătăţirea şi valorizarea serviciilor ecosistemice prin crearea unor mecanisme monetare şi nemonetare

Prin atingerea acestui obiectiv specific se urmăreşte creşterea şi conştientizarea comunităţilor privind valoarea serviciilor ecosistemice privind furnizarea de bunuri şi servicii, menţinerea calităţii mediului, funcţia estetică şi culturală a peisajului, cât şi introducerea unor mecanisme viabile de valorizare monetară a acestor servicii de către utilizatori.

O2. Prevenirea, reducerea şi remedierea efectelor schimbărilor climatice şi poluării

Nivelul actual de dezvoltare al infrastructurii de mediu (staţii de epurare a apelor uzate, eliminarea deşeurilor, infrastructura de monitorizare a mediului, etc.) nu este pe deplin suficient pentru asigurarea unei calităţi bune a apelor subterane şi de suprafaţă, a solului şi aerului. În plus, infrastructura insuficient dezvoltată limitează şi potenţialul de dezvoltare socio- economică. În aceste condiţii apare necesitatea îmbunătăţirii capacităţilor şi calităţii infrastructurii existente prin investiţii semnificative pentru dezvoltarea proiectelor de infrastructură, dar, în acelaşi timp, asigurându-se minimizarea impactului negativ asupra mediului datorat dezvoltării infrastructurii.

În condiţiile unei variabilităţii pronunţate a climei şi schimbări climatice, zonele costiere sunt direct expuse pericolelor naturale şi impactului acestora. Prin urmare, este necesar un management performant al riscului la pericolele naturale care să limiteze la minim impactul acestora asupra infrastructurii costiere.

Obiectivele specifice definite pentru acest obiectiv general sunt:

Os2.a Atingerea stării ecologice bune a ecosistemelor

Conform Directivei 2000/60/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 23 octombrie 2000 (DCA) şi Directivei 2008/56/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 17 iunie 2008 (DCSMM), reducerea poluării până la pragul de la care se poate considera atingerea stării chimice, respectiv ecologice bune, este o prioritate. În ceea ce priveşte habitatele terestre, este imperios necesar atingerea stării de conservare favorabile conform ţintelor asumate de România prin Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 şi Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 30 noiembrie 2009, până la următorul ciclu de raportare (2026).

Os2.b Gestionarea, revitalizare şi reabilitarea zonelor poluate din cauza depozitării, eliminării şi tratării inadecvate a deşeurilor (solide şi lichide)

Pe lângă siturile poluate şi/sau potenţial poluate identificate oficial, există numeroase zone poluate generate de depozitarea şi eliminarea ilegală sau accidentală a deşeurilor solide şi/sau lichide în mediu, neinventariate şi nemonitorizate. Atingerea acestui obiectiv specific va conduce la revitalizare şi reabilitarea tuturor zonelor poluate sau potenţial poluate din zona costieră.

Os2.c Stimularea dezvoltării infrastructurii verzi

Efectele pozitive pentru calitatea mediului, precum şi sănătatea ecosistemului, trebuie obţinute prin stimularea proiectelor de infrastructură verde în zone naturale sau seminaturale. Acest lucru ar reduce nevoia de a dezvolta infrastructură convenţională sau, aşa numita, infrastructură gri. Atingerea acestui obiectiv, ce presupune introducerea metodelor şi tehnicilor de dezvoltare a infrastructurii verzi, va contribui la refacerea naturii, a funcţiilor naturale şi a proceselor importante pentru furnizarea a numeroase servicii ecosistemice. De asemenea, este important să se testeze implementarea proiectelor de infrastructură verde în conformitate cu cele mai bune practici disponibile în UE.

Os2.d Întărirea sistemului de management al riscurilor pentru pericole naturale şi antropice, luând în calcul şi impactul schimbărilor climatice

Strategiile privind sistemele de management a riscului la pericole naturale sau antropice sunt bazate pe prognozele elaborate pentru următoarele decenii, la nivel naţional şi european, referitoare la vulnerabilitatea fiecărei zone şi probabilitatea de apariţie a acestora (inundaţii, seceta, cutremure, poluare cu hidrocarburi, risc epidemic, etc.). Cu toate acestea, schimbările climatice bruşte la nivel local şi regional, cu consecinţe, uneori devastatoare, obligă autorităţile să aloce resurse şi să implementeze sisteme moderne de monitorizare, prevenire şi reducere a efectelor posibile ale acestor pericole, să îmbunătăţească capacitatea de predicţie şi să actualizeze frecvent planurile de intervenţie. Acestea trebuie să fie însoţite de acţiuni, la nivelul fiecărui UAT, de coordonare, împreună cu autorităţile responsabile, de planificare şi implementare de măsuri pentru asigurarea utilităţilor, a folosinţei terenurilor, astfel încât riscul de producere a pagubelor, să fie minim.

O3. Planificare spaţială şi dezvoltare spaţială sustenabilă

Actualele probleme şi punctele slabe ale dezvoltării spaţiale în zona costieră aparţin în mare măsură unui grup de probleme sistemice în domeniul amenajării teritoriului şi urbanismului. În acest context, eforturile de îmbunătăţire a sistemului de amenajare a teritoriului şi urbanism sunt esenţiale deoarece ar trebui să permită integrarea nevoilor şi aspiraţiilor sectoriale, protecţia necondiţionată a celor mai semnificative valori naturale, culturale şi peisagistice, consumul şi utilizarea raţională a spaţiului.

Obiectivele specifice pentru acest obiectiv general sunt:

Os3.a Punerea în practică a planurilor de amenajare spaţială a zonei costiere în coordonare cu planurile statelor vecine

Definirea acestui obiectiv specific rezidă din necesitatea aprobării planului de amenajare a teritoriului zonei costiere şi armonizarea acestuia cu planurile de amenajare a teritoriului ale statelor vecine, astfel încât să se asigure cooperarea în proiectele de infrastructură mare, cu caracter transfrontalier şi dezvoltarea durabilă a zonei costiere şi la nivel regional.

Os3.b Stabilirea unui sistem performant de supraveghere a eficienţei implementării planificării spaţiale prin realizarea Geamănului Digital (Digital Twin) a litoralului românesc

Tehnologiile inteligente (IA), precum Geamănul Digital, constituie elemente centrale pentru atingerea obiectivelor acestei Strategii. Simularea diferitelor scenarii de management în mediul virtual construit cu ajutorul IA, reprezintă un instrument de management adaptiv, cu un potenţial uriaş de înţelegere a nevoilor reale şi răspunsurilor la problemele actuale şi viitoare ale zonei costiere. Asistarea procesului de planificare de către maşini virtuale, va ajuta la diminuarea riscului asociat pericolelor, datorită antrenării capabilităţilor acestora de predicţie numerică.

Os3.c Planificare şi dezvoltare spaţială integrată şi durabilă a zonelor metropolitane, periurbane şi rurale din zona costieră

Acest obiectiv specific a fost definit din necesitatea de a combate presiunea determinată de procesele de suburbanizare şi metropolizare, care însoţesc dezvoltare urbană excesivă şi necontrolată din sectorul sudic al zonei costiere. Acţiunile implementate pentru atingerea acestui obiectiv contribuie la dezvoltarea de instrumente eficiente de planificare spaţială la nivelul teritoriului metropolitan Constanţa şi la nivelul zonelor periurbane ale oraşelor din zona costieră.

O4. Dezvoltarea durabilă a zonei costiere

O preocupare centrală în managementul integrat al zonei costiere este legată de îmbunătăţirea performanţelor economice prin depăşirea deficienţelor care caracterizează starea existentă a dezvoltării socio-economice a zonei costiere, în primul rând a celor cauzate de nivelul relativ scăzut de diversificare a unor sectoare economice (turismul, producerea de energie, etc.) şi de impactul negativ al acestora asupra calităţii mediului. Valorile naturale, culturale şi peisagistice, resursele biotice şi cele minerale, oferă zonei costiere un potenţial de dezvoltare economică ridicat, respectiv îmbunătăţirea ofertei de turism de înaltă calitate şi diversificat, precum şi a producţiei agricole ecologice autohtone. De asemenea, prin poziţia sa geografică, zona costieră oferă un potenţial ridicat pentru producerea de energie alternativă. În acelaşi timp însă, sunt evidente numeroase efecte negative asupra mediului ale dezvoltării activităţilor economice (în special dezvoltarea urbană, turismul, transporturile).

De aceea, nevoile prioritare în contextul creşterii economice durabile a zonei costiere necesită, printre altele, stimulente pentru dezvoltarea turismului durabil, dezvoltarea agriculturii şi pescuitului sustenabile, utilizarea zonelor rurale, unele dintre ele neglijate în prezent, precum şi stimulente pentru alte dezvoltarea sectoarelor emergente ale economiei albastre (acvacultura, biotehnologii, etc.).

Obiectivele specifice definite pentru acest obiectiv general sunt:

Os4.a Gestionarea durabilă a resurselor zonei de coastă

Planul Naţional de Redresare şi Reziliență (PNRR) şi Strategia Naţională şi Planul de Acţiune pentru Conservarea Biodiversităţii 2014-2020 (SNPACB 2014-2020) (în curs de actualizare) trasează liniile directoare pentru stoparea declinului diversităţii biologice reprezentată de resursele genetice, specii, ecosisteme şi peisaj şi refacerea ecosistemelor degradate, precum şi de conservare a patrimoniului natural şi cultural. La nivel local, Strategia integrată de dezvoltare durabilă a Deltei Dunării 2016-2030, cât şi strategiile de dezvoltare a judeţelor Constanţa şi Tulcea includ obiective specifice de gestionare durabilă a resurselor zonei costiere. Planificarea strategică a sectoarelor economice din zona costieră (energie, pescuit şi acvacultura, turism, agricultură) ce utilizează resursele biotice şi abiotice ale zonei costiere, trebuie să conţină acţiunile sinergice pentru atingerea ţintelor de sustenabilitate, respectiv măsuri de implementare a acestora prin aplicarea instrumentelor financiare şi capacităţilor oferite de documentele strategice menţionate. Un accent deosebit trebuie pus pe gestionarea resurselor biotice, prin programe dedicate fiecărei resurse exploatate în prezent sau prevăzute a fi exploatate în viitor, precum şi prin menţinerea calităţii foarte bună a apelor costiere destinate îmbăierii pentru sectorul turistic.

Os4.b Dezvoltarea "verde" a zonei costiere

Acest obiectiv specific vizează diversificarea economiei în zona costieră şi atingerea performanţelor economice dorite de către antreprenorii locali prin folosirea tehnicilor şi tehnologiilor inovative, verzi. Acţiunile implementate pentru atingerea acestui obiectiv specific sunt în concordanţă cu principiile neutralităţii climatice (zero emisii de carbon) şi ale economiei verzi - creştere albastră (Green Economy, Blue Growth).

Os4.c Valorificarea resurselor energetice regenerabile

Zona costieră românească oferă posibilităţi considerabile de producere a energiei alternative, în special a energiei solare fotovoltaice şi eoliene, existând deja o serie de iniţiative în acest sens, însă potenţialul de dezvoltare nu a fost atins la capacitatea estimată. Atingerea acestui obiectiv specific presupune acţiuni de susţinere şi promovare a producerii de energie din surse alternative, regenerabile şi nepoluante care vin în sprijinul îndeplinirii obiectivelor PNIESC 2021-2030 şi SNDDR.

Os4.d. Atragerea investiţiilor în biotehnologii pentru recuperarea, remedierea, îmbunătăţirea sănătăţii umane şi a mediului, în acord cu strategiile europene de promovare a Economiei Albastre şi de atingere a obiectivelor Pactului Verde European şi a Strategiei de la Ferma direct în Farfurie.

Până la ora actuală, zona costieră beneficiază de investiţii relativ scăzute în acest sector emergent al Economiei verde / albastre, deşi atât partea terestră cât şi cea marină au un potenţial considerabil din punct de vedere biologic, ecologic dar şi economic. Acţiunile ce vor fi întreprinse pentru îndeplinirea acestui obiectiv specific vor contribui la atingerea, de către România, a obiectivelor Pactului Verde European şi a Strategiei de la Fermă direct la Farfurie.

O5. Creşterea eficienţei sistemului de management al zonei costiere

Acest obiectiv general a fost definit în contextul în care un mecanism funcţional de coordonare şi cooperare reprezintă o nevoie urgentă a actualului sistem de management al zonei costiere. O contribuţie importantă la dezvoltarea sustenabilă a zonei costiere trebuie să fie adusă prin consolidarea cooperării şi coordonării între părţile interesate. În acelaşi timp, îmbunătăţirea sistemului (instituţional) de management al zonei costiere nu este posibilă fără a investi în acelaşi timp în dezvoltarea capacităţilor funcţionarilor publici şi experţilor de a îndeplini sarcinile atribuite în mod eficient şi eficace.

Obiectivele specifice definite pentru acest obiectiv general sunt:

Os5.a Stabilirea/consolidarea mecanismului de coordonare a managementului integrat al zonei de coastă care să aducă împreună toate instituţiile responsabile ale statului român

Atingerea acestui obiectiv specific este prioritară, asigurarea un mecanism de coordonare eficient şi eficace fiind condiţia esenţială pentru gestionarea integrată a unei zone atât de complexe şi dinamice, precum zona costieră.

Os5.b Consolidarea capacităţii administraţiei publice

Un sistem de management modern, eficient şi responsabil trebuie să se bazeze pe rezultate şi performanţe măsurabile ale administraţiei publice, pe

îmbunătăţirea competenţelor funcţionarilor publici şi pe consolidarea transparenţei managementului. Atingerea acestui obiectiv specific presupune formarea continuă a resursei umane din cadrul autorităţilor prin derularea, în mod regulat, de programe de asistenţă tehnică, ca singurul mod în care bunele practici şi competenţele se pot învăţa eficient, îmbunătăţi şi continua să existe la nivelul unei organizaţii publice.
Os5.c Întărirea aplicării normelor specifice sectoarelor economice din zona costieră
Zona costieră este acoperită din punct de vedere legislativ de nenumărate prevederi şi norme de aplicare a acestora menite să prevină o administrare defectuoasă a acesteia. Cu toate acestea, problemele care apar au drept cauze, deseori, birocraţia, schimbările frecvente legislative şi administrative, modul dubitativ de interpretare a normelor şi contradicţiile între diversele acte legislative. Prin atingerea acestui obiectiv se va asigura un sistem eficient de supraveghere şi control al utilizării sustenabile resurselor zonei costiere.
O6. Consolidarea resursei umane şi coeziunii sociale
Societăţile care preţuiesc cunoştinţele şi aptitudinile, care reuşesc să mobilizeze potenţialul diferitelor grupuri sociale şi să ofere beneficii ale dezvoltării tuturor membrilor lor, sunt societăţi care se află pe calea dezvoltării durabile. Esenţială pentru buna funcţionare a sistemului de management a zonei costiere este includerea eficientă a publicului în procesele de luare a deciziilor şi utilizarea tuturor cunoştinţelor disponibile. Publicul trebuie să fie permanent informat, să dispună de cunoştinţele necesare în vederea unei participări active şi eficientă în procesul MIZC.
Obiectivele specifice definite pentru acest obiectiv general sunt:
Os6.a Crearea unui proces real participativ în gestionarea integrată a zonei costiere
Comunitatea şi comunicarea sunt elemente critice ale managementului zonei costiere, ţinând cont de numeroşii actori implicaţi în procesele de decizie, cât şi de vastitatea teritoriului, dar şi a problemelor ce necesită rezolvare şi cooperare, în acest sens. Prin acţiunile implementate în vederea atingerii acestui obiectiv specific va creşte gradul de implicare şi participare a tuturor factorilor interesaţi în procesul de gestionare a zonei costiere.
Os6.b Creşterea gradului de conştientizare cu privire la necesitatea de a păstra şi îmbunătăţi resursele zonei de coastă
Pe lângă dezvoltarea capacităţilor, este, de asemenea, necesară creşterea conştientizării cu privire la importanţa conservării valorilor culturale, naturale şi peisagistice ca o obligaţie faţă de trecut şi viitor şi o condiţie prealabilă pentru dezvoltarea durabilă pe termen lung a societăţii. Importanţa diseminării experienţelor privind implementarea de bune practici în dezvoltarea activităţilor economice sustenabile şi stimularea antreprenoriatului local trebuie luată în considerare în cadrul campaniilor de creştere a gradului de conştientizare. Acţiunile care vor contribui la atingerea acestui obiectiv nu vor viza doar antreprenoriatul, ci se vor adresa şi publicului larg, societăţii civile deoarece un mediu sănătos contribuie la bunăstarea întregii comunităţi. Creşterea gradului de conştientizare şi îmbunătăţire a cunoştinţelor trebuie realizate la diferite niveluri şi în moduri diferite - prin includerea amenajării teritoriului şi a protecţiei mediului în programele de învăţământ, prin organizarea de expoziţii şi ateliere de lucru, etc.
Os6.c Implicarea cetăţenilor în monitorizarea stării de sănătate a mediului costier (Citizen-science)
Iniţiativele Citizen Science (Ştiinţă prin cetăţeni), care sprijină colaborarea dintre cercetători şi publicul larg, nu sunt o obişnuinţă în România, însă constituie o practică consacrată în ţările europene odată cu publicarea în 2013 a Cartei Verzi a Ştiinţei pentru Cetăţeni. Pentru punerea în aplicare a acestor iniţiative, autorităţile din zona costieră trebuie să vadă avantajele pe care acest gen de iniţiative le aduce gestionării problemelor de mediu, prin participarea cetăţenilor instruiţi la luarea, în mod conştient, a deciziilor privind protecţia şi conservarea mediului, precum şi la procesul de colectare de date şi informaţii de mediu. Managementul oricărui teritoriu, mai ales al zonei costiere, o zonă vulnerabilă la presiunea crescândă asupra mediului şi sănătăţii umane, trebuie privit ca un parteneriat public-privat (cetăţeni), în care sunt preţuite serviciile reciproce oferite de fiecare parte.
1.6 Program/Plan de Acţiune
În conformitate cu viziunea, cadrul legislativ şi instituţional, problemele şi nevoile identificate, precum şi obiectivele stabilite, a fost definit un set de direcţii de acţiune, luând în considerare diferiţi actori implicaţi în ceea ce priveşte implementarea. Direcţiile de acţiune care vor sprijini atingerea obiectivelor şi implementarea strategiei, asigurând concordanţa cu alte programe şi planuri naţionale sunt:
A. Conservarea şi valorificarea durabilă a patrimoniului natural şi cultural
Acţiunile subsecvente acestei direcţii de acţiune sunt:
A.1. Alcătuirea cadastrului monumentelor şi siturilor arheologice
Zona costieră prezintă un potenţial patrimoniu cultural cu totul remarcabil, compus din 426 de monumente, foruri publice, memorial funerare şi situri arheologice (inclusiv cel situat pe platforma continentală românească a Mării Negre). Protecţia bunurilor ce compun patrimoniul cultural trebuie impusă prin documentele de amenajare a teritoriului şi urbanism, esenţială fiind actualizarea PUG-urilor şi preluarea informaţiilor privitoare la existenţa şi localizarea bunurilor de patrimoniu ca urmare a unor noi descoperiri sau cercetări. Prin implementarea acestei măsuri se vor realiza o bază de date geospaţiale a monumentelor şi siturilor arheologice, precum şi un atlas al elementelor de patrimoniu construit din Lista Monumentelor Istorice (LMI) pentru zona costieră. De asemenea, se va identifica regimul de proprietate pentru monumentele şi siturile din LMI de grupă valorică A (de importanţă naţională şi internaţională) din zona costieră.
A.2. Iniţierea şi implementarea programelor de dezvoltare de proiecte pentru protecţia, conservarea şi restaurarea patrimoniului cultural existent de interes naţional (monumente istorice, situri, imobile sau amenajări cu valoare arhitectural urbanistică, precum şi peisajele din zona costieră)
Prezenţa numeroaselor şi valoroaselor obiective arheologice, arhitecturale, memoriale, artistice conferă un potenţial deosebit, din punct de vedere cultural şi turistic, zonei costiere în general şi a zonelor urbane, în special. Degradarea accelerată a patrimoniului cultural imobil din zona costieră poate fi limitată prin intervenţii sistemice de calitate şi impact în mediul cultural în scopul regenerării şi reabilitării centrelor urbane cu valoare istorică, punerii în valoare şi promovării prin campanii şi evenimente dedicate a identităţii şi patrimoniului cultural local şi regional, material şi imaterial. Valorificarea patrimoniului cultural existent trebuie să aibă în vedere păstrarea unui echilibru prudent între progres şi protejare, care să permită dezvoltarea economică, turistică şi socială în respectul protejării patrimoniului imobil şi a peisajului cultural.
A.3. Realizarea unui program naţional de cercetare, inventariere şi punere în valoare a patrimoniului arheologic subacvatic din zona costieră
Convenţia UNESCO privind protecţia patrimoniului cultural subacvatic, Paris, 2001, adoptată în România prin Legea nr. 99/2007, a stabilit un cadru legal cuprinzător pentru cercetarea, conservarea, protecţia şi gestionarea patrimoniului cultural subacvatic. Totuşi, datele privind patrimoniul cultural subacvatic disponibile în prezent în România sunt departe de a fi complete, în lipsa unor anchete sistematice în zona maritimă. Implementarea acestei acţiuni este în concordanţă cu obiectivele şi acţiunile Planului de Amenajare a Spaţiului Maritim.
A.4. Inventarierea şi evaluarea peisajului în zona costieră în vederea susţinerii proceselor de elaborarea a activităţilor de planificare spaţială a teritoriului, precum şi a programelor de conservare / restaurare / reabilitare / valorificare a peisajului costier
În ultimii ani, politicile UE privind peisajul costier au devenit mai bine definite, impunându-se necesitatea stabilirii unor indicatori pentru evaluarea şi monitorizarea efectelor politicilor şi planurilor în zona costieră. Însă peisajul reprezintă una dintre componentele dificil de măsurat folosind metode cantitative. Pentru a aborda diversele dimensiuni ale peisajului costier (a cărui complexitate este binecunoscută având în vedere interacţiunea uscat-mare), este nevoie de o implicare multidisciplinară, cu expertiză în ecologia peisajului, istoria peisajului, percepţia peisajului, planificarea regională, evaluarea strategică a mediului şi procedurile de evaluare a impactului asupra mediului costier şi marin. Implementarea acţiunii propuse include:- elaborarea unei metodologii pentru inventarierea şi evaluarea peisajului costier;- realizarea atlasului peisajului costier;- realizarea unei metodologii/ghid pentru programele de conservare/reabilitare/valorificare a peisajului costier;- realizarea unor analize detaliate privind modul de utilizare a terenurilor, cu accent pe aspectele ecologice, istorice, economice şi de percepţie.
A.5. Asigurarea conservării biodiversităţii în conformitate cu obligaţiile prevăzute de legislaţia europeană
Conservarea biodiversităţii reprezintă obiectivul major al implementării la nivel european a reţelei Natura 2000. Datorită importanţei economice a zonei costiere, existenţei ariilor protejate terestre şi marine şi a poziţiei geografice sunt necesare, în continuarea de măsuri de management adecvate dezvoltării durabile. Existenţa ariilor protejate în zona costiera trebuie conştientizată ca atare, iar planificarea activităţilor de orice natură în zonele protejate sau în vecinătatea acestora trebuie să aibă în vedere în mod expres principiul conservării biodiversităţii.
A.6. Dezvoltarea unor programe pentru restabilirea/refacerea şi utilizarea sustenabilă a ecosistemelor costiere utilizând soluţiile bazate pe natură
Restabilirea/refacerea ecosistemelor naturale reprezintă unul dintre instrumentele de bază care ar putea stimula păstrarea integrităţii ariilor protejate sub toate aspectele şi atingerea ţintelor AICHI de conservare a biodiversităţii. Activităţile de refacere/restaurare promovează principiul conservării biodiversităţii, îmbunătăţesc captarea şi stocarea carbonului şi accelerează reziliența ecosistemelor naturale. Cu toate acestea, lipseşte un program care să combine conservarea şi refacerea/restaurarea într-un cadru unificat, cu implicarea cetăţenilor şi a mediului economic.
A.7. Identificarea, catalogarea şi monitorizarea serviciilor ecosistemice
Deoarece multe dintre bunurile şi serviciile ecosistemice au fost dintotdeauna la dispoziţia tuturor şi, de regulă, puţin preţuite pe piaţă, valoarea lor reală nu a fost inclusă în estimările economice. Pe lângă valoarea resurselor naturale exploatate comercial, există o valoare intrinsecă a fiecărui serviciu ecosistemic, care se referă la funcţiile prin care ecosistemele contribuie la reglarea proceselor şi fenomenelor care susţin viaţa (epurarea apelor, fixarea nutrienţilor şi a carbonului, fotosinteza), la funcţiile de suport, precum producţia de biomasă, de elemente esenţiale vieţii (ex. oxigen), formarea solurilor, etc., precum şi la oportunităţile culturale şi estetice pe care le oferă (peisaje, experienţe spirituale, etc.).
Implementarea acestei acţiuni este necesară în contextul ignorării, din necunoaştere şi/sau neglijenţă, atât din partea autorităţilor, cât şi a publicului, a importanţei tuturor serviciilor ecosistemice pentru dezvoltarea durabilă a zonei costiere.
A.8. Stabilirea instrumentelor pentru valorizarea monetară şi non-monetară a serviciilor ecosistemice în concordanţă cu obiectivele de protecţie şi conservare a speciilor şi habitatelor
Valorizarea monetară şi non-monetară a serviciilor ecosistemice contribuie la o utilizare îmbunătăţită a resurselor naturale, în special prin creşterea gradului de informare şi cunoaştere a factorilor de decizie asupra costului total al exploatării sistemelor ecologice şi asupra beneficiilor potenţiale pe care sistemele ecologice naturale le furnizează. Prin urmare, prin implementarea acestei activităţi se urmăreşte stabilirea mecanismelor monetare şi non- monetare a serviciilor ecosistemice şi integrarea costurilor de conservare şi refacere a capitalului natural în realizarea politicilor şi strategiilor sectoriale. Această abordare va conduce la o responsabilitate mai mare faţă de natură, precum şi faţă de bunăstarea generaţiilor viitoare.
A.9. Elaborarea instrumentelor de reglementare pentru direcţionarea investiţiilor către fondul destinat proiectelor de reconstrucţie ecologică şi renaturare
Prin implementarea acestei acţiuni se urmăreşte integrarea costurilor de conservare şi de refacere a capitalului natural în realizarea politicilor şi strategiilor sectoriale, pentru creşterea responsabilităţii faţă de natură şi asigurarea bunăstării generaţiilor viitoare.
A.10. Managementul speciilor invazive prin programe de monitorizare a vectorilor şi a posibilelor căi de pătrundere, precum şi prin măsuri de prevenire a răspândirii acestora (detectare rapidă, inclusiv prin metode ADN)
Speciile invazive alohtone reprezintă la ora actuală unul din principalele motive ale alterării profunde a habitatelor naturale, fie că este vorba de mediul terestru sau acvatic (dulcicol şi marin), cu consecinţe negative, inclusiv de natură socio-economică. Prin implementarea acestei acţiuni

se urmărește reducerea la minimum și, dacă este posibil, eliminarea introducerii și stabilirii speciilor invazive terestre, dulcicole sau marine și refacerea/restaurarea ecosistemelor naturale.

B. Prevenirea și limitarea/stoparea poluării
Această direcție cuprinde pe de o parte acțiuni, de natură legislativă, tehnică (îmbunătățirea infrastructurii) și de cercetare, inclusiv monitorizare, în scopul reducerii poluării și creșterii cunoașterii efectelor asupra componentelor ecosistemului costier, precum și acțiuni ce vizează remedierea/refacerea siturilor poluate.
B.1. Inițierea și implementarea programelor pentru îndepărtarea deșeurilor marine, din coloana de apă și de pe fundul mării
Această acțiune este asociată cu respectarea cerințelor Directivei Cadru privind Strategia pentru mediul marin, respectiv atingerea stării ecologice bune a ecosistemului marin (Descriptorul 10 - Deșeuri marine), precum și la îndeplinirea obiectivelor prezentei Strategii. Implementarea acestei acțiuni este în concordanță cu Programul de măsuri pentru atingerea stării ecologice bune a mediului marin adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 79/2024.
B.2. Îmbunătățirea capacității de monitorizare a calității aerului, precum și a depunerilor atmosferice
Implementarea acestei acțiuni va contribui atât la creșterea capabilităților de monitorizare a calității aerului, cu precădere în zona nordică a zonei costiere (în contextul politic și socio- economic actual, ce presupune, printre altele, intensificarea transportului naval pe brațele Dunării, creșterea semnificativă a numărului ambarcațiunilor de agrement și nu numai, în Delta Dunării, etc.). Această acțiune vizează și dezvoltarea unui program de monitorizare a depunerilor atmosferice în mare, în apele de suprafață, pe soluri, care în prezent este aproape inexistentă, în contextul în care introducerea de poluanți în mediu, pe această cale, este estimată a fi foarte semnificativă (în special pentru mediul marin).
B.3. Extinderea și modernizarea infrastructurii de canalizare și epurare în partea nordică a zonei costiere, aferentă Deltei Dunării
În partea nordică a zonei costiere, localitățile din RBDD nu au sisteme de canalizare centralizate care să colecteze apele uzate la nivelul întregii localități, iar stațiile de epurare existente realizează epurarea mecanică și biologică a apelor menajere la un nivel și eficiență insuficiente. Astfel apare evidentă necesitatea stringentă a implementării acestei acțiuni, care este în deplină concordanță cu obiectivele și acțiunile prevăzute în mai multe strategii și planuri / programe (naționale și locale), precum: Strategia integrată de dezvoltare durabilă a Deltei Dunării 2016-2030; Strategia de dezvoltare teritorială a României 2035 (SDTR); SNDDR; Planul național de management actualizat (2021) aferent porțiunii naționale a bazinului hidrografic internațional al fluviului Dunărea, Planul de management actualizat al fluviului Dunărea, Deltei Dunării, spațiului hidrografic Dobrogea și apelor costiere, etc.
B.4. Dezvoltarea unui program pentru studierea principalelor surse, căi de transport și impactului contaminanților emergenți asupra faunei și omului, precum și dezvoltarea unui program de monitorizare a acestora
Studierea contaminanților emergenți (surse, căi de transport, efecte, etc.) se află într-o fază incipientă în România, deși în ultimii ani tot mai multe organizații de cercetare și universități au abordat această temă. Această acțiune, deși vizează strict cercetarea, poate contribui la dezvoltarea durabilă a zonei costiere, deoarece odată cu creșterea gradului de cunoaștere a efectelor negative ale contaminanților emergenți asupra stării și funcționării ecosistemelor acvatice, a serviciilor oferite de acestea și, nu în ultimul rând, asupra sănătății omului se creează cadrul necesar pentru elaborarea măsurilor de prevenire, limitare/stopare a poluării posibil a fi generate de aceste clase de compuși chimici.
B.5. Gestionarea siturilor contaminate și potențial contaminate din zona costieră
Acțiunea propusă este în concordanță cu obiectivele Strategiei naționale și Planului național pentru gestionarea siturilor contaminate din România (din 19 august 2015). Prin implementarea acestei acțiuni se va realiza o actualizare a siturilor contaminate și potențial contaminate din zona costieră, ultima actualizare în România datând din 2013. Metodologiile de remediere și monitorizare post remediere ale acestor situri, precum și criteriile de prioritizare sunt clare și sunt prevăzute în legislația în vigoare (Legea nr. 74/2019 privind gestionarea siturilor potențial contaminate și a celor contaminate, Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor și ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației nr. 267/346/2021 privind aprobarea Metodologiei de remediere a siturilor contaminate), dar prin implementarea acestei acțiuni se urmărește dezvoltarea de tehnologii noi, inovative, sustenabile pentru remedierea acestor situri, precum și creșterea capacității de monitorizare post remediere prin folosirea de tehnici noi, moderne și cost-eficiente.
B.6. Dezvoltarea infrastructurii verzi în zona carierelor active de călcare și șisturi verzi (zona Taşaul-Luminița)
În zona Taşaul-Luminița sunt active în prezent două licențe de concesiune pentru exploatarea calcarului industrial și de construcții și un permis de exploatare a acestuia. Exploatarea calcarelor și șisturilor verzi este o activitate cu un puternic impact negativ atât asupra biodiversității, peisajului, calității aerului, apelor de suprafață (lacurile Taşaul și Corbu), solului, cât și asupra sănătății umane. Măsurile luate de către operatorii economici în vederea minimizării impactului negativ nu sunt suficiente, astfel încât se impune implementarea acestei acțiuni în vederea reducerii poluării atmosferice și, indirect, a apelor de suprafață și solului, precum și a creșterii gradului de protecție a biodiversității ținând cont de faptul că această activitate se desfășoară în situl Natura 2000 ROSPA 0060 Lacurile Taşaul - Corbu.
B.7. Restaurarea ecologică a lacurilor urbane în scopul valorificării potențialului lor natural și turistic (lacurile Tăbăcărie, Costinești, Belona, Neptun, etc.)
Lacurile urbane din zona costieră sunt ecosisteme supuse unor presiuni antropice semnificative și continue. Restaurare lor ecologică a fost în permanență un subiect fierbinte de dezbatere, în special în rândul societății civile. Totuși, de-a lungul timpul, autoritățile locale și cele centrale competente au fost relativ indiferente, măsurile și acțiunile vizând restaurarea acestor lacuri au fost destul de sporadice, de cele mai multe ori limitându-se doar la campanii de ecologizare. Prin implementarea acestei acțiuni, într-o serie de lacuri urbane din zona costieră se vor identifica, testa și aplica soluții ecologice reducerea/stoparea aportului de poluanți, materie organică și deșeuri în lacurile urbane, precum și pentru restaurarea acestora.
B.8. Inițierea și implementarea de programe pentru îmbunătățirea infrastructurii de gestionare a deșeurilor
În ciuda existenței a numeroase reglementări legislative, strategii și planuri de management a deșeurilor la nivel național (Strategia Națională privind Gestionarea Deșeurilor, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 870/2013, Planul Național privind gestionarea deșeurilor) și local (Planurile județene de gestionare a deșeurilor - Constanța și Tulcea), problema introducerii deșeurilor în mediu încă persistă în zona costieră. Acțiunea propusă este în concordanță cu acțiunile și obiectivele Planului Național de Gestionare a Deșeurilor și, în mod specific, cu cele ale Planurilor Județene de Gestionare a Deșeurilor (Constanța și Tulcea). Această acțiune este de tip tehnic, vizând îmbunătățirea infrastructurii de colectare, depozitare și tratare a deșeurilor în zona costieră.

C. Prevenirea, controlul și remedierea impacturilor generate de pericolele naturale și antropice
Această direcție de acțiune are în vedere pe de o parte îmbunătățirea sistemelor de monitorizare a efectelor pericolelor naturale și, pe de altă parte, creșterea capacității de evaluarea a vulnerabilității zonei costiere la fenomenele extreme și a potențialelor riscuri induse de către acestea, în scopul întăririi măsurilor de prevenire, atenuare, adaptare și remediere. În cadrul acestei direcții de acțiune sunt propuse două acțiuni:
C.1. Realizarea și aplicarea de soluții moderne, simple și cost-eficiente pentru monitorizarea efectelor pericolelor naturale
Prin implementarea acestei acțiuni se urmărește dezvoltarea unor instrumente complexe, ușor de utilizat și disponibile oricui, de monitorizare continuă și automată a dinamicii liniei țărmului care să permită decizii informate și bazate pe date în cazul unor intervenții legate de combaterea eroziunii costiere și nu numai. De asemenea, implementarea acțiunii va contribui la dezvoltarea unor instrumente de monitorizare și mecanisme de management al sedimentelor atât în interiorul Deltei Dunării, cât și pe întreg țărmul românesc al Mării Negre.
C.2. Realizarea unei evaluări detaliate a vulnerabilității zonei de coastă la fenomene extreme, identificarea și analizarea riscurilor potențiale și stabilirea de măsuri prioritare de prevenire, atenuare, adaptare și remediere
Problemele care rezultă din abordarea și gestionarea inadecvată a pericolelor naturale din zona costieră devin adesea vizibile numai după ce ating anumite proporții cumulative sau în cazul unor dezastre naturale (inundații, secetă, furtuni extreme, etc). Implementarea acestei măsuri este necesară în scopul minimizării daunelor pe care le provoacă pericolele naturale asupra ecosistemelor, infrastructurii și sănătății umane. Acțiunea se aliniază obiectivelor și acțiunilor din Strategia națională privind reducerea efectelor secetei, prevenirea și combaterea degradării terenurilor și deșertificării, pe termen scurt, mediu și lung; Strategia Națională a Riscului de Inundații pe termen mediu și lung, Planul de management al riscului la inundații A.B.A Dobrogea Litoral; Planul național management al riscurilor de dezastre; Planul național de management actualizat aferent porțiunii din bazinul hidrografic internațional al fluviului Dunărea care este cuprinsă în teritoriul României, Planului de management actualizat al fluviului Dunărea, Deltei Dunării, spațiului hidrografic Dobrogea și apelor costiere și SNDDR.

D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere
În cadrul acestei direcții sunt propuse acțiuni ce contribuie la dezvoltarea economică a zonei prin valorificarea sustenabilă a resurselor sale naturale costiere, precum și sprijinirea sectoarelor economiei verzi / albastre.
D.1. Consolidarea infrastructurii antreprenoriale locale
Acțiunea propusă se adresează antreprenorilor locali și urmărește consolidarea capacității acestora de a propune, inița și implementa proiecte inovative, verzi / albastre, care să contribuie la dezvoltarea durabilă a zonei costiere.
D.2. Program național de stimulare a întreprinderilor care obțin eticheta ecologică pentru activitatea de cazare turistică
Acțiunea propusă se adresează antreprenorilor locali deținători de structuri de primire turistică având funcțiuni de cazare turistică și care sunt conștienți de importanța oferirii de servicii turistice mai prietenoase cu mediul, contribuind astfel și la dezvoltarea durabilă a zonei costiere. Eticheta ecologică (Ecolabel) este eticheta voluntară oficială a Uniunii Europene pentru excelență privind mediul, care îndrumă consumatorii către produse și servicii durabile, printre care și serviciile de cazare turistică. Întreprinderile din turism primesc această distincție în baza investițiilor realizate, astfel încât să îndeplinească toate criteriile și care să ducă la economisirea apei și energiei, reducerea deșeurilor generate și de ameliorare a mediului, aliniindu-se astfel obiectivelor Strategiei Naționale a României pentru Dezvoltarea Turismului 2023-2035 și SNDDR.
D.3. Program de stimulare a operatorilor de plaje și de porturi de agrement care reușesc să obțină distincția Blue Flag
Acțiunea propusă se adresează antreprenorilor locali care au obținut prin licitație publică dreptul de exploatare a unor zone de plaje, pe o perioadă de timp, conform contractului, precum și administratorilor de porturi de agrement.
"Steagul Albastru" (Blue Flag) se numără printre cele mai recunoscute etichete ecologice voluntare din lume, acordate plajelor, porturilor turistice și navelor de agrement turistic. Printre avantajele programului se numără: deținerea unui simbol ecologic (etichetă ecologică), vizibil și recunoscut la nivel internațional; posibilitatea utilizării acestui simbol pentru promovare la nivel local, național și internațional a plajei; atragerea turiștilor străini care caută, cu predilecție, aceste plaje "Steagul Albastru" . La nivelul anului 2023, la litoralul românesc sunt doar 6 astfel de plaje și nici un port de agrement, dar prin implementarea acțiunii se urmărește creșterea numărului lor.
D.4. Inițierea și implementarea unui program de dezvoltare a turismului subacvatic
Protejarea și conservarea patrimoniului cultural subacvatic reprezintă o prioritate pentru managementul zonei costiere. Promovarea și dezvoltarea turismului subacvatic în zona costieră românească (cu precădere în sudul zonei costiere), pe lângă o diversificare a ofertei turistice, poate

asigura şi o creştere a gradului de protecţiei patrimoniului cultural subacvatic, precum şi a celui natural (habitate marine) în condiţiile unei reglementări optime a cadrului legislativ referitor la acest tip de activitate turistică. Această acţiune este în concordanţă şi cu obiectivele Planului naţional de amenajare spaţială maritimă, care promovează această utilizare multiplă a spaţiului maritim (turism - patrimoniu cultural subacvatic).
D.5. Identificarea măsurilor pentru reabilitarea stocurilor de pesti cu valoare comercială, încurajarea şi susţinerea implementării procedurilor/tehnicilor şi tehnologiilor de pescuit sustenabil prin acordarea de stimulente
Identificarea căilor şi măsurilor, precum şi elaborarea suportului legislativ, pentru reabilitarea/refacerea stocurilor de peşti cu valoare ecologică şi economică, dintre care unele aflate în prezent într-o stare de conservare precară (sturionii, calcanul, scrumbia, etc.), este o prioritate de nivel regional. Această acţiune este în corelare cu Strategia Naţională de Pescuit şi Acvacultura 2020-2027, care recomandă dirijarea fondurilor alocate şi liniile de acţiuni/măsuri de intervenţie a statului.
D.6. Realizarea programelor de dezvoltarea a acvaculturii costiere (marine, terestre) prietenoase cu mediul
Implementarea acestei acţiuni va conduce la o planificare adecvată a activităţilor şi locaţiilor pentru acvacultură în raport cu alte utilizări ale spaţiului maritim aferent zonei costiere, precum şi la îmbunătăţirea sistemului de trasabilitate în vederea asigurării calităţii produselor obţinute.
D.7. Dezvoltarea infrastructurii pescăreşti şi utilizarea de mijloace de pescuit (ambarcaţiuni, echipamente şi unelte) prietenoase cu mediul pentru evitarea deteriorării substratului marin şi diminuarea presiunii asupra mediului- elaborarea şi implementarea programelor pentru modernizarea ambarcaţiunilor de pescuit, dotarea cu echipamente de navigaţie şi plase de pescuit specializate, diferenţiat pe specii de peşte;- elaborarea şi implementarea programelor privind modernizarea uneltelor de pescuit, respectiv achiziţia de noi unelte, schimbarea motoarelor ambarcaţiunilor;- îmbunătăţirea bazei logistice prin retehnologizare şi modernizarea infrastructurii, achiziţionarea de echipamente moderne şi soft-uri specializate pentru standardizarea metodelor de pescuit şi procesarea datelor de producţie.
D.8. Realizarea de programe /proiecte pentru reabilitarea activităţilor tradiţionale şi valorificarea resursei stuficole din Delta Dunării
Stuful reprezintă o resursă foarte importantă a Deltei Dunării, cu potenţial ridicat de valorificare atât în scop comercial, cât şi gospodăresc. Implementarea acţiunii propuse va asigura promovarea unor metode variate de valorificare a resursei stuficole, atât ca biomasă, cât şi ca material de construcţie tradiţional. De asemenea, implementarea acestei măsuri va avea efecte benefice asupra habitatelor naturale din Delta Dunării, prin prevenirea fenomenului de "îmbătrânire" a stufăriilor.
D.9. Implementarea de programe de conştientizare şi susţinere a producătorilor agricoli privind beneficiile aplicării în practică a noilor politici agricole
Implementarea acestei acţiuni va duce la eficientizarea producţiei agricole, obţinerea unor produse de calitate care să poată fi valorificate pe pieţele locale, în special pe perioada sezonului estival, contribuind astfel la reducerea amprentei de carbon şi la încadrarea agriculturii în standardele de sustenabilitate impuse de această strategie.
D.10. Implementarea proiectelor de transport fluvial verde în Delta Dunării
Transportul fluvial, principala formă de transport în Delta Dunării, determină o presiune semnificativă asupra ecosistemului deltaic, în mare parte ca urmare a unei flote de ambarcaţiuni învechită, uzată folosită pentru transportul de persoane, marfă, precum şi în activităţi de agrement. În vederea reducerii poluării atmosferice, a apelor de suprafaţă (scurgeri de combustibil) şi fonice apare necesară orientarea spre un transport verde, bazat pe surse neconvenţionale de energie. Implementarea acţiunii va include dezvoltarea unor proiecte pilot pentru testarea unor soluţii de transport bazat pe surse neconvenţionale, precum şi identificarea unor mecanisme financiare de stimulare a "transportului verde".
D.11. Evaluarea potenţialului de valorificare a resurselor energetice regenerabile din zonă: energia eoliană, "in-shore" şi"off-shore", energia valurilor, fotovoltaică, etc.
Implementarea acestei acţiuni vine în sprijinul îndeplinirii obiectivelor PNIESC 2021-2030 şi SNDDR. Implementarea acestei acţiuni are ca scop susţinerea şi promovarea producerii de energie din surse alternative, regenerabile şi nepoluante.
D.12. Susţinerea şi dezvoltarea de noi instrumente (centre de excelenţă, proiecte pilot, servicii de extensie oferite de către universităţi, etc) pentru transferul cunoştinţelor din cercetare spre business în sectoarele ,,Blue Economy" (ex. acvacultura IMTA - Integrated multitrophic aquaculture - în sistem circular; diversificarea resurselor alimentare din surse marine sau agricole prin utilizarea biotehnologiilor, etc.)
Implementarea acestei acţiuni presupune:- intensificarea finanţării inovării, în special prin implementarea platformelor de parteneriate între autorităţi locale, mediu de afaceri, universităţi şi institute de cercetare, precum şi a unor hub-uri/platforme naţionale de inovare orientate pe Creşterea Albastră;- dezvoltarea instrumentelor/programelor de finanţare şi valorificarea rezultatelor cercetării prin transfer tehnologic.
D.13. Dezvoltarea programelor/proiectelor privind porturile "verzi" de la litoralul românesc al Mării Negre
Transportul maritim şi activităţile portuare, două sectoare economice foarte importante pentru dezvoltarea zonei costiere, contribuie major la emisiile de poluanţi atmosferici şi, implicit la poluarea apelor costiere şi a solului. Implementarea acestei acţiuni presupune dezvoltarea infrastructurii verzi în porturile maritime (perdele forestiere, instalaţii portuare ce folosesc energie alternativă, instalaţii de tratare şi reciclare a deşeurilor de la nave sau rezultate din activităţi portuare, etc.) şi este în concordanţă cu măsurile prevăzute în noul Master Plan al portului Constanţa.

E. Optimizarea cadrului instituţional şi procedural al planificării spaţiale în zona costieră
Această direcţie de acţiune urmăreşte creşterea capacităţii administraţiilor publice locale de a gestiona procesele de planificare spaţială în zona costieră prin implementarea în mod adecvat a prevederilor strategiei şi a planului integrat de management al zonei costiere în documentaţiile de amenajarea teritoriului şi urbanism. Direcţia urmăreşte de asemenea o îmbunătăţire a coordonării multi-nivel (nivel internaţional, naţional, judeţean, local) în procesele de iniţiere, elaborare, avizare şi aprobare a documentaţiilor de planificare spaţială. În cadrul acestei direcţii de acţiune sunt incluse următoarele acţiuni:
E.1. Crearea unui cadru coerent, integrat şi sinergic de planificare spaţială specific pentru teritoriul transfrontalier şi regional
Implementarea acestei acţiuni presupune:- elaborarea/actualizarea metodologiei de elaborare a planurilor de amenajare a teritoriului zonal transfrontalier şi interjudeţean;- elaborarea de strategii şi planuri de dezvoltare spaţială în zonele transfrontaliere şi în zona costieră a Mării Negre.
E.2. Crearea unui cadru coerent şi integrat de planificare strategică şi planificare spaţială la nivel zonal şi local, specific zonei costiere
Implementarea acestei acţiuni presupune:- elaborarea/actualizarea metodologiei de elaborare a planurilor de amenajare a teritoriului zonal metropolitan / intercomunitar. Această subacţiune se va realiza în corelare cu prevederile viitorului Cod al Amenajării Teritoriului, Urbanismului şi Construcţiilor (CATUC);- elaborarea unui regulament-cadru de urbanism pentru toată zona costieră. Regulamentul cadru va viza cele 19 unităţi administrativ-teritoriale de bază din zona costieră, se va corela cu Regulamentul general de urbanism, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 525/1996, republicat, cu modificările şi completările ulterioare (RGU), cu Regulamentul cadru de urbanism pentru Rezervaţia Biosferei Delta Dunării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1516/2008, cu modificările şi completările ulterioare) şi va ţine cont de specificul zonei costiere. Acest regulament cadru va sta la baza elaborării regulamentelor locale de urbanism (RLU) şi va ghida elaborarea acestora;- elaborarea/modificarea documentaţiilor de planificare spaţială pentru zonele metropolitane, periurbane şi rurale din zona costieră (planuri zonale metropolitane, periurbane, intercomunale, planuri urbanistice generale pentru municipii, oraşe şi comune);- modificarea PUZ-urilor existente şi elaborarea de noi planuri urbanistice zonale pentru zonele critice / sensibile (zona dintre linia apei şi linia ţărmului, zone istorice, staţiuni, zona lacurilor); aceste documentaţii vor trebui iniţiate de autorităţile locale, pentru acele zone limitrofe ţărmului identificate ca fiind vulnerabile, supuse unor presiuni antropice deosebite sau care cuprind valori de patrimoniu, peisaj etc deosebite.
E.3. Crearea unui mecanism eficient de implementare, monitorizare şi verificare a instrumentelor de planificare spaţială în zona costieră
Implementarea acestei acţiuni presupune:- revizuirea procedurilor de avizare / aprobare a documentaţiilor de amenajarea teritoriului şi urbanism;- crearea unui sistem de informare şi comunicare eficient între administraţiile locale din zona costieră, în domeniul planificării spaţiale;- crearea unei platforme cu acces public, de comunicare şi dezbatere privind starea şi evoluţia zonei costiere, găzduită pe site-ul MMAP şi administrată de către Secretariatul Tehnic- Administrativ al zonei costiere.

F. Consolidarea sistemului de management integrat al zonei costiere
Implementarea cu succes a Strategiei Naţionale privind managementul integrat al zonei costiere impune implementarea, cu prioritate, a unor acţiuni ce vizează modificarea cadrului instituţional şi a celui legislativ care să conducă la consolidarea sistemului de management al zonei costiere. Acţiunile subsecvente acestei direcţii de acţiune sunt:
F.1. Reorganizarea Comitetului Naţional al Zonei Costiere
Necesitatea implementării acestei acţiuni este descrisă în secţiunea 3.6 a prezentului document.
Implementarea, cu prioritate, a acestei acţiuni presupune o revizuire a Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 202/2002, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare, cu privire la organizarea şi componenţa CNZC, precum şi a actelor normative subsecvente pentru funcţionarea acestuia, în scopul creşterii autorităţi CNZC, prin asigurarea conducerii acestui comitet de către Cancelaria Primului ministru, precum şi pentru a se asigura o mai bună reprezentativitate (includerea reprezentanţilor mediului de afaceri) şi o consolidare a rolului CNZC în procesul MIZC.
De asemenea, implementarea acestei acţiuni va determina şi o reorganizare la nivelul MMAP, instituţia responsabilă pentru elaborarea şi implementarea procesului MIZC, în sensul constituirii unei departament / compartiment (Secretariatul tehnic administrativ al zonei costiere) ce va sprijini buna funcţionare a CNZC.
F.2. Înfiinţarea şi asigurarea funcţionalităţii Observatorului Zonei Costiere
Implementarea cu prioritate a acestei acţiuni rezidă din faptul că în prezent colectarea datelor şi informaţiilor este destul de anevoioasă, nu toate organizaţiile cu atribuţii în managementul integrat al zonei costiere arătându-şi disponibilitatea de a furniza date, în special în lipsa unor reglementări clare referitoare la managementul datelor şi informaţiilor. De altfel, o condiţie esenţială pentru un management eficient al zonei costiere este asigurarea disponibilităţii tuturor datelor şi informaţiilor necesare. Prin implementarea acestei acţiuni, respectiv prin dezvoltarea Observatorului Zonei Costiere, se va asigura creşterea gradului de colectare a datelor şi informaţiilor, precum şi a disponibilităţii acestora, evident în condiţii bine reglementate. Funcţionarea optimă a Observatorului Zonei Costiere va fi asigurată de către STA -ZC, ce va funcţiona în cadrul MMAP.
Observatorul Zonei Costiere, care obţine, procesează şi pune la dispoziţia tuturor categoriilor de utilizatori informaţii despre starea mediului costier va fi în direct contact şi va beneficia, pentru zona litorală din faţa Deltei Dunării, de serviciile de cercetare, observare şi monitorizare care vor fi furnizate de către componenta românească a DANUBIUS-RI. DANUBIUS - RI, prima organizaţie internaţională de cercetare cu sediul în România este o infrastructură pan europeană de cercetări avansate în sistemele Fluvii - Deltă Mare. Hub-ul acesteia va fi situat în Murighiol, iar unul dintre Super Site-urile acestei reţele va fi Delta
Dunării, deci partea nordică a zonei costiere. Observatorul zonei costiere va prelua informaţii privind starea mării şi de la alte infrastructuri de cercetare de importanţă europeană (EMSO- EUXINUS) şi va utiliza şi rezultate ale cercetărilor diverselor organizaţii/institute/universităţi

realizate în cadrul proiectelor de cercetare (ex. program Horizon Europe, dar nu numai) ce vor fi găzduite de DANUBIUS - RI şi alte facilităţi de cercetare.
F.3. Elaborarea şi implementarea Planului de comunicare al Strategiei naţionale pentru managementul integrat a zonei costiere
Necesitatea elaborării şi implementării unui Plan de comunicare al Strategiei Naţionale privind gospodărirea integrată al zonei costiere derivă din două dintre principiile fundamentale pe care este fundamentată această strategie, şi anume:- principiul participării care se referă la procesele consultative ce implică autorităţi ale administraţiei publice centrale şi/sau locale, organizaţii neguvernamentale, parteneri sociali, asociaţii profesionale, reprezentanţi ai sectorului privat;- principiul transparenţei.
F.4. Promovarea şi implementarea unui instrument de tip cetăţean - ştiinţă (citizen- science) în vederea implicării directe a cetăţenilor, pe bază de voluntariat, în acţiuni de monitorizare a stării şi proceselor din zona costieră
Implementarea acestei acţiuni oferă plus valoare instrumentelor de colectare a datelor de către instituţiile responsabile cu managementul zonei costiere, generând date şi informaţii relevante pentru luarea deciziilor şi pentru îmbunătăţirea gestionării zonei costiere. În acelaşi timp, cresc şi oportunităţile de a interacţiona cu publicul pentru a spori gradul de conştientizare, interes şi sprijin în procesul de management costier.
F.5. Revizuirea delimitării zonei costiere prevăzută în Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 202/2002, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare, precum şi a limitelor de restricţie temporară stabilite prin actele normative subsecvente Legea nr. 597/ 2001 privind unele măsuri de protecţie şi autorizare a construcţiilor în zona de coastă a Mării Negre, cu modificările şi completările ulterioare, Hotărârea Guvernului nr. 546/2004 şi Hotărârea Guvernului nr. 749/2004
Având în vedere definirea zonei costiere ca spaţiul geografic care cuprinde spaţiul maritim în limita a 12 mile marine şi teritoriul UAT-urilor limitrofe zonei costiere, inclusiv UAT Techirghiol, se impune revizuirea corespunzătoare a modului de delimitare a zonei costiere din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 202/2002, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare. În acelaşi timp, pentru protejarea şi gestionarea durabilă a zonei costiere astfel delimitată, se impune definirea unor spaţii/zone costiere critice. Aceste spaţii sensibile şi cu risc potenţial ridicat din punctul de vedere al mediul, cât şi din punct de vedere economic şi social, sunt apele din zona de coastă, precum şi teritoriile adiacente acestora, situate în spaţiul geografic al zonei costiere în care orice nouă utilizare a terenurilor sau orice extindere a utilizărilor existente, fac obiectul avizării de către structurile MMAP stabilite prin reglementări legale primare şi în conformitate cu metodologia aprobată prin reglementările subsecvente. Delimitarea acestor spaţii costiere critice este în sarcina UAT-urilor şi se realizează prin documentaţiile de urbanism.
Implementarea acestei acţiuni presupune:- elaborarea unui studiu centralizat pentru toată zona costieră pentru stabilirea spaţiilor critice din zona costieră;- stabilirea criteriilor de delimitare a spaţiilor sensibile / critice / vulnerabile din zona costieră (posibile criterii: distanţa faţă de linia ţărmului, prezenţa unor arii naturale protejate, prezenţa unor elemente de patrimoniu construit de tip A, presiuni antropice deosebite (trafic auto / pietonal intens, densitate ridicată a construcţiilor, presiuni imobiliare etc.), riscuri ridicate, fie naturale (eroziune, inundaţie etc.), fie antropice (explozii, incendii etc.), valori peisagistice deosebite (identificate prin "planurile de peisaj" sau în cadrul atlasului unităţilor de peisaj din zona costieră);- elaborarea şi aprobarea proiectelor de revizuire a Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 202/2002, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare, precum şi a actelor normative subsecvente Legea nr. 597/2001, cu modificările şi completările ulterioare, Hotărârea Guvernului nr. 546/2004 şi Hotărârea Guvernului nr. 749/2004.
F.6. Programe pentru furnizarea de Asistenţă Tehnică pentru îmbunătăţirea / consolidarea capacităţii administrative a actorilor instituţionali implicaţi în implementarea managementului integrat al zonei costiere
Implementarea acestei acţiuni contribuie la consolidarea capacităţii profesionale şi creşterea motivaţiei şi interesului personalului administrativ al organizaţiilor implicate în managementul integrat al zonei costiere.
F.7. Dezvoltarea unui sistem eficient de supraveghere şi control a utilizării resurselor zonei costiere
Exploatarea resurselor zonei costiere este relativ bine reglementată, prin diverse acte normative sectoriale, în scopul asigurării sustenabilităţii. Totuşi sunt destul de des semnalate situaţii în care reglementările în vigoare nu sunt respectate datorită, pe de o parte sancţiunilor mult prea mici, iar pe de altă parte capacităţii (umane şi tehnice) reduse a organismelor de control şi supraveghere, a unei eficienţe scăzute, dar şi a lipsei de interes şi motivaţie a personalului de control din organizaţiilor responsabile. Astfel, prin implementarea acestei acţiuni se urmăreşte creşterea/întărirea capacităţii de control şi supraveghere, şi mai ales a eficienţei acestor acţiuni în vederea exploatării sustenabile a resurselor zonei costiere.
Planul de acţiune al Strategiei Naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere este defalcat pe acţiuni, instituţii responsabile, perioade de implementare, rezultate aşteptate şi indicatori de monitorizare şi etapele evaluării.
1.7. Rezultatele aşteptate
Implementarea Strategiei Naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere va conduce la obţinerea unor rezultate concrete la nivel economic, social, de mediu şi cultural în concordanţă cu obiectivele de dezvoltare durabilă a României.
În Anexa nr.1 a prezentei Strategii Naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere sunt redate rezultatele aşteptate în urma implementării fiecărei acţiuni din Planul de Acţiune. Marea majoritate a rezultatelor aşteptate pot fi cuantificate, dar există, totuşi, o serie de acţiuni al căror rezultat este necuantificabil / este unitar (de exemplu: Realizarea unui program naţional de monitorizare a poluanţilor emergenţi în mediul marin, Realizarea Registrului Poluanţilor Emergenţi - acţiunea B.5, Realizarea regulamentului-cadru zona litorală - acţiunea E.2, Comitet Naţional al Zonei Costiere funcţional - acţiunea F.1, Observatorul Zonei Costiere funcţional - acţiunea F.2, Plan de comunicare al Strategiei naţionale pentru managementul integrat a zonei costiere – acţiunea F.3).
1.8. Indicatori
În vederea monitorizării implementării Strategiei Naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere au fost stabiliţi o serie de indicatori de monitorizare pentru fiecare dintre obiectivele generale ale strategiei. Corespunzător fiecărui indicator, au fost stabiliţi unul sau mai mulţi parametrii de monitorizare, prin agregarea cărora se determină cantitativ indicatorul respectiv.
Indicatorii şi parametrii propuşi în prezenta strategie pentru monitorizarea procesului de management integrat a zonei costiere sunt, în mare parte, cei existenţi şi raportaţi în prezent, dezvoltaţi de către Grupul de Experţi ICZM ai UE (EU ICZM Expert Group), în diverse proiecte europene, precum DEDUCE, PEGASO, etc.). Acestora li s-au adăugat şi indicatori stabiliţi în concordanţă cu obiectivele şi acţiunile prezentei strategii. În total, vor fi monitorizaţi 33 de indicatori şi 97 de parametrii. După caz, se pot utiliza, suplimentar, indicatorii de dezvoltare durabilă relevanţi (http://agregator.românia-durabilă.gov.ro/indicatori.html.
Referitor la metodologia de calculare şi raportare a indicatorilor, proiectul european DEDUCE a propus un cadru metodologic comun, la nivel european, de calculare şi raportare a indicatorilor, instrument care se va aplica şi în cazul prezentei strategii.
Acest cadru metodologic constă din următoarele trei componente / formate:- Formatul standard al indicatorului (SIF) - defineşte şi descrie metodologia de calcul a fiecărui indicator. SIF este conceput pentru a obţine o înţelegere comună a scopului şi definiţiilor parametrilor asociaţi fiecărui indicator monitorizat. Acesta stabileşte o metodologie comună pentru calcularea şi prezentarea datelor şi pentru analiza ulterioară a tendinţelor.- Fişa de raportare (RS) - prezintă rezultatul calculului indicatorului respectiv (fie ca date sau produse de date - grafice, hărţi, etc) şi evaluarea valorilor obţinute şi a procesului de producere a datelor;- Fişa indicatorului (IFS) însumează şi diseminează principalele informaţii obţinute pentru fiecare indicator. Componentele sale principale sunt graficele, hărţile şi analizele comparative. Conţine însă şi o evaluare a valorilor obţinute şi a procesului de producere a datelor. IFS prezintă o analiză a rezultatelor agregării parametrilor măsuraţi în cadrul fiecărui indicator. Această componentă reprezintă, de asemenea, un pas către integrarea informaţiilor la diferite niveluri şi scări şi obţinerea coerenţei în înţelegerea proceselor variate care au loc la nivel local.
Implementarea fiecărei acţiuni cuprinse în Planul de acţiune al Strategiei Naţionale, respectiv atingerea rezultatului / rezultatelor aşteptat/e, este monitorizată prin măsurarea unuia sau mai multor indicatori, după caz, astfel cum este redat în cadrul Anexei nr. 1 la Strategie.
1.9. Procedurile de monitorizare şi evaluare
Monitorizarea şi evaluarea implementării Strategiei Naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere se realizează în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 379/2022.
În procesul de implementare a Strategiei Naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere au loc schimbări, fie planificate / aşteptate, fie neprevăzute, care sunt înregistrate printr-o monitorizare eficientă. Succesul în implementarea strategiei este astfel măsurat din două motive:- pentru a evalua progresul în implementarea acţiunilor stabilite şi în atingerea obiectivelor;- pentru a permite comparabilitatea stării şi a tendinţelor, atât în context naţional, cât şi internaţional.
Pe baza evaluării progresului realizat este posibil să se efectueze ajustări periodice ale obiectivelor, măsurilor şi acţiunilor, în concordanţă cu caracterul adaptiv al procesului de management a zonei costiere.
Monitorizarea este privită ca un proces de colectare şi analiză sistematică şi continuă a informaţiilor privind implementarea acţiunilor stabilite în Planul de acţiune, precum şi atingerea obiectivelor identificate şi a rezultatelor aşteptate. Procesul de monitorizare presupune următoarele etape: identificarea indicatorilor utilizaţi; verificarea respectării termenelor; verificarea respectării costurilor implementării; descrierea / evaluarea gradului de îndeplinire a acţiunilor cuprinse în Planul de acţiune; elaborarea unor concluzii cu privire la stadiul de implementare (raport de monitorizare); recomandări, acţiuni corective şi furnizarea unor justificări (motivaţii).
În prezent, în România nu există o bază de date integrată sau un inventar naţional integrat privind zona costieră, iar raportările pe care România, ca stat membru al UE şi ca parte a Convenţiei Mării Negre împotriva Poluării, are obligaţia să le transmită Comisiei Europene (Agenţiei Europene de Mediu), respectiv Comisiei Mării Negre, sunt realizate prin intermediul punctelor focale naţionale din cadrul Comisiei Mării Negre (respectiv biodiversitate, monitorizare şi evaluare a poluării, poluare din surse provenite de pe uscat şi managementul integrat al zonei costiere). Acestea, împreună cu reprezentanţii autorităţii publice centrale în domeniul mediului care au asemenea responsabilităţi, raportează o serie de indicatori cheie referitori la zona românească de coastă (INCDM, 2022).
În scopul acoperirii acestui neajuns, a fost propusă ca acţiune prioritară (acţiunea F.2), înfiinţarea unui Observator al Zonei Costiere, în cadrul Ministerului Mediului, Apelor şi Pădurilor. Acesta va funcţiona ca o bază de date integrată, administrată de către STA-ZC, unde vor fi disponibile toate datele şi informaţiile colectate de către organizaţiile responsabile cu monitorizarea stării şi proceselor din zona costieră. Aceste date şi informaţii vor fi utilizate atât în elaborarea de studii tehnice ce fundamentează deciziile CNZC, cât şi pentru procesul de monitorizare, evaluare şi raportare.
Datele şi informaţiile colectate de către entităţile responsabile, în cadrul propriilor programe de monitorizare, vor fi transmise către Observatorul Zonei Costiere. Indicatorii de monitorizare sunt calculaţii folosind aceste date / informaţii colectate de către organizaţiile responsabile, iar pe baza lor Grupul de Lucru pentru monitorizare, evaluare şi raportare, din cadrul CNZC, va evalua gradul de realizare al acţiunilor cuprinse în planul de acţiune. Progresul realizat în atingerea rezultatelor aşteptate prin implementarea fiecărei acţiuni este evaluat, fie anual, fie la diferite intervale de timp stabilite în funcţie de specificul acţiunii şi de perioada de implementare a programelor de finanţare, pe baza indicatorilor definiţi anterior. Pe baza acestor evaluări individuale ale acţiunilor este evaluat anual progresul realizat în atingerea obiectivelor strategiei, iar concluziile sunt prezentate în Raportul anual de monitorizare şi evaluare, elaborat de către Grupul de Lucru pentru monitorizare, evaluare şi raportare, ce cuprinde informaţii cu privire la stadiul de implementare al strategiei şi, eventual, justificări ale neatingerii rezultatelor aşteptate şi / sau progresului insuficient în atingerea obiectivelor şi recomandări pentru acţiuni corective.
Procesul de monitorizare şi evaluare trebuie să fie simplu şi fluid, pentru a fundamenta îmbunătăţirile şi eventualele actualizări ale Strategiei

Naţionale şi/sau ale Planului de acţiune.
Aspectele tehnice (acoperire spaţială, temporală, metode, etc) vizând monitorizarea indicatorilor / parametrilor vor fi stabilite ulterior adoptării acestei Strategii, în cadrul Grupului de Lucru pentru monitorizare, evaluare şi raportare din cadrul CNZC, cu contribuţia experţilor din organizaţiile implicate.
1.10. Instituţiile responsabile
Ministerul Mediului, Apelor şi Pădurilor (MMAP) este principala autoritate publică centrală responsabilă pentru implementarea Strategiei Naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere în România. Conform Regulamentului de organizare şi funcţionare al Ministerului Mediului, Apelor şi Pădurilor, aprobat prin Ordinul ministrului mediului, apelor şi pădurilor nr. 573/2023, cu modificările şi completările ulterioare, MMAP exercită şi funcţia de strategie şi planificare. În exercitarea acestei funcţii, MMAP elaborează, actualizează şi coordonează aplicarea Strategiei de management integrat a zonei costiere.
Direcţii Judeţene pentru Mediu Constanta şi Tulcea, instituţii subordonate ANMAP şi MMAP, asigură implementarea politicilor, strategiilor şi legislaţiei în domeniul protecţiei mediului la nivel judeţean şi emit acte de reglementare în conformitate cu competenţele lor.
Administraţia Bazinală de apă Dobrogea Litoral (ABADL), instituţie ce funcţionează în în subordinea Administraţiei Naţionale "Apele Române" - ANAR (ANAR fiind în coordonarea MMAP), este responsabilă pentru gospodărirea apelor şi a infrastructurii Sistemului de Gospodărirea Apelor din porţiunea aferentă spaţiului hidrografic Dobrogea- Litoral, inclusiv ape costiere şi tranzitorii.
Administraţia Rezervaţiei Biosferei Delta Dunării (ARBDD) este o instituţie publică, cu personalitate juridică, aflată în subordinea MMAP ce asigură administrarea patrimoniul natural şi cultural al rezervaţiei şi gestionarea adecvată a resurselor RBDD.
Agenţia Naţională pentru Mediu şi Arii Protejate (ANMAP), instituţie aflată în subordinea MMAP, asigură suportul tehnic necesar pentru fundamentarea actelor normative, a strategiilor şi politicilor privind ariile naturale protejate, la nivel naţional, european şi internaţional. Rol esenţial în dezvoltarea şi promovarea soluţiilor bazate pe natură (NBs) şi a serviciilor ecosistemice în celelalte politici şi strategii sectoriale, esenţiale în combaterea şi adaptarea societăţii şi a naturii în ansamblul său la efectele schimbărilor climatice.
Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice şi Administraţiei (MDLPA) este autoritatea publică centrală responsabilă pentru: lucrări publice, construcţii, disciplina în construcţii, amenajarea teritoriului, urbanism, arhitectură, amenajarea spaţiului maritim, mobilitate urbană, locuire, locuinţe, clădiri de locuit, dezvoltare regională, coeziune şi dezvoltare teritorială, cooperare transfrontalieră, transnaţională şi interregională, descentralizare, reformă şi reorganizare administrativ-teritorială, reformă în administraţia publică, funcţie publică, fiscalitate locală, proceduri fiscale locale, finanţe publice locale, atestarea domeniului public al unităţilor administrativ-teritoriale, dezvoltarea serviciilor comunitare de utilităţi publice, programarea, coordonarea, monitorizarea şi controlul utilizării asistenţei financiare nerambursabile acordate României de către Uniunea Europeană (UE) pentru programele din domeniile sale de activitate, precum şi formarea şi perfecţionarea profesională a personalului din administraţia publică.
Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale (MADR) este autoritatea publică centrală responsabilă de coordonarea procesului de implementare a Politicii Agricole Comune şi a Politicii Comune în domeniul Pescuitului. De asemenea, MADR responsabilă pentru problemele de adaptare şi atenuare a schimbărilor climatice în domeniile agriculturii şi dezvoltării rurale.
Agenţia Naţională pentru Pescuit şi Acvacultură (ANPA) este structura care funcţionează în subordinea MADR, responsabilă pentru definirea şi implementarea politicii referitoare la conservarea şi administrarea resurselor acvatice existente în apele maritime şi continentale, acvacultură, procesarea şi organizarea pieţei produselor pescăreşti, structurile de pescuit şi acvacultură.
Ministerul Transporturilor şi Infrastructurii (MTI) este autoritatea publică centrală responsabilă pentru toate sectoarele de transport maritim, rutier, feroviar, precum şi pentru infrastructura asociată, respectiv drumuri de interes naţional, căi ferate şi navigaţie. MT gestionează strategia, politicile şi programele de investiţii în transport şi infrastructură, în legătură cu funcţionarea coridoarelor transnaţionale care conectează sistemele de transport la nivel naţional.
Autoritatea Navală Română (ANR) este autoritatea centrală de specialitate din subordinea MT, în domeniul siguranţei navigaţiei şi al securităţii navelor. ANR este responsabilă pentru efectuarea de controale pentru prevenirea poluărilor de la nave, monitorizarea debalastărilor, a bunkerărilor şi a predării deşeurilor, precum şi investigarea incidentelor de poluare de la nave.
Compania Naţională Administraţia Porturilor Maritime SA Constanţa (CN APM) este o societate comercială pe acţiuni, desemnată de MT să desfăşoare activităţi de interes public naţional, în calitate de administraţie portuară. CN APM are ca responsabilităţi aplicarea politicilor portuare elaborate de MT, întocmirea planurilor de dezvoltare a porturilor maritime, în acord cu politica şi programele de dezvoltare elaborate de MT şi cu Regulamentul de exploatare a porturilor maritime, coordonarea activităţilor care se desfăşoară în porturile maritime şi implementarea programelor de dezvoltare a infrastructurilor porturilor maritime.
Administraţia Fluvială a Dunării de Jos (AFDJ) Galaţi funcţionează ca regie autonomă sub autoritatea Ministerului Transporturilor şi Infrastructurii, îndeplinind funcţia de autoritate de căi navigabile pe sectorul românesc al Dunării.
Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenorialului şi Turismului (MEDAT) este autoritatea publică centrală responsabilă pentru politicile industriale şi economice.
Camerele de Comerţ, Industrie, Navigaţie şi Agricultură Constanţa şi Tulcea sunt actori importanţi în facilitarea şi îmbunătăţirea activităţilor economice din zona costieră.
Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenorialului şi Turismului este autoritatea publică centrală care, oferă oportunităţi pentru fundamentarea ştiinţifică a acţiunilor necesare:
i) conservării biodiversităţii şi resurselor din zona costieră,
ii) dezvoltării sectoarelor emergente ale Economiei Albastre,
iii) diminuării impactului pericolelor naturale şi antropice,
iv) atingerii neutralităţii şi rezilienţei climatice.

Academia Română susţine programe şi institute de cercetare, cercetarea aspectelor critice ale zonei costiere. Academia Română asigură calitatea produselor şi condiţiilor de cercetare pentru a sprijini luarea deciziilor în domeniile şi problemele de interes pe baza fundamentării ştiinţifice.
Ministerul Educaţiei şi Cercetării este autoritatea publică centrală care prin Autoritatea Naţională pentru Cercetare (prin institutele de cercetare dezvoltare din coordonare) şi universităţi are rol în implementarea acţiunilor legate de monitorizare, cercetare-dezvoltare, inovare, educaţie şi formare profesională prevăzute în Planul de Acţiune al Strategiei.
Ministerul Culturii (MC) este autoritatea publică centrală responsabilă pentru protejarea patrimoniului cultural şi a celui imaterial prin promovarea unui cadru legislativ specific în vederea promovării eficiente şi proactive a patrimoniului naţional, precum şi prin programe şi măsuri specifice privind evaluarea, restaurarea şi conservarea, respectiv punerea lor în valoare şi reinserţia în viaţa comunităţii prin dezvoltarea de proiecte integrate şi reţele de cooperare.
Ministerul Energiei (ME) este autoritatea publică centrală responsabilă pentru problemele legate de energie.
Acesta are rolul de a aplica strategia şi Programul de guvernare în domeniul energetic şi al resurselor energetice, în domeniile producţiei, transportului, distribuţiei şi furnizării energiei electrice şi termice, inclusiv a energiei din surse regenerabile/verzi, hidrogen sau alte surse alternative/neconvenţionale de energie, în domeniul exploatării, procesării, transportului,distribuţiei şi valorificării resurselor minerale energetice/hidrocarburi, on-shore sau offshore şi al pactului ecologic "Green Deal", în concordanţă cu cerinţele economiei de piaţă şi pentru stimularea iniţiativei operatorilor economici.
Ministerul Sănătăţii (MS) este autoritatea publică centrală responsabilă pentru promovarea sănătăţii, prevenirea îmbolnăvirilor, protejarea populaţiei împotriva riscurilor din mediu şi îmbunătăţirea calităţii vieţii. În implementarea managementului integrat al zonei costiere, MS este responsabil cu monitorizarea şi evaluarea calităţii apelor de îmbăiere.
Ministerul Apărării Naţionale (MApN) este organul de specialitate al administraţiei publice centrale, în subordinea Guvernului, prin care este condusă activitatea în domeniul apărării naţionale, potrivit prevederilor legii şi strategiei de securitate naţională, pentru garantarea suveranităţii, independenţei şi unităţii statului, integrităţii teritoriale a ţării şi democraţiei constituţionale. În managementul integrat al zonei costiere, MApN, prin Direcţia Hidrografică Maritimă (DHM) asigură informaţiile geospaţiale, geografice, hidrografice şi hidrometeorologice din zona maritimă a zonei costiere.
Ministerul Afacerilor Interne (MAI), prin Departamentul pentru Situaţii de Urgenţa, şi instituţiile subordonate, este responsabil pentru coordonarea, prevenirea şi managementul situaţiilor de urgenţă.
Autorităţi publice locale şi judeţene (Consiliile Judeţene Constanţa şi Tulcea) contribuie în mod activ la realizarea obiectivelor, programelor şi măsurilor din cadrul Strategiei Naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere. Autorităţile publice locale sunt responsabile pentru pregătirea şi respectarea planurilor de amenajare teritorială şi dezvoltare urbană, precum şi a autorizaţiei de construcţie în cooperare cu alte instituţii publice relevante din diferite domenii de interes public. Autorităţile locale reprezintă factorii interesaţi cei mai implicaţi în procesul de dezvoltare locală a acestei zone.
Organizaţii non-guvernamentale sunt responsabile pentru includerea în managementul integrat al zonei costiere a problemelor referitoare la protecţia zonelor naturale, biodiversităţii, patrimoniului cultural, peisajului şi a comunităţilor locale.
Toate aceste instituţii implicate în implementarea strategiei sunt reprezentate în Comitetul Naţional al Zonei Costiere.
Pe lângă instituţiile prezentate mai sus mai sunt implicate în implementarea Strategiei Naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere şi următoarele:
Administraţia Naţională de Meteorologie (ANM) organism de drept public, responsabil cu monitorizarea evenimentelor extreme în România şi cu cercetarea meteorologică (inclusiv a schimbărilor climatice).
Autoritatea Naţională de Reglementare în Domeniul Minier, Petrolier şi al Stocării Geologice a Dioxidului de Carbon (ANRMPSG) este autoritatea competentă abilitată să aplice dispoziţiile Legii minelor nr. 85/2003, cu modificările şi completările ulterioare.
Garda Naţională de Mediu (GNM) este o agenţie guvernamentală aflată în subordinea MMAP. GNM controlează activităţile cu impact asupra mediului înconjurător, şi aplică sancţiuni contravenţionale prevăzute de legislaţia în domeniul protecţiei mediului.
Organizaţiile de Management al Destinaţiilor pot avea un rol deosebit de important în elaborarea şi punerea în aplicare a strategiilor de dezvoltare şi promovare a destinaţiilor turistice la nivel local, judeţean şi regional.
1.11. Implicaţiile bugetare şi sursele de finanţare
Având în vedere perioada lungă acoperită de Strategia Naţională privind gospodărirea integrată a zonei costiere, respectiv până în 2040, sunt dificil de identificat sursele de finanţare a acţiunilor propuse pentru implementarea ei.
La finalul perioadei de programare 2021-2027 se va realiza o revizuire a acestei Strategii naţionale pentru a se asigura corelarea cu priorităţile şi sursele de finanţare viitoare.
În procesul de revizuire a Strategiei Naţionale se va ţine cont, în primul rând, de acţiunile şi proiectele propuse a se implementa în actuala perioadă de programare, având în vedere următoarele aspecte:- acţiunile şi proiectele care au fost propuse şi nu au fost realizate în actuala perioadă de programare vor fi prioritare pentru următoarea perioadă dacă, în urma evaluării strategiei la finalul perioadei, realizate în vederea revizuirii, se constată că nevoile adresate de acestea mai sunt de actualitate şi obiectivele şi priorităţile la nivelul zonei costiere nu se

modifică;- proiectele începute odată cu implementarea strategiei şi nefinalizate vor fi avute în vedere cu prioritate în perioada următoare de programare în vederea finalizării lor;- continuarea unor acţiuni / proiecte, care au fost începute în această perioadă de programare şi se implementează în anumite unităţi administrativ-teritoriale, iar în perioada următoare în restul unităţilor administrativ-teritoriale (intervenţiile în reţea - care sunt menite să rezolve o anumită problemă la nivelul întregii zone - ex. infrastructuri de mediu / de utilităţi, etc.);- identificarea unor proiecte corelate cu/complementare celor realizate până la 31.12.2029.
În cadrul acestei secţiuni sunt oferite informaţii cu privire la sursele de finanţare pe termen scurt şi mediu care ar putea fi utilizate pentru a susţine implementarea acţiunilor prioritare ale strategiei.

Finanţarea naţională
Schemele naţionale de finanţare sunt proiectate şi aprobate la nivel naţional în strânsă corelare cu strategiile naţionale şi sunt finanţate exclusiv din fonduri naţionale. Scopul acestor programe este implementarea diverselor politici şi priorităţi naţionale. Implementarea şi gestionarea proiectelor are loc exclusiv în România, sub responsabilitatea ministerelor/agenţiilor desemnate în acest scop.
Finanţarea necesară îndeplinirii obiectivelor /acţiunilor şi măsurilor prevăzute în Strategia Naţională privind gospodărirea integrată a zonei costiere se realizează în limita bugetelor anuale aprobate ale autorităţilor /instituţiilor publice implicate, în condiţiile legii, precum şi din alte surse legal constituite. Implementarea acţiunilor/măsurilor cuprinse în Strategia Naţională se va realiza cu încadrarea în bugetele ordonatorilor principali de credite implicaţi.
În situaţia în care implementarea măsurilor aferente Strategiei Naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere conduce la un impact financiar asupra bugetului de stat este necesară respectarea prevederilor art. 16 din Legea privind finanţele publice nr. 500/2002, cu modificările şi completările ulterioare şi ale art. 15 din Legea responsabilităţii fiscal-bugetare nr. 69/2010 republicată.
Programele relevante ce pot susţine financiar implementarea strategiei naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere sunt:- Program vizând educaţia şi conştientizarea publicului privind protecţia mediului este un program finanţat de către AFM, având ca principal obiectiv educaţia şi conştientizarea publicului privind protecţia mediului. O parte dintre acţiunile propuse în direcţiile de acţiune A. Conservarea şi valorificarea durabilă a patrimoniului natural şi cultural, B. Prevenirea şi limitarea/stoparea poluării şi D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere sunt eligibile pentru a fi finanţate prin acest program.- Programul Naţional de Cadastru şi Carte Funciară are un buget total de 4.050.885.000 lei - venituri proprii ANCPI, la care se adugă 1.439.393.000 lei - finanţare nerambursabilă prin proiectul major "Creşterea gradului de acoperire şi incluziune a sistemului de înregistrare a proprietăţilor în zonele rurale din România", finanţat din axa prioritară 11 din Programul Operaţional Regional 2014-2020. Instituţiile finanţatoare sunt ANCPI (coordonatoarea programului), MDLPA şi CE, iar obiectivul principal al programului este înregistrarea gratuită a tuturor proprietăţilor din România în sistemul integrat de cadastru şi carte funciară, realizarea planului cadastral şi deschiderea cărţilor funciare la nivelul tuturor unităţilor administrative teritoriale.
Prin acest program pot fi finanţate unele acţiuni incluse în direcţiile de acţiune A.
Conservarea şi valorificarea durabilă a patrimoniului natural şi cultural şi E. Optimizarea cadrului instituţional şi procedural al planificării spaţiale în zona costieră.- Planul Naţional de Cercetare Dezvoltare şi Inovare 2022-2027 (PNCDIIV), aprobat în data de 29.09.2022. Planul Naţional de Cercetare, Dezvoltare şi Inovare 2022-2027 (PNCDI IV) este elaborat şi administrat de către Ministerul Cercetării, Inovării şi Digitalizării (MCID), principalul instrument de implementare a Strategiei Naţională de Cercetare, Inovare şi Specializare Inteligentă 2022-2027 (SNCISI). PNCDI IV, cu un buget total de 60 miliarde lei, urmăreşte crearea premiselor pentru asigurarea cadrului pentru investiţii în CDI, încurajarea parteneriatelor între actorii publici şi cei privaţi în vederea transferării rezultatelor cercetării către piaţă, stimularea performanţei instituţionale şi colaborările internaţionale. PNCDI IV este structurat pe 10 programe de cercetare-dezvoltare-inovare şi mai multe subprograme. În vederea atingerii obiectivelor programelor şi subprogramelor se pot lansa competiţii de proiecte, de tip "de jos în sus" (bottom-up) sau "de sus în jos" (top-down). Prin acest plan, respectiv Programul 6 Provocări, Programul 7 Parteneriate pentru Inovare şi Programul 9 Cercetare în domenii de interes strategic, pot fi finanţate acţiuni în care componenta de cercetare-dezvoltare-inovare deţine o pondere importantă.- Programul Naţional de Restaurare a Monumentelor are ca sursă de finanţare sumele alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Culturii. Acţiunile ce pot fi finanţate prin acest program sunt A.l Alcătuirea cadastrului monumentelor şi siturilor arheologice, A.2 Iniţierea şi implementarea programelor de dezvoltare de proiecte pentru protecţia, conservarea şi restaurarea patrimoniului cultural existent de interes naţional (monumente istorice, situri, imobile sau amenajări cu valoare arhitectural urbanistică, precum şi peisajele din zona costieră) şi A.3 Alcătuirea cadastrului monumentelor şi siturilor arheologice.- Programul Naţional de Investiţii "Anghel Saligny" are ca obiectiv modernizarea comunităţilor locale prin realizarea de investiţii în infrastructura locală, drumuri judeţene şi locale, infrastructura de apă şi canalizare, staţii de epurare a apei, extinderea reţelei de distribuţie a gazelor naturale. Programul se desfăşoară în perioada 2021-2028 având o valoare de 50 de miliarde de lei. În judeţele Constanţa şi Tulcea se finanţează cu precădere construirea, extinderea şi modernizarea infrastructurii de utilităţi de apă, canal şi drumuri (https://www. mdlpa. ro/pases/anshelsalisny). Astfel, prin acest program pot fi finanţate acţiuni din cadrul direcţiei de acţiune B. Prevenirea şi limitarea/stoparea poluării.

Finanţarea UE
Finanţarea UE constituie o altă sursă importantă de sprijin pentru implementarea Strategiei naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere. Fondurile europene pot fi accesate fie prin intermediul diferitelor scheme şi programe naţionale aflate în gestiune partajată cu Comisia Europeană, fie prin aplicarea directă la apelurile lansate de CE. În ceea ce priveşte finanţarea din fonduri europene alocate prin Programe operaţionale 2021-2027 şi celelalte programe finanţate prin fonduri de la Uniunea Europeană instituţiile cu rol de autoritate de management/autoritate naţională/entitate responsabilă cu derularea acestor programe se vor pronunţa asupra eligibilităţii cheltuielilor aferente obiectivelor/acţiunilor/măsurilor prevăzute în prezenta Strategie.
În cadrul programelor implementate în gestiune partajată, România a pregătit, pentru cadrul financiar 2021-2027, 16 programe, din care 8 naţionale şi 8 regionale, care au fost aprobate de Comisia Europeană. Dintre programele care pot contribui la implementarea strategiei naţionale privind managementul integrat al zonei costiere, cele mai relevante sunt:- Programul Regional Sud-Est are ca obiectiv general creşterea competitivităţii economice şi îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale comunităţilor locale şi regionale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condiţiilor infrastructurale şi a serviciilor, care să asigure o dezvoltare sustenabilă a regiunii, capabilă să gestioneze în mod eficient resursele, să valorifice potenţialul ei de inovare şi de asimilare a progresului tehnologic. Prin accesarea fondurilor acestui program pot fi finanţate o serie de acţiuni propuse în prezenta strategie referitoare la i) dezvoltarea şi sporirea capacităţilor de cercetare şi inovare şi adoptarea tehnologiilor avansate (Prioritatea 1 a programului), ii) intensificarea acţiunilor de protecţie şi conservare a naturii, a biodiversităţii şi a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum şi reducerea tuturor formelor de poluare (Prioritatea 2 a programului), iii) promovarea adaptării la schimbările climatice şi prevenirea riscurilor de dezastre şi reziliență, pe baza unor abordări ecosistemice (Prioritatea 2) şi iv) promovarea dezvoltării integrate şi incluzive în domeniul social, economic şi al mediului, precum şi a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil şi a securităţii în zone urbane (Prioritatea 6 a programului);- Programul Dezvoltare Durabilă are ca obiective generale şi priorităţi: dezvoltarea infrastructurii de apă şi apă uzată şi tranziţia la o economie circulară; protecţia mediului prin conservarea biodiversităţii, asigurarea calităţii aerului şi remedierea siturilor contaminate; promovarea adaptării la schimbările climatice şi managementul riscurilor; promovarea eficienţei energetice, a sistemelor şi reţelelor inteligente de energie şi reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, contribuind astfel la transformarea economiei UE într-o economie modernă, competitivă şi eficientă, disociată de utilizarea resurselor, conform obiectivelor Pactului Verde European (PVE) şi Planului de acţiune UE privind reducerea la zero a poluării, ca parte integrantă a PVE. Prin acest program pot fi finanţate acţiuni incluse în direcţiile de acţiune A. Conservarea şi valorificarea durabilă a patrimoniului natural şi cultural şi B. Prevenirea şi limitarea/stoparea poluării din prezenta strategie.- Programul Educaţie şi Ocupare (PEO) are ca obiective generale: i) optimizarea sistemelor de educaţie şi formare pentru a răspunde cerinţelor pieţei muncii, concomitent cu promovarea accesului egal la educaţie şi stimularea învăţării pe tot parcursul vieţii şi ii) consolidarea funcţionării eficiente a pieţei muncii şi facilitarea accesului şi a participării incluzive şi egale la ocupare de calitate şi durabilă pentru resursa de forţă de muncă. Acţiunile propuse în prezenta strategie ce pot fi finanţate prin acest program vor respecta condiţiile ghidurilor de finanţare PEO (specifice) în domeniul antreprenorialului şi formării, inclusiv categoriile de beneficiari eligibili şi sunt cele referitoare la consolidarea capacităţii antreprenoriale (direcţia de acţiune D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere).- Programul Asistenţă Tehnică (PAT) 2021-2027 are drept scop asigurarea sprijinului pentru un proces de implementare eficientă şi eficace a fondurilor în România. Strategia PAT are în vedere recomandările specifice de ţară (RST) 2019 privind îmbunătăţirea calităţii şi predictibilităţii procesului decizional, simplificarea procedurilor administrative, achiziţiile publice, precum şi cele prevăzute în RST 2020 cu privire la îmbunătăţirea eficacităţii şi calităţii administraţiei publice. În vederea atingerii unei economii neutre din punct de vedere climatic cel târziu până în 2050, PAT are în vedere susţinerea intervenţiilor pentru creşterea conştientizării şi a capacităţii administrative a structurilor implicate în gestionarea programelor asistate, în vederea abordării aspectelor legate de schimbările climatice în ciclul de viaţă al proiectelor finanţate. Printre obiectivele strategice ale Programului se numără: întărirea capacităţii administrative 2021-2027 şi finanţarea a 4 ITI (Investiţii teritoriale integrate), printre care ITI Delta Dunării. Astfel, finanţarea oferită prin PAT poate contribui la realizarea unor acţiuni incluse în direcţia de acţiune Optimizarea cadrului instituţional şi procedural al planificării spaţiale în zona costieră.- Programul Creştere Inteligentă, Digitalizare şi Instrumente Financiare are ca obiectiv general dezvoltarea unui ecosistem Cercetare-Dezvoltare-Inovare durabil, predictibil şi stabil care să conducă la creşterea/menţinerea locurilor de muncă pentru cercetare, crearea unui mediu motivant/atractiv pentru tinerii cercetători, creşterea abilităţilor acestora pentru transferul de cunoştinţe dobândite către piaţă şi, totodată, transferul tehnologic, precum şi sprijinirea IMM-urilor în vederea introducerii inovării de produs/proces/serviciu în activitatea proprie, precum şi formarea personalului din cadrul acestora şi din organizaţiile de cercetare în domeniile specializare inteligentă, antreprenoriat şi tranziţie industrial. Prin acest program pot fi finanţate acţiunile propuse în prezenta strategie vizând componenta de cercetare, inovare şi digitalizare (Priorităţile 2 şi 3 ale Programului).- Programul pentru Acvacultură şi Pescuit are ca obiectiv principal acoperirea disfuncţionalităţilor pieţei pescăreşti, nevoilor de investiţii pentru dezvoltarea acesteia care pot fi sprijinite prin Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit şi acvacultură (FEAMPA) şi complementaritatea programului cu alte forme de sprijin. Prin acest program pot fi finanţate acţiunile din cadrul direcţiei de acţiune D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere, referitoare la sectorul pescuitului şi acvaculturii.
Programele gestionate direct de către Comisia Europeană, programe transnaţionale, au ca scop punerea în aplicare a politicilor UE. Cele mai relevante dintre aceste programe pentru implementarea Strategiei naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere sunt:- Programul Horizon Europe are ca scop consolidarea bazei ştiinţifice şi tehnologice a UE, inclusiv prin dezvoltarea de soluţii pentru abordarea unor priorităţi în materie de politici precum tranziţia verde şi cea digitală. Programul contribuie, de asemenea, la realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă şi stimulează competitivitatea şi creşterea economică. Bugetul total al programului este de 95,5 mld. euro, din care 5,4 mld. euro provin din instrumentul Next Generation EU şi de completează finanţarea naţională şi regională a cercetării şi inovării în baza a trei priorităţi:
- Excelenţă în ştiinţă - sprijină proiecte de cercetare de frontieră concepute şi conduse de cercetători prin Consiliul European pentru Cercetare;
- Provocări Globale şi Competitivitate Industrială Europeană - sprijină cercetarea provocărilor societale, consolidează capacităţile tehnologice şi industriale şi stabileşte misiuni la nivelul UE cu obiective ambiţioase care abordează unele dintre cele mai mari probleme ale noastre: sănătate, schimbări climatice, energie curată, mobilitate, securitate, digital, materiale, etc.;
- Europa Inovatoare - urmăreşte să facă din Europa un lider în ceea ce priveşte inovarea care creează piaţă şi creşterea IMM-urilor prin

intermediul Consiliului European pentru Inovare, contribuind astfel la dezvoltarea peisajului european general al inovației.
În cadrul programului, misiunea Adaptarea la Schimbările climatice, alături de misiunea Refacerea oceanului și a apelor noastre până în anul 2030 oferă cele mai multe oportunități de finanțare. Pentru cea din urmă misiune menționată, proiectele propuse vor trebui să contribuie la atingerea obiectivelor misiunii, respectiv i) Protejarea și refacerea ecosistemelor marine și dulcicole, în concordanță cu Strategia privind Biodiversitatea a UE (EU Biodiversity Strategy 2030); ii) Prevenirea și stoparea poluării oceanelor, mărilor și apelor interioare; și iii) Economia albastră - carbon neutră, circulară. Astfel prin această misiune pot fi finanțate acțiuni pe termen scurt și mediu referitoare la conservarea patrimoniului natural și cultural, prevenirea și limitarea/stoparea poluării și dezvoltarea sustenabilă a zonei costiere.- Programul LIFE este singurul program la nivel UE dedicat exclusiv mediului și schimbărilor climatice, iar etapa ce se desfășoară în intervalul 2021 - 2027 este cea mai ambițioasă de până acum. Programul face parte din Pactul Verde propus de Comisia Europeană. Proiectele care sunt cofinanțate prin EU LIFE sunt prioritare dacă încorporează soluții care se bazează pe natură și urmăresc să utilizeze și să îmbunătățească mediul natural. Proiectele sunt, de asemenea, prioritizate dacă instrumentele pe care le folosesc susțin și contribuie la politici, reducerea riscurilor, recuperarea după dezastre și reziliența pe termen lung. De aceea, fondurile UE LIFE pot fi utilizate pentru a sprijini diferite tipuri de acțiuni pentru conservarea biodiversității și de management al riscului la secetă și inundații, inclusiv activități de prevenire și activități care protejează și atenuează efectele secetei și inundațiilor.- Programul Piață Unică are ca obiectiv principal îmbunătățirea funcționării pieței interne și, mai ales, să protejeze și să capaciteze cetățenii, consumatorii și mediul de afaceri prin asigurarea respectării dreptului Uniunii, prin facilitarea accesului la piețe, prin stabilirea de standarde și prin promovarea sănătății umane, a animalelor și a plantelor, precum și a bunăstării animalelor, cu respectarea totodată a principiilor dezvoltării durabile. Prin acest program pot fi finanțate acțiuni incluse în direcția de acțiune D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere a prezentei strategii.- Programul InvestEU integrează instrumentele financiare din cadrul tuturor programelor gestionate la nivel central în UE și sprijină prin complementaritate obiectivele noilor programe. În plus, fiecare dintre celelalte programe UE stabilite pentru perioada 2021-2027 prevăd posibilitatea utilizării programului InvestEU în implementare. Anexa II a Regulamentului (UE) 2021/532 de instituire a programului InvestEU prezintă domeniile eligibile pentru operațiuni de finanțare și investiții. Acestea includ în mod specific mediul și resursele și în special: i) resursele de apă, inclusiv aprovizionarea și canalizarea, precum și infrastructura de coastă și alte infrastructuri ecologice cu privire la apă; ii) îmbunătățirea și restaurarea ecosistemelor și a serviciilor acestora; iii) dezvoltare durabilă urbană, rurală și de coastă; și iv) acțiuni privind schimbările climatice, inclusiv reducerea riscului de dezastru natural.- Programul pentru Promovarea Produselor Agricole (AGRIP) are ca unul dintre obiectivele principale creșterea gradului de conștientizare cu privire la calitățile produselor agricole ale UE și standardele înalte impuse metodelor de producție în Uniune. Astfel, prin acest program poate fi finanțată una dintre acțiunile propuse în cadrul direcției de acțiune D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere, respectiv acțiunea D.8 Implementarea de programe de conștientizare și susținere a producătorilor agricoli privind beneficiile aplicării în practică a noilor politici agricole.
Planul Național de Redresare și Reziliență este instrumentul principal al inițiativei NextGenerationEU 650 de miliarde EUR (în prețuri curente) pentru a sprijini investițiile și reformele în întreaga UE. Partea a II a acestui program cuprinde 16 componente, dintre care relevante pentru implementarea strategiei sunt:- Componenta 1 - Managementul apei, are ca obiectiv asigurarea sustenabilă a apei pentru un viitor sigur al populației, mediului și economiei. Prin această componentă pot fi finanțate acțiuni aparținând direcției de acțiune B. Prevenirea și limitarea/stoparea poluării (acțiuni referitoare la îmbunătățirea sistemului de colectare și epurare a apelor uzate);- Componenta 2 - Păduri și protecția biodiversității, are ca scop principal armonizarea practicilor de management forestier cu cele privind conservarea biodiversității și protejarea mediului în contextul generat de Pactul Verde European și asigurarea tranziției către o Europă neutră din punct de vedere climatic prin crearea de noi suprafețe acoperite cu păduri și refacerea habitatelor degradate. Prin această componentă pot fi finanțate acțiuni aparținând direcției de acțiune A. Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural;- Componenta 3 - Managementul deșeurilor are ca obiectiv accelerarea procesului de extindere și modernizare a sistemelor de gestionare a deșeurilor în România cu accent pe colectarea separată, măsuri de prevenție, reducere, reutilizare și valorificare în vederea conformării cu directivele aplicabile și tranziției la economia circulară. Prin această componentă pot fi finanțate acțiuni aparținând direcției de acțiune B. Prevenirea și limitarea/stoparea poluării;- Componenta 4 - Transport sustenabil are ca obiectiv creșterea sustenabilității sectorului transporturilor din România prin sprijinirea tranziției verzi și digitale a sectorului, respectiv de a dezvolta o infrastructură de transport durabilă și ecologică, cu standarde de siguranță adecvate, care să contribuie la finalizarea rețelelor transeuropene de transport (TEN-T) și la descongestionarea nodurilor urbane, stimulând în același timp tranziția către un transport sustenabil la nivel național, Sunt vizate acțiuni orientate către dezvoltarea de măsuri "environmental friendly" pe noile sectoare de transport de mare viteză, asigurarea elementelor de protecție a mediului, precum și a sistemelor inteligente de transport (ITS) și a măsurilor de siguranță rutieră. Prin această componentă pot fi finanțate acțiuni aparținând direcției de acțiune D. Dezvoltarea economic sustenabilă a zonei costiere;- Componenta 6 - Energie are ca obiectiv abordarea principalelor provocări ale sectorului energetic din România în ceea ce privește decarbonizarea și poluarea aerului, respectiv asigurarea tranziției verzi și a digitalizării sectorului energetic prin promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile, a eficienței energetice și a tehnologiilor viitorului. Prin această componentă pot fi finanțate acțiuni aparținând direcției de acțiune D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere;- Componenta 10 - Fondul Local are doua obiective, respectiv:- O1. Asigurarea cadrului necesar pentru dezvoltarea durabilă a localităților din România prin investiții în infrastructura locală care vor susține reziliența și tranziția verde a zonelor urbane și rurale, precum și reducerea disparităților teritoriale la nivel regional, intra-regional și intra-județean.- O2. Asigurarea cadrului pentru reformarea și digitalizarea instrumentelor de planificare teritorială și urbană la nivelul autorităților publice locale.- Prin această componentă pot fi finanțate acțiuni aparținând direcției de acțiune D - Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere și E. Optimizarea cadrului instituțional și procedural al planificării spațiale în zona costieră;- Componenta 11 - Turism și Cultură are ca obiectiv creșterea coeziunii sociale, economice și teritoriale și crearea de noi locuri de muncă în special în mediul rural, respectiv;- (1) promovarea transformării socio-economice durabile în zonele rurale și defavorizate prin dezvoltarea unei rețele de Organizații Regionale de Management al Destinațiilor și sprijinirea investițiilor locale în turism; (2) sprijinirea mobilității durabile prin crearea unei rețele naționale Velo, inclusiv rute Eurovelo și (3) reducerea decalajului de acces la cultură între zonele rurale și cele urbane mari. Prin această componentă pot fi finanțate acțiuni aparținând direcției de acțiune A. Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural și D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere.
Acțiunile respectiv măsurile/activitățile cuprinse în cadrul Strategiei Naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere și al Planului de Management integrat al zonei costiere care au ca sursă de finanțare programele aferente Policii de Coeziune (de ex. PDD, PR SE, PEO) vor fi finanțate din fonduri externe nerambursabile în limita sumelor alocate și cu respectarea prevederilor și regulilor de eligibilitate stabilite la nivelul fiecărui program.
Programe de Cooperare teritorială- Programul de cooperare ESPON 2030, Rețeaua europeană de observare a dezvoltării și coeziunii teritoriale, a fost aprobat de către Comisia Europeană la începutul lunii iulie 2022. ESPON este un program finanțat din fonduri europene care oferă expertiză de calitate autorităților publice responsabile cu elaborarea politicilor teritoriale, deci poate fi o sursă de finanțare pentru direcția de acțiune Optimizarea cadrului instituțional și procedural al planificării spațiale în zona costieră.- Program Interreg Interact IV2021-2027 este un program pentru întreaga UE și țările asociate. Având printre obiective i) Întărirea capacității de a lucra în programe și context de cooperare și ii) Consolidarea capacității de a integra și comunica rezultatele programelor și proiectelor și de a crește vizibilitatea, prin acest program poate fi finanțată acțiunea E.l Crearea unui cadru coerent, integrat și sinergic de planificare spațială specific pentru teritoriul transfrontalier și regional.- Programul INTERREG EUROPE 2021-2027 sprijină o bună guvernare a cooperării prin: Îmbunătățirea implementării politicilor de dezvoltare regionale și a Investițiilor pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică, promovarea schimbului de experiență, abordărilor inovatoare și consolidarea capacităților în legătură cu identificarea, diseminarea și transferul de bune practici în rândul actorilor din politica regională. Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) alături de fonduri specifice norvegiene și elveține finanțează instituții publice și organisme de drept public (85%) și organisme private non-profit (75%). Programul are 6 priorități majore, cu arii specifice de finanțare: SMART (capacitatea de inovare și cercetare, digitalizare, creșterea competitivității IMM-urilor, S3 - industrie și antreprenoriat, conectivitate digitală), GREEN (VERDE) (eficiență energetică, energie regenerabilă, sisteme energetice inteligente, schimbări climatice, managementul apei, economia circulară, natură și biodiversitate, mobilitate urbană carbon neutră), CONECTIVITATE (TEN-T sustenabil, mobilitate sustenabilă), SOCIAL (forța de muncă, educație, incluziune socială, sănătate, cultură și turism sustenabile), CETĂȚENI (dezvoltare urbană și non-urbană integrate), GUVERNANȚĂ (politici de guvernare). Adresându- se unui spectru larg de tematici și problematici, programul poate fi accesat atât de autorități, cât și de mediul privat (SME-uri), public, ONG-uri pentru sprijinirea implementării majorității acțiunilor prezentei strategii.- Programul Interreg URBACT IV 2021 - 2027 are ca obiectiv o mai bună guvernanță a cooperării referitor la planurile de investiții Inovatoare Urbane (UIA), vizibilitatea lor și implementarea în politicile urbane locale, regionale, naționale și europene (în cadrul Inițiativei Urbane Europene și Agendei Urbane pentru UE). Poate fi accesat de către autorități în vederea implementării acțiunilor strategiei incluse în direcția de acțiune Consolidarea sistemului de management integrat al zonei costiere.- Programul (Interreg VI-B) NEXT bazinul Mării Negre își propune să rămână o platformă în care legăturile dintre țările participante sunt consolidate și sunt create altele noi și unde actorii regionali se reunesc și contribuie la o gestionare durabilă a resurselor în beneficiul cetățenilor locali. Programul are ca obiective generale: i) Dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare; ii) Promovarea adaptării la schimbările climatice și a prevenirii riscurilor de dezastre; iii) Îmbunătățirea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi. Prin accesarea acestui program pot fi finanțate acțiuni incluse în direcțiile de acțiune C. Prevenirea, controlul și remedierea impacturilor generate de pericolele naturale și antropice și A. Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural.
Politica Agricolă Comună 2023-2027 (PAC 2023-2027) este un instrument de bază pentru atingerea obiectivelor ambițioase ale Strategiei "De la fermă la consumator" și ale Strategiei privind biodiversitatea. PAC 2023-2027 este o politică modernizată, cu un accent puternic pe rezultate și performanță și se axează pe zece obiective specifice, legate de obiectivele comune ale UE în materie de sustenabilitate socială, de mediu și economică în agricultură și în zonele rurale. Punerea în aplicare a PAC se realizează prin Planul strategic național care are ca obiectiv general dezvoltarea unui sector agricol rezilient și durabil prin creșterea viabilității economice a fermelor, reducerea disparităților în materie de venituri între ferme și creșterea orientării spre piață și a competitivității sectorului agricol. Totodată, acest plan îi va sprijini pe fermierii care contribuie la protecția mediului și la asigurarea unei dezvoltări socio-economice coerente a zonelor rurale. Prin accesarea fondurilor PAC pot fi finanțate acțiuni incluse în direcțiile de acțiune C. Prevenirea, controlul și remedierea impacturilor generate de pericolele naturale și antropice și D. Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere.
Totuși, aceste numeroase oportunități de finanțare a acțiunilor propuse în prezenta strategie sunt disponibile pe termen scurt și mediu (până în 2030). Asigurarea finanțării pe termen lung rămâne, astfel, o mare provocare pentru CNZC, în special în contextul în care sunt în curs de implementare numeroasele de strategii naționale sub responsabilitatea a diferite ministere sau a diferite departamente din cadrul aceluiași minister, astfel cum este cazul MMAP, fără a exista un mecanism central de coordonare. O sursă importantă de finanțare a acțiunilor pe termen lung, în lipsa informațiilor exacte referitoare la viitoarele programe de finanțare naționale și europene, rămâne bugetul consolidat de stat. De altfel și unele acțiuni pe termen scurt, referitoare la îmbunătățirea cadrului instituțional vor fi susținute financiar din bugetul MMAP.
1.12. Implicațiile asupra cadrului juridic
Pentru implementarea cu succes a Strategiei Naționale privind gospodărirea integrată a zonei costiere și a Planului de Management Integrat al zonei costiere asociat, sunt necesare modificări legislative, care să asigure eficiența aplicării acestora. Aceste modificări legislative se referă la:- organizarea și funcționarea Comitetului Național al Zonei Costiere, în concordanță cu acțiunea prioritară propusă FI Reorganizarea Comitetului

Naţional al Zonei Costiere;- organizarea şi funcţionarea autorităţii publice centrale, respectiv Ministerul Mediului, Apelor şi Pădurilor, prin includerea în organigrama MMAP a Secretariatului Tehnic-Administrativ al zonei costiere (STA-ZC), cu atribuţii bine definite (activităţi de secretariat şi logistice, administrarea Observatorului Zonei Costiere, implementarea Planului de Comunicare al strategiei şi monitorizarea stadiului implementării strategiei şi raportare;- organizarea şi funcţionarea celorlalte autorităţi publice implicate în managementul integrat al zonei costiere. Având în vedere numărul mare de instituţii cu responsabilităţi în managementul zonei costiere, se va avea în vedere armonizarea acestora cu prevederile Strategiei Naţionale privind gospodărirea integrată a zonei costiere şi în concordanţă cu planul de implementare aferent (v. anexa care conţine planul de acţiune - defalcat pe măsuri / acţiuni, instituţii responsabile, perioade de implementare şi indicatori de monitorizare)- delimitarea zonei costiere în cadrul acestei strategii impune revizuirea corespunzătoare a modului de delimitare a zonei costiere din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 202/2002, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare;- delimitarea în cadrul zonei costiere a spaţiilor critice presupune revizuirea actelor normative subsecvente Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 202/2002, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 280/2003, cu modificările şi completările ulterioare, şi anume Legea nr. 597/2001 cu modificările şi completările ulterioare, Hotărârea Guvernului nr. 546/2004 şi Hotărârea Guvernului nr. 749/2004 privind stabilirea responsabilităţilor, criteriilor şi modului de delimitare a fâşiei de teren aflate în imediata apropiere a zonei costiere, în scopul conservării condiţiilor ambientale şi valorii patrimoniale şi peisagistice din zonele situate în apropierea ţărmului.

Anexele nr. 1-8 fac parte integrantă din Strategie.

Bibliografie

1. ABADL (2021) Planul naţional de management actualizat aferent porţiunii din bazinul hidrografic internaţional al fluviului Dunărea care este cuprinsă în teritoriul României Planul de management actualizat al fluviului Dunărea, Deltei Dunării, spaţiului hidrografic Dobrogea şi apelor costiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 392/2023.
2. ANEMONE Deliverable 2.2. (2021). Impact of the rivers on the Black Sea ecosystem", Lazăr L. [Ed.], Ed. CD PRESS, 167 pp.
3. ARBDD. (2022). Raportul privind starea mediului în Rezervaţia Biosferei Delta Dunării în anul 2021. pp. 97
4. Boicenco L. şi colab. (2018). Raportul naţional privind starea ecologică a ecosistemului marin Marea Neagră conform cerinţelor art. 17 ale Directivei Cadru Strategia pentru mediul marin (2008/56/EC), pp. 328.
5. Boicenco L., Abaza V., Anton E., Bişinicu E,. Buga L., Coatu V., Damir N,. Diaconeasa D., Dumitrache C., Filimon A., Galaţchi M., Golumbeanu M., Harcotă G., Lazăr L., Marin O., Mateescu R., Maximov V., Mihailov E., Nenciu M., Nicolaev S., Niţă V., Oros A., Pantea E., Radu G., Spinu A., Stoica E., Tabarcea C., Timofte F, Ţiganov G., Ţoţoiu A, Vlas O., Vlăsceanu E., Zaharia T. (2018). Studiu privind elaborarea raportului privind starea ecologică a ecosistemului marin Marea Neagră conform cerinţelor art. 17 ale Directivei Cadru Strategia pentru mediul marin (2008/56/EC), pp 331
6. BS-SAP. 2009. Strategic Action Plan for the Environmental Protection and Rehabilitation of the Black Sea. Adopted in Sofia, Bulgaria, 07 April 2009. (http://www.blacksea-commission.org/_bssap2009.asp)
7. Chiriac, M. (1960). Notă asupra depozitelor sarmaţiene din Dobrogea, Com. Acad. R.P.R., 7X, 613 - 623.
8. CN APM. (2015). Master Plan al Portului Constanţa. Contract nr. 4122, din 03.02.2014
9. Commission of the European Communities. 2001. European Governance, A White Paper COM (2001), 428 final
10. Consiliul Judeţean Constanţa. (2021). Strategia Judeţeană de dezvoltare durabilă a judeţului Constanţa 2021-2027. Proiect "Soluţii administrative moderne - dezvoltarea şi implementarea de proceduri şi mecanisme simplificate în sprijinul cetăţenilor în cadrul Consiliului Judeţean Tulcea" cod SIPOCA 686, cod MYSMIS 129688
11. Consiliul Judeţean Tulcea. (2021). Strategia Judeţeană de dezvoltare durabilă a judeţului Tulcea 2021 - 2027. Proiect "Soluţii administrative moderne - dezvoltarea şi implementarea de proceduri şi mecanisme simplificate în sprijinul cetăţenilor în cadrul Consiliului Judeţean Tulcea" cod SIPOCA 686, cod MYSMIS 129688
12. D'Andrimont, R., Verhegghen, A., Lemoine, G., Kempeneers, P., Meroni, M. and Van Der Velde, M., (2021). From parcel to continental scale - A first European crop type map based on Sentinel-1 and LUCAS Copernicus in-situ observations, REMOTE SENSING OF ENVIRONMENT, ISSN 0034-4257 (online), 112708 (266), 2021, p. 112708, JRC125369.
13. Drăgănescu, A. (1976). Constructional to Corpuscular Spongalgal, Algal and Coralgal Facies in the Upper Jurasic Carbanate Formation of Central Dobrogea (the Casimcea Formation), in: Carbonate Rocks and Evaporites Guidebook, Patrulius, D. şi colab.. Inst. Geolog., 13-42.
14. Direcţia judeţeană de Statistică, Constanţa, Capacitatea de cazare turistică şi utilizarea acesteia pe localităţi, 2021
15. European Commission. (1999). Towards a European Integrated Coastal Zone Management (ICZM) Strategy: General Principles and Policy Options. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 32 pp. ISBN 92-828-6463-4.
16. Făgăraş, M., Gomoiu, M.T., Jianu, L., Skolka, M., Anastasiu, P., Cogălniceanu, D., (2008). Strategia privind conservarea biodiversităţii costiere a Dobrogei, Edit. Ex Ponto, Constanţa, 91 pp., ISBN 978-973-644-841-6.
17. Gomoiu, M.-T., Skolka, M. (1998). Evaluation of marine and coastal biological diversity at the Romanian littoral - a workbook for the Black Sea ecological diversity, "Ovidius" University Annals of Natural Science, Biology-Ecology series, Vol. 2, Supl., 167 pp, ISSN 1453 - 1267.
18. INCDM. (2021). Raport privind starea mediului marin şi costier în anul 2020, ... pp.
19. INCDM. (2022). Raport privind starea mediului marin şi costier în anul 2021, 159 pp.
20. Inspectoratul pentru Situaţii de Urgenţă "DOBROGEA" al judeţului Constanţa. (2018). Planul de Analiză şi Acoperire a Riscurilor al judeţului Constanţa - ediţia 2018, 315 pp.
21. Institutul Naţional de Statistică (I.N.S.) (2023). Tempo online. http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo2&lang=ro&context=63
22. IOC-UNESCO. 2006. A Handbook for measuring the progress and outcomes of integrated coastal and ocean management. IOC Manuals and guides, 46; ICAM Dossier, 2, Paris, UNESCO http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001473/147313e.pdf
23. Iosipescu, R., Iosipescu, S. (2013). La protection du patrimoine culturel subaquatique en Roumanie. Quelques remarques preliminaires, în The Institute of Turcology and Central Asian Studies, Contemporary Researches in Turcology and eurasian Studies, In Honor of professor Tahsin Gemil the occasion of his 70th Birthday, Cluj, p. 903-918
24. Ketchum, B.H (Ed). (1972) The water's edge: critical problems of the coastal zone. The MIT Press, Cambridge, Massachusetts.
25. KMG Internaţional NV, Rompetrol Rafinare SA, Rompetrol Well Services SA, Rominserv SRL. (2021). Raport de Sustenabilitate. www.rompetrol.com/ro/sustenavilitate/
26. Ministerul Antreprenorialului şi Turismului-MAT, Lista localităţilor atestate ca staţiuni turistice de interes naţional şi local, actualizare 16.01.2023 https://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2023/01/Lista-staţiuni-ian-2023.pdf
27. Ministerul Dezvoltării Regionale şi Administraţiei Publice. (2014). Landscape Atlas, 104 pp.
28. MSFD Technical Subgroup on Marine Litter. (2013). A guidance document within the Common Implementation Strategy for the Marine Strategy Framework Directive. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013. doi:10.2788/99475
29. Murgoci, G. (1914). Cercetări geologice în Dobrogea nordică cu privire specială asupra Paleozoicului şi tectonicei. An. Inst. Geol. Rom., V, 2, Bucureşti.
30. Mutihac, V. 2007. Geologie României. editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 252 pp.
31. Panin N. (1989). Danube Delta. Genesis, evolution and sedimentology. Revue Roumaine Geologie, Geophysique, Geographie, Serie Geographie, 33, 25-36.
32. Panin, N. 1996. Danube Delta. Genesis, evolution, geological setting and sedimentology. Geo-Eco-Marina, 1, 7-23
33. Petran A., Apas M., Bodeanu N., Bologa A. S., Dumitrache C., Moldoveanu M., Radu G., Ţigănuş V. (1999). Status and evolution of the Romanian Black Sea coastal ecosystem. Environmental degradation of the Black Sea: Challenges and Remedies. Kluwer Academic Publishers, 175-195.
34. Planul de Management actualizat al fluviului Dunărea, Deltei Dunării, spaţiului hidrografic Dobrogea (2022-2027), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 392/2023, https://dobrogea-litoral.rowater.ro/?page_id=469
35. Skolka M., Făgăraş M., Paraschiv G. (2005). Biodiversitatea Dobrogei, Ovidius University Press, 396 pp, ISBN 973-614-232-9
36. Teacă, A., Begun, T., Gomoiu, M.-T. (2013). Assessment of soft bottom mussel community structure on the Romanian Black Sea continental shelf. Rapp. Comm. Int. Mer Medit., 40. 628.
37. Teacă, A., Begun, T., Mureşan, M. (2021). Annelid invaders in the Black Sea region: The distribution of Streblospio gynobranchiata and first occurrence of Laonome xeprovala. Global Ecology and Conservation 32, DOI:10.1016/j.gecco.2021.e01920
38. Tiron, L. (2010). Delta du Danube - Bras de St. George. Mobilite morphologique et dynamique hydro-sedimentaire depuis 150 ans. Geo-Eco-Marina. Special Publication no. 4, 280 pp.
39. Tomlinson, D.L., Wilson, J.G., Harris, C.R., Jeffrey, D.W. 1980. Problems in the assessment of heavy-metal levels in estuaries and the formation of a pollution index. Helgolander Meeresuntersuchungen, 33, 566-575.
40. Van Loon, W., Hanke, G., Fleet, D., Werner, S., Barry, J., Ştrand, J., Eriksson, J., Galgani, F., Grawe, D., Schulz, M., Vlachogianni, T., Press, M., Blidberg, E., Walvoort, D. (2020). A European Threshold Value and Assessment Method for Macro Litter on Coastlines. Luxembourg, Publications Office of the European Union, 25pp. (EUR 30347 EN; JRC121707) DOI:10.2760/54369).
41. Varenik, A., Konovalov, S., Stanichny, S. (2015). Quantifying importance and scaling effects of atmospheric deposition of inorganic fixed nitrogen for the eutrophic Black Sea, Biogeosciences, 12, 6479-6491, https://doi.org/10.5194/bg- 12-6479-2015
42. Vasiliu, D., Bucşe, A., Lupaşcu, N., Ispas, B.A., Gheablău, C., Stănescu I. (2020). Assessment of the metal pollution in surface sediments of coastal Tasaul Lake (România). Environmental Monitoring and Assessment, 192, 12.
43. Zaharia, T., Niţă, V., Nenciu, M.I. (2017). Background of Romanian Aquaculture (in Romanian). Bucharest, CD Press Publishing, ISBN 978-606-528-393-0, 273 pp.
44. xxx - Rapoarte din Programul Naţional pentru Colectarea Datelor din Sectorul Pescăresc al României, ANPA, 2020-2022.
45. xxx - Programul pentru Acvacultură şi Pescuit, Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale,
46. http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2021-12-27_Proiect%20PAP%20-%20dec%202021.pdf, 2021-2027
47. https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive-caracteristici-demografice/
48. http://www.statistici.insse.ro

Anexa nr. 1

la Strategie

Acţiuni

Acţiune
A.1 Alcătuirea cadastrului monumentelor și siturilor arheologice
A.2 Inițierea și implementarea programelor de dezvoltare de proiecte pentru protecția, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural existent de
A.3 Realizarea unui program național de cercetare, inventariere și punere în valoare a patrimoniului arheologic subacvatic din zona costieră
A.4 Inventarierea și evaluarea peisajului în zona costieră în vederea susținerii proceselor de elaborarea a activităților de planificare spațială a
A.5 Asigurarea conservării biodiversității în conformitate cu obligațiile prevăzute de legislația europeană
A.6 Dezvoltarea unor programe pentru restabilirea/refacerea și utilizarea sustenabilă a ecosistemelor costiere utilizând soluțiile bazate pe natură
A.7 Identificarea, catalogarea și monitorizarea serviciilor ecosistemice
A.8 Stabilirea instrumentelor pentru valorizarea monetară și non-monetară a serviciilor ecosistemice în concordanță cu obiectivele de protecție și c
A.9 Elaborarea instrumentelor de reglementare pentru direcționarea investițiilor către fondul destinat proiectelor de reconstrucție ecologică și ren
A.10 Managementul speciilor invazive prin programe de monitorizare a vectorilor și a posibilelor căi de pătrundere, precum și prin măsuri de preveni
B.1 Inițierea și implementarea programelor pentru îndepărtarea deșeurilor marine, din coloana de apă și de pe fundul mării
B.2 îmbunătățirea capacității de monitorizare a calității aerului, precum și a depunerilor atmosferice
B.3 Extinderea și modernizarea infrastructurii de canalizare și epurare în partea nordică a zonei costiere, aferentă Deltei Dunării
B.4 Dezvoltarea unui program pentru studierea principalelor surse, căi de transport și impactului contaminanților emergenți asupra faunei și omului,
B.5 Gestionarea siturilor contaminate și potențial contaminate din zona costieră

B.6 Dezvoltarea infrastructurii verzi în zona carierelor active de calcare şi şisturi verzi (zona Taşaul- Luminiţa)

B.7 Restaurarea ecologică a lacurilor urbane în scopul valorificării potenţialului lor natural şi turistic (lacurile Tăbăcărie, Costineşti, Belona,

B.8 Iniţierea şi implementarea de programe/proiecte pentru îmbunătăţirea infrastructurii de gestionare a deşeurilor

C.1 Realizarea şi aplicarea de soluţii moderne, simple şi cost-eficiente pentru monitorizarea efectelor pericolelor naturale

C.2 Realizarea unei evaluări detaliate a vulnerabilităţii zonei de coastă la furtuni extreme, identificarea şi analizarea riscurilor potenţiale şi s

D.1 Consolidarea infrastructurii antreprenoriale locale

D.2 Program naţional de stimulare a întreprinderilor care obţin eticheta ecologică pentru activitatea de cazare turistică

D.3 Program de stimulare a operatorilor de plaje şi de porturi de agrement care reuşesc să obţină distincţia Blue Flag

D.4 Iniţierea şi implementarea unui program de dezvoltare a turismului subacvatic

D.5 Identificarea măsurilor pentru reabilitarea stocurilor de peşti cu valoare comercială, încurajarea şi susţinerea implementării procedurilor/tehn

D.6 Realizarea programelor de dezvoltarea a acvaculturii costiere (marine, terestre) prietenoase cu mediul

D.7 Dezvoltarea infrastructurii pescărești și utilizarea de mijloace de pescuit (ambarcațiuni, echipamente și unelte) prietenoase cu mediul pentru e
D.8 Realizarea de programe / proiecte pentru reabilitarea activităților tradiționale și valorificarea resursei stuficole din Delta Dunării
D.9 Implementarea de programe de conștientizare și susținere a producătorilor agricoli privind beneficiile aplicării în practică a noilor politici a
D.10 Implementarea proiectelor de transport fluvial verde în Delta Dunării
D.11 Evaluarea potențialului de valorificare a resurselor energetice regenerabile din zonă: energia eoliană, "inshore" și „offshore", energia valuri
D.12 Susținerea și dezvoltarea de noi instrumente (centre de excelență, proiecte pilot, servicii de extensie oferite de către universități, etc) pen
D.13 Dezvoltarea programelor/proiectelor privind porturile "verzi" de la litoralul românesc al Mării Negre
E.1 Crearea unui cadru coerent, integrat și sinergic de planificare spațială specific pentru teritoriul transfrontalier și regional
E.2 Crearea unui cadru coerent și integrat de planificare strategică și planificare spațială la nivel zonal și local, specific zonei costiere
E.3 Crearea unui mecanism eficient de implementare, monitorizare și verificare a instrumentelor de planificare spațială în zona costieră
F.1 Reorganizarea Comitetului Național al Zonei Costiere
F.2 Înființarea și asigurarea funcționalității Observatorului Zonei Costiere
F.3 Elaborarea și implementarea Planului de comunicare al Strategiei Naționale pentru managementul integrat a zonei costiere
F.4 Promovarea și implementarea unui instrument de tip citizenscience în vederea implicării directe a cetățenilor, pe bază de voluntariat, în acțiun
F.5 Revizuirea delimitării zonei costiere prevăzută în Ordonanța de urgență a Guvernului nr.202/2002, aprobată cu modificări și completări prin Lege
F.6 Programe pentru furnizarea de Asistență Tehnică pentru îmbunătățirea / consolidarea capacității administrative a actorilor instituționali implic
F.7 Dezvoltarea unui sistem eficient de supraveghere și control a utilizării resurselor zonei costiere

Anexa nr. 2

la Strategie

Anexa nr. 3

la Strategie

Anexa nr. 4

la Strategie

Anexa nr. 5

la Strategie

Anexa nr. 6

la Strategie
Anexa grupează un număr de 55 de acte normative referitoare direct sau indirect la zona costieră a Mării Negre. Actele normative sunt grupate pe 2 categorii: legislaţie primară şi legislaţie complementară. În prima categorie sunt incluse 3 ordonanţe de urgenţă ale Guvernului şi 3 hotărâri ale Guvernului referitoare la protecţia mediului, a zonei costiere şi a plajelor. În a 2-a categorie sunt incluse acte normative - legi, ordonanţe de urgenţă ale Guvernului, ordonanţe ale Guvernului, hotărâri ale Guvernului, ordine de ministru - referitoare la Rezervaţia Biosferei "Delta Dunării", la activităţile economice şi socio-culturale din zona costieră, la protejarea elementelor de patrimoniu natural şi construit sau la activităţile de planificare spaţială. Actele normative sunt ordonate pe categorii: legi, ordonanţe de urgenţă ale Guvernului, ordonanţele Guvernului, hotărâri ale Guvernului şi ordine de ministru. Ordonarea este de tip cronologic de la cele mai recente, la cel mai vechi acte normative. Tabelul indică de asemenea instituţiile responsabile pentru aplicarea respectivelor prevederi normative precum şi acte subsecvente - norme, reglementări, metodologii, planuri de management etc. - generate de respectivul act normativ. Se poate observa spectrul larg şi diversitatea de actori publici, din administraţiile centrală şi locale dar şi din sectorul privat, implicaţi în activităţile legate de zona costieră a Mării Negre precum şi numărul mare de acte subsecvente menţionate şi generate de actele normative menţionate.

Nr. crt.	
Legislaţie primară	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
Legislaţie complementară	
7.	Legea nr. 74/2019 privind gestionarea siturilor potenţial contaminate şi a celor contaminate
8.	Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice şi private asupra mediului
9.	Legea nr. 59/2016 privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanţe periculoase, cu completările ulte
10.	Legea nr. 278/2013 privind emisiile industriale, cu modificările şi completările ulterioare
11.	Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, cu modificările ulterioare

12.	Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare
13.	Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități, cu modificările
14.	Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare
15.	Legea nr. 22/2001 pentru ratificarea Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontieră, adoptată la Espoo la
16.	Legea nr. 13/1998 pentru aderarea României la Convenția privind conservarea speciilor migratoare de animale sălbatice, adoptată la Bonn la 2
17.	Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare
18.	Legea nr. 69/1994 pentru aderarea României la Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de disp
19.	Legea nr. 58/1994 pentru ratificarea Convenției privind diversitatea biologică, semnată la Rio de Janeiro la 5 iunie 1992
20.	Legea nr. 82/1993 privind constituirea Rezervației Biosferei "Delta Dunării" cu modificările și completările ulterioare*4),*5)
21.	Legea nr. 13/1993 pentru aderarea României la Convenția privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa, adoptată
22.	Legea nr. 6/1993 pentru aderarea României la Convenția internațională din 1973 pentru prevenirea poluării de către nave, modificată prin Pro
23.	Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, cu modificările și completările ulterioare
24.	Legea nr. 5/1991 pentru aderarea României la Convenția asupra zonelor umede, de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilo
25.	Decretul Consiliul Provizoriu de Uniune Națională nr. 187 din 30.03.1990 pentru acceptarea Convenției privind protecția patrimoniului mondia
26.	Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 17/2023, cu mo
27.	Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 49/2016 pentru modificarea Legii nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului nat
28.	Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 142/2008 privind Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a VIII- a zone cu resurse tur
29.	Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 317/2009
30.	Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 68/2007 privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea prejudiciului asupra mediu
31.	Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faun

32.	OG nr. 18/2016 privind amenajarea spaţiului maritim, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 88/2017, cu modificările ulterioare Hotărârea Guvernului nr. 406/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea, şi funcţionarea Comitetului de amenajare a spaţiului
33.	OG nr. 43/2000 privind protecţia patrimoniului arheologic şi declararea unor situri arheologice ca zone de interes naţional, republicată, cu
34.	Ordonanţa Guvernului nr. 27/1996 privind acordarea de facilităţi persoanelor care domiciliază sau lucrează în unele localităţi din Munţii Ap
35.	Hotărârea Guvernului nr. 1575/2022 privind aprobarea Strategiei naţionale de dezvoltare urbană integrată pentru oraşe reziliente, verzi, inc
36.	Hotărârea Guvernului nr. 685/2022 privind instituirea regimului de arie naturală protejată şi declararea ariilor speciale de conservare ca p
37.	Hotărârea Guvernului nr. 538/2015 pentru aprobarea Regulilor privind accesul şi circulaţia navelor şi ambarcaţiunilor pe canalele şi lacuril
38.	Hotărârea Guvernului nr. 1516/2008 privind aprobarea Regulamentului- cadru de urbanism pentru Rezervaţia Biosferei Delta Dunării, cu modific
39.	Hotărârea Guvernului nr. 738/2008 privind stabilirea măsurilor necesare în vederea finanţării, elaborării şi actualizării documentaţiilor de
40.	Hotărârea Guvernului nr. 1284 /2007 privind declararea ariilor de protecţie specială avifaunistică ca parte integrantă a reţelei ecologice e
41.	Hotărârea Guvernului nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri şi programe, cu modificări
42.	Hotărârea Guvernului nr. 898/2004 privind aprobarea Instrucţiunilor privind exploatarea apelor subterane şi a zonelor de interfaţă dintre ap
43.	Hotărârea Guvernului nr. 230/2003 privind delimitarea rezervaţiilor biosferei, parcurilor naţionale şi parcurilor naturale şi constituirea a
44.	Ordinul viceprim-ministrului, ministrul mediului nr. 140/2019 privind aprobarea Metodologiei pentru elaborarea, monitorizarea, evaluarea şi
45.	Ordinul ministrului agriculturii şi dezvoltării rurale nr. 1369/2018 privind caracteristicile tehnice, condiţiile de folosire a uneltelor ac
46.	Ordinul ministrului agriculturii şi dezvoltării rurale şi ministrului mediului nr. 126/807/2017 pentru aprobarea normelor privind accesul la
47.	Ordinul ministrului mediului, apelor şi pădurilor nr. 46/2016 privind instituirea regimului de arie naturală protejată şi declararea situril
48.	Ordinul ministrului transporturilor şi infrastructurii nr. 536/2012 privind aprobarea Listei cuprinzând punctele şi locurile de operare şi l

49.	Ordinul ministrului mediului nr. 979/2009 privind introducerea de specii alohtone, intervenţiile asupra speciilor invazive, precum şi reintr
50.	Ordinul ministrul mediului şi dezvoltării durabile nr. 410/2008 pentru aprobarea Procedurii de autorizare a activităţilor de recoltare, capt
51.	Ordinul ministrului mediului şi dezvoltării durabile nr. 1.964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de
52.	Ordinul ministrului mediului şi dezvoltării durabile nr. 1798/2007 pentru aprobarea Procedurii de emitere a autorizaţiei de mediu, cu modifi
53.	Ordinul ministrului mediului şi gospodăririi apelor, ministrului transporturilor, construcţiilor şi turismului şi ministrului sănătăţii nr.
54.	Ordinul ministrului apelor şi protecţiei mediului nr. 864/2002 pentru aprobarea Procedurii de evaluare a impactului asupra mediului în conte
55.	Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 97/2023 pentru aprobarea Planului de Amenajare a Spaţiului Maritim

*1) Ar trebui să adopte metodologii de avizare pentru avizarea planurilor de gospodărire integrată a zonelor costiere şi a planurilor de urbanism locale şi zonale, avizarea studiilor de impact pentru activităţile cu impact semnificativ ce urmează a se desfăşura în zona costieră, precum şi a bilanţurilor de mediu ale lucrărilor existente şi avizarea proiectelor de creare de parcuri şi rezervaţii naturale (conf. art. 2).
*2) Nu există orizont de timp şi nu sunt identificate sursele de finanţare.
*3) Art. 18. (1). Gestionarea informaţiei şi a bazei de date integrate referitoare la zona costieră se realizează în permanenţă de către autoritatea publică centrală pentru protecţia mediului şi gospodăririi apelor, sub coordonarea Comitetului naţional al zonei costiere.
Art. 22 (1) Comitetul naţional al zonei costiere va semna cu fiecare vecin, proprietar sau administrator al zonei costiere, un proces-verbal de situaţie.
*4) Statutul de organizare şi funcţionare a Administraţiei Rezervaţiei Biosferei Delta Dunării şi componenţa nominală a Consiliului Ştiinţific al RBDD se aprobă prin Hotărârea Guvernului nr. 367/2002, iar Regulamentul de organizare şi funcţionare şi a structurii organizatorice ale Administraţiei Rezervaţiei Biosferei Delta Dunării este adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 1217/2012.
*5) Ordinul Ministrului Mediului, nr. 610/2009 privind aprobarea tarifelor pentru lucrările şi serviciile prestate de către Administraţia Rezervaţiei Biosferei Delta Dunării la solicitarea persoanelor fizice şi juridice.
*6) Adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 763/2015 pentru aprobarea Planului de management şi a Regulamentului Rezervaţiei Biosferei "Delta Dunării".
*7) Delimitarea zonelor funcţionale cu regim diferenţiat de protecţie de pe teritoriul Rezervaţiei Biosferei "Delta Dunării" a fost stabilită prin Hotărârea Guvernului nr. 248/1994 pentru adoptarea unor măsuri în vederea aplicării Legii nr. 82/1993 privind constituirea Rezervaţiei Biosferei Delta Dunării.
*8) Stabilirea de noi zone protejate prin Hotărârea Guvernului nr. 1066/2010 privind instituirea regimului de arie naturală protejată asupra unor zone din Rezervaţia Biosferei Delta Dunării şi încadrarea acestora în categoria rezervaţiilor Ştiinţifice.
*9) Unităţile administrativ-teritoriale sunt prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 323/1996 privind aprobarea Programului special pentru sprijinirea dezvoltării economico-sociale a unor localităţi din Munţii Apuseni, cu modificările ulterioare, şi în Hotărârea Guvernului nr. 395/1996 pentru aprobarea Programului special privind unele măsuri şi acţiuni pentru sprijinirea dezvoltării economico-sociale a judeţului Tulcea şi a Rezervaţiei Biosferei "Delta Dunării", cu modificările ulterioare.

Anexa nr. 7

la Strategie
OBIECTIVE GENERALE

Obiectiv general	Indicator
Conservarea valorilor naturale, peisagistice şi culturale	Protejarea patrimoniului cultural
	Management eficient al ariilor protejate
	Refacerea habitatelor folosind soluţii bazate pe natură (nature-bas
	Modificări în importanţa speciilor şi habitatelor din zona costieră
	Valorizarea serviciilor ecosistemice din zona costieră
	Specii invazive

Prevenirea, reducerea şi remedierea efectelor schimbărilor climatice şi poluării	Cantitatea de deşeuri
	Situri contaminate şi potenţial contaminate
	Calitatea apelor de îmbăiere
	Calitatea apelor subterane
	Introducerea de nutrienţi în mediul acvatic
	Eutrofizarea apelor de suprafaţă
	Poluare cu substanţe periculoase
	Calitatea aerului
	Creşterea nivelului mării şi condiţii meteo extreme
	Eroziune costieră şi acumulare
	Valori naturale, umane şi economice aflate în zone de risc
Planificare spaţială şi dezvoltare spaţială sustenabilă	Planificare spaţială a teritoriului
	Impactul dezvoltării spaţiale şi al urbanizării în zona costieră
	Tendinţa dezvoltării funcţiunilor urbane (locuire, turism, spaţii v
Dezvoltarea durabilă a zonei costiere	Stocuri de resurse acvatice vii (peşti, moluşte, crustacee) şi deba

	Sustenabilitatea pescuitului
	Intensitatea turismului
	Sustenabilitatea turismului
	Agricultură sustenabilă
	Transport sustenabil
	Economie albastră
Creşterea eficienţei sistemului de management al zonei costiere	Observator al Zonei Costiere funcţional
	Plan de comunicare al Strategiei
	Controlul activităţilor socio-economice
Consolidarea resursei umane şi coeziunii sociale	Gradul de informare şi implicare a cetăţenilor
	Nivelul de instruire al actorilor implicaţi în managementul integra

Anexa nr. 8

la Strategie
OBIECTIVE SPECIFICE

Direcţie de acţiune	Acţiune
Conservarea şi valorificarea durabilă a patrimoniului natural şi cultural	A.1 Alcătuirea cadastrului monumentelor şi siturilor a
	A.2 Iniţierea şi implementarea programelor de dezvolta
	A.3 Realizarea unui program naţional de cercetare, inv
	A.4 Inventarierea şi evaluarea peisajului în zona cost
	A.5 Asigurarea conservării biodiversităţii în conformi
	A.6 Dezvoltarea unor programe pentru restabilirea/refa

	A.7 Identificarea, catalogarea și monitorizarea servic
	A.8 Stabilirea instrumentelor pentru valorizarea monet
	A.9 Elaborarea instrumentelor de reglementare pentru d
	A.10 Managementul speciilor invazive prin programe de
Prevenirea și limitarea/ stoparea poluării	B.l Inițierea și implementarea programelor pentru înde
	B.2 îmbunătățirea capacității de monitorizare a calită
	B.3 Extinderea și modernizarea infrastructurii de cana
	B.4 Dezvoltarea unui program pentru studierea principa
	B.5 Gestionarea siturilor contaminate și potențial con
	B.6 Dezvoltarea infrastructurii verzi în zona carierel
	B.7 Restaurarea ecologică a lacurilor urbane în scopul
	B.8 Inițierea și implementarea de programe pentru îmbu
Prevenirea, controlul și remedierea impacturilor generate de pericolele naturale și antropice	C.l Realizarea și aplicarea de soluții modeme, simple
	C2. Realizarea unei evaluări detaliate a vulnerabilită
Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei costiere	D.l Consolidarea infrastructurii antreprenoriale local
	D.2 Program național de stimulare a întreprinderilor c
	D.3 Program de stimulare a operatorilor de plaje și de
	D.4 Inițierea și implementarea unui program de dezvolt
	D.5 Identificarea măsurilor pentru reabilitarea stocur
	D.6 Realizarea programelor de dezvoltarea a acvacultur

	D.7 Dezvoltarea infrastructurii pescărești și utilizar
	D.8 Realizarea de programe / proiecte pentru reabilita
	D.9 Implementarea de programe de conștientizare și sus
	D.10 Implementarea proiectelor de transport fluvial ve
	D.ll Evaluarea potențialului de valorificare a resurse
	D.12 Susținerea și dezvoltarea de noi instrumente (cen
	D.13 Dezvoltarea programelor/proiectelor privind portu
Optimizarea cadrului instituțional și procedural al planificării spațiale în zona costieră	E.l Crearea unui cadru coerent, integrat și sinergie d
	E.2 Crearea unui cadru coerent și integrat de planific
	E.3 Crearea unui mecanism eficient de implementare, mo
Consolidarea sistemului de management integrat al zonei costiere	F.l Reorganizarea Comitetului Național al Zonei Costie
	F.2 înființarea și asigurarea funcționalității Observa
	F.3 Elaborarea și implementarea Planului de comunicare
	F.4 Promovarea și implementarea unui instrument de tip
	F.5 Revizuirea delimitării zonei costiere prevăzută în
	F.6 Programe pentru furnizarea de Asistență Tehnică pe
	F.7 Dezvoltarea unui sistem eficient de supraveghere ș
